

HAAVAD KUI KOKKUPUUTEPUNKTID

BAKALAUREUSETÖÖ

ANDREA MIKU

EKA SISEARHITEKTUUR 2020

Perevägivald (ka lähisuhtevägivald) hõlmab kõiki füüsilise, seksuaalse, **psühholoogilise** või majandusliku vägivalda tegusid, mis toimuvad perekonnas, kodus või praeguste või endiste abikaasade või partnerite vahel hoolimata sellest, kas toimepanija elab või on elanud ohvriga ühel elamispinnal.

A. Sakova, Ka vaimset vägivalda saab märgata. – Sirp 14.07.2017

14 277

korda anti perevägivalakuriteost teada aastal 2017 - neist **3708** korral alustati kriminaalmenetlust

4119

registreeritud perevägivalakuritegu aastal 2019

80%

registreeritud ohvritest on **naised**

Mis kuulub vaimse vägivalda alla?

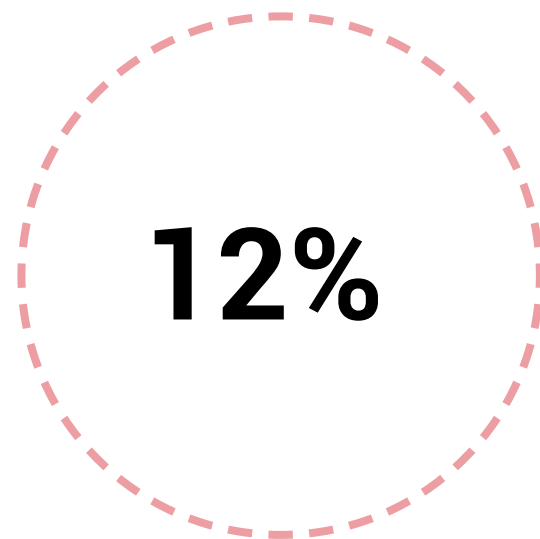
- Ignoreerimine,
- ähvardamine,
- jälitamine,
- süstemaatiline kontrollimine,
- jälgimine,
- hirmutamine,
- laimamine,
- alandamine,
- süüdistamine,
- manipuleerimine,
- sotsiaalne isoleerimine.

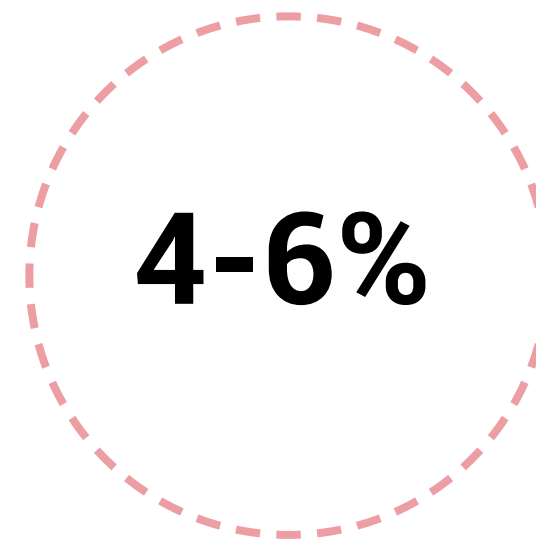
Kaader filmist "Gaslight" (1944)

Vaimse vägivalla alla kuulub ka sihtinimese identiteedi õonestamine ja pisendamine.

A. Wilkinson, What is gaslighting? The 1944 film Gaslight is the best explainer. - Vox, 2017

naistest Eestis ehk umbes 61 000 naist kogeb aastas lähisuhtevägivalda

neist pöördub ohvriabisse

Hetkel on Tallinnas 2 naiste tugikeskust.
Eestis kokku 16.

Valga naiste varjupaik

Fotod varjupaikade kodulehelt

*Eesti Naiste Varjupaikade Liidu juhatuse esinaine Eha Reitelmann: "Tavakujutus on see, et naine vajab varjupaigalt eelkõige öömaja. [...] See ettekujutus on suuresti müüt. Tegelikult pöördub majutusteenuse pärast meie poole vaid kümnendik naisi. Eelkõige vajatakse **emotsionaalset tuge ja nõustamist.**"*

Narva naiste nõustamiskeskus

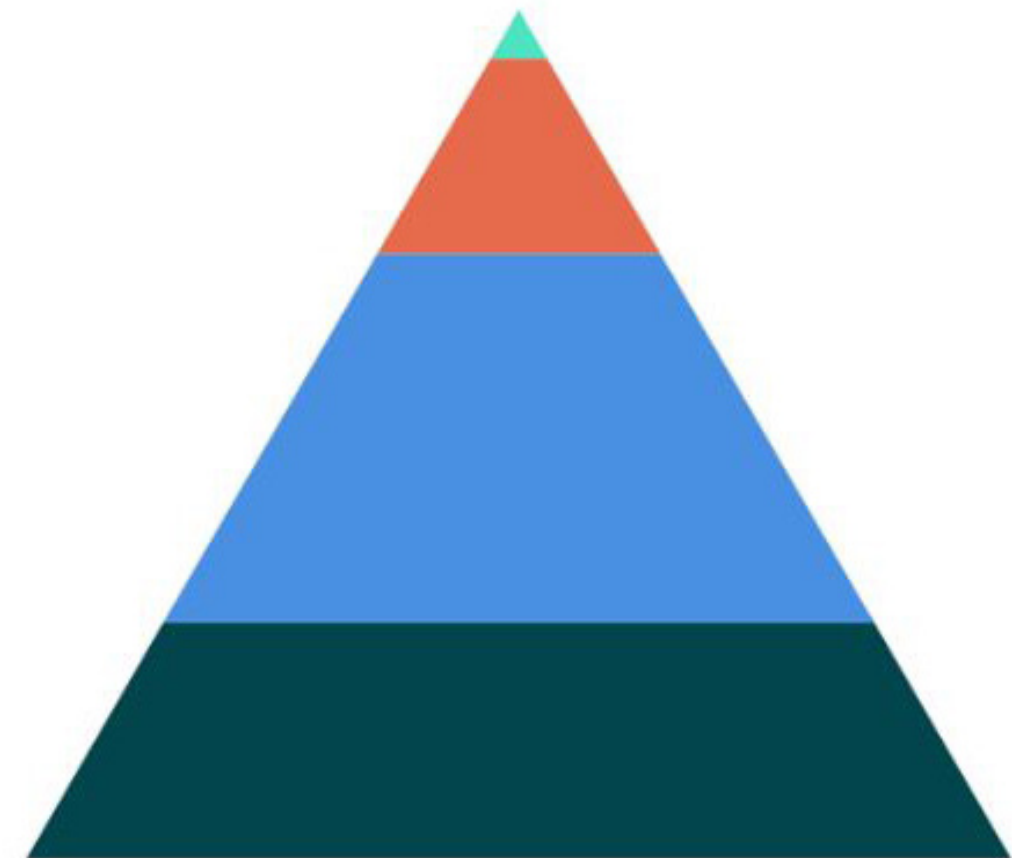

Fotod varjupaikade kodulehelt

Ohvriabisse pöördumised vägivalda liigiti 2019. a:

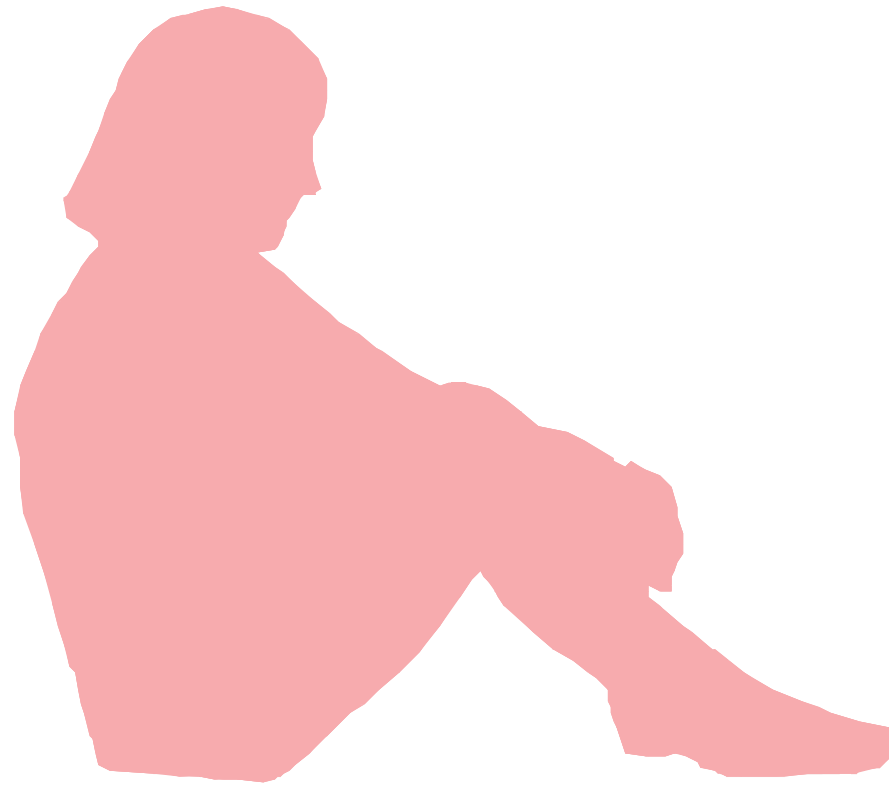
- seksuaalne	5,8%	
- majanduslik	23%	
- vaimne	43,4%	
- füüsiline	27,8%	

Vaimne vägivald ja vaimne tervishoid

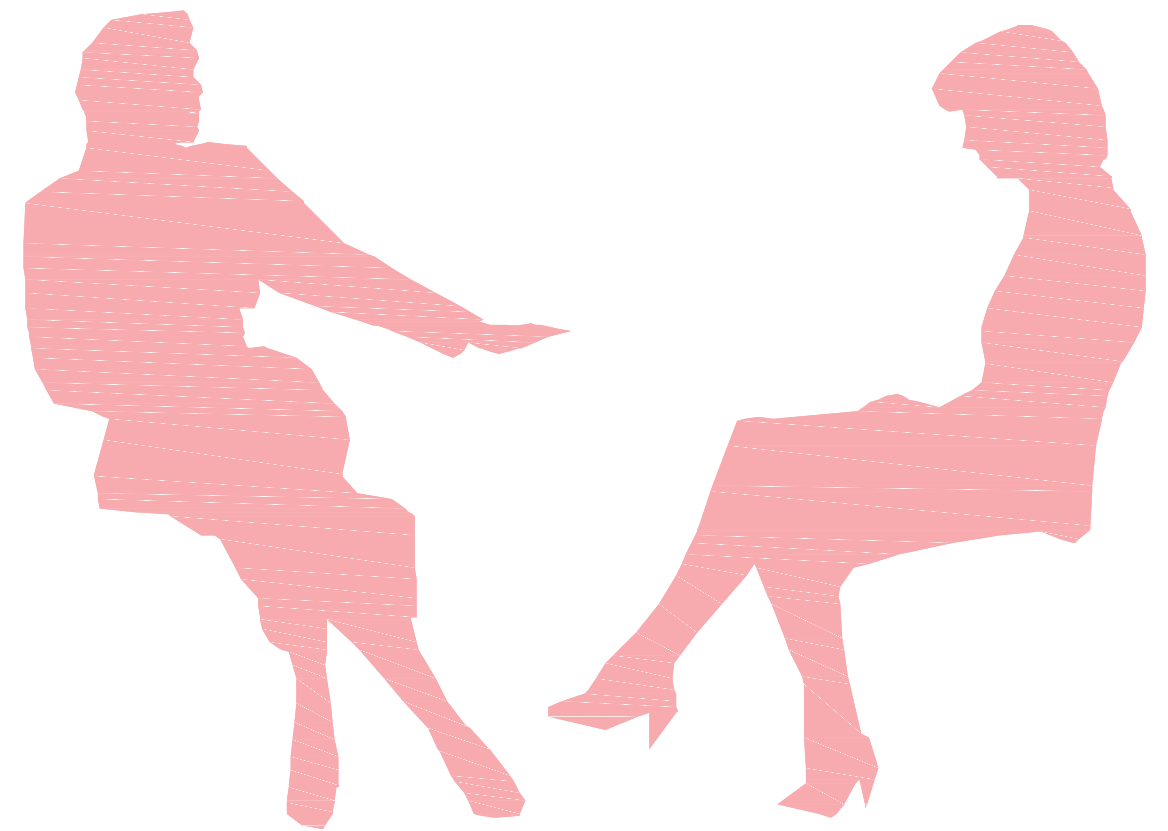
Psühholoogilise trauma võimalikud tagajärjed:

- 1) unetus,
- 2) söögiisu kadumine,
- 3) ootamatud vihapursked,
- 4) alaväärsuskompleksid,
- 5) suitsiidsed mõtted,
- 6) sõltuvuskäitumine,
- 7) huvipuudus,
- 8) depressioon.

*“Ajuskaneeringutest teame, et aju töötleb emotsionaalset valu samas piirkonnas, kus registreerib füüsilist valu. Kuid **nähtamatud haavad jäävad tihtipeale ravimata.** Emotsionaalse vägivalla mõju psüühikale on sügav ja laiaulatuslik.”*

K. Sakala, Emotsionaalne vägivald paarisuhtes. – Delfi 05.12.2018

Miks jäävad ohvrid oma murega üksi ja muster jätkub?

I. Pettai, Perevägivalla uuringu tulemustest Eestis. – Eesti Avatud Ühiskonna Instituut

*“Abi küsimist ei tohi karta. Kahjuks tuleb leppida teadmisega, et politsei ei oska ega saagi näiteks vaimse vägivalla puhul midagi teha. Sel juhul tuleb **kannatajal loota kõigepealt iseendale, kasvatada oma teadlikkust ning kasvada nii tugevaks, et ta julgeks välja astuda ebatervest ja kahjustavast olukorrast.**”*

A. Sakova, Ka vaimset vägivalda saab märgata. – Sirp 14.07.2017

Vägivalla riskitegurid:

- 1) **ühiskondlikud** - vägivalda soosivad normid, vähene teadlikkus, sooline ebavõrdsus;
- 2) **kogukondlikud** - puudulikud ohvrite abistamise teenused;
- 3) **perekonfliktid**, kehvad vanemlikud oskused;
- 4) **isiklikud** - lapsena väärkoheldud, psüühika- ja käitumishäired, sõltuvusprobleemid.

*“Mitmed uuringud ja vägivalda osapooltega töötavate spetsialistide kogemused näitavad, et paarisuhtes vägivalda kasutavad mehed ja ohvrikogemusega naised on pärit peredest, kus toimivad sarnased käitumismustrid, ning see annab tõendusmaterjali **vägivalda põlvkondadevahelise edasikandumise kohta.**”*

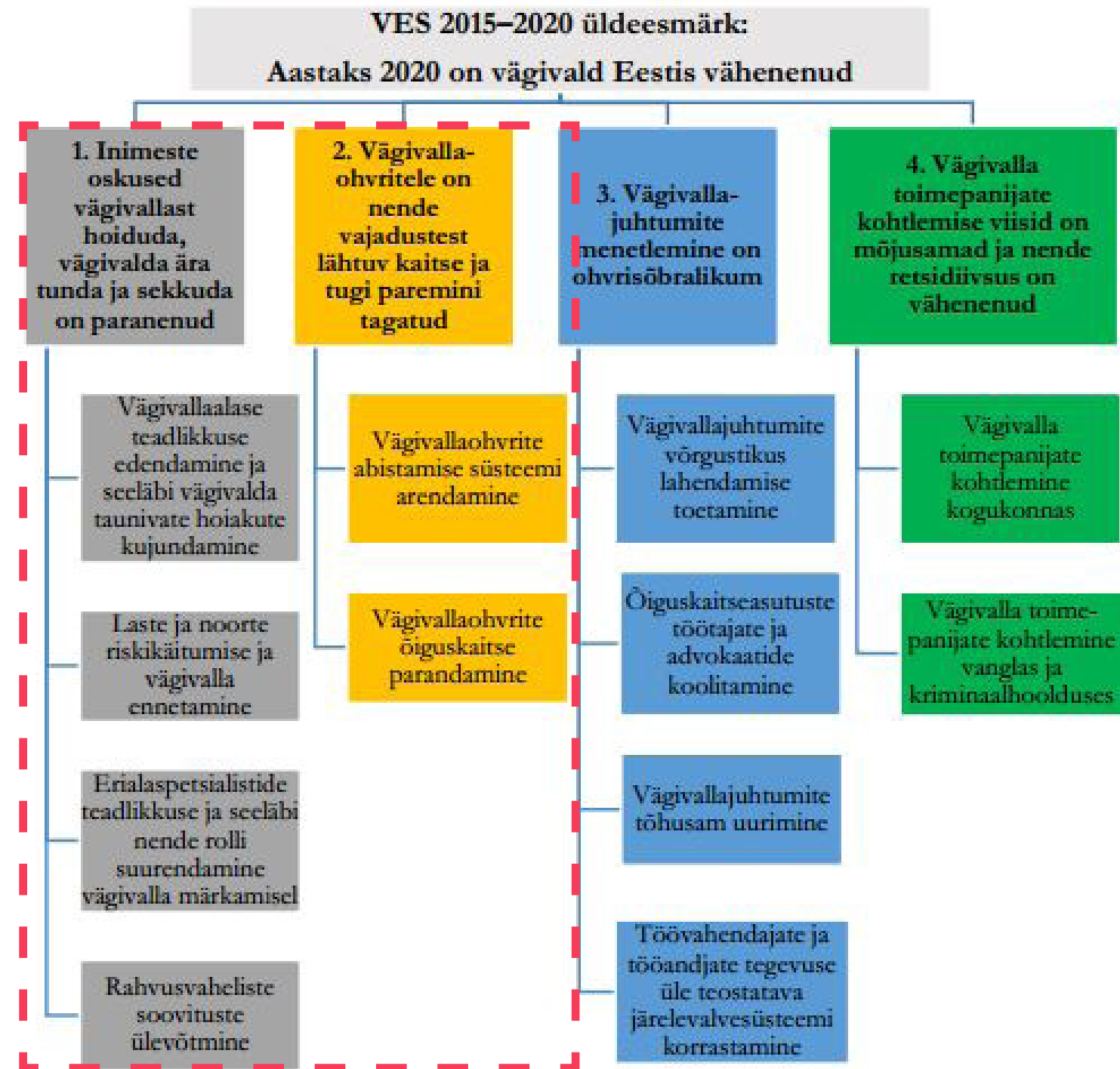
K. Soo, Kuidas soorollid on seotud perevägivaldaga. – Mürileht 06.12.2016

Foto: Solveig Lill

Sotsiaal- ja Justiitsministeeriumi eesmärgid aastaks 2020

- 1) ennetus;
- 2) ohvrite kaitse ja vägivalda tagajärgedega tegelemine;
- 3) ohvritele tugimeetmeid ja vägivalda toimepanijatele sekkumist.

Design Strategies for Domestic Violence Shelters

Arhitektuuribüroo Mahlum + Washington State Coalition Against Domestic Violence

The screenshot shows a web browser window with the URL buildingdignity.wscadv.org/site-design/empower/. The page features a green header with the logo "Building Dignity" and the subtitle "Design Strategies for Domestic Violence Shelter". A navigation menu includes "SITE DESIGN", "COMMUNAL SPACE", "KITCHEN", "PRIVATE SPACE", "STAFF SPACE", "BACKGROUND", "RESOURCES", and "CONTACT". The main content area is titled "Site Design" and "Empower", with a sub-header "Making one's own decisions; reclaiming the autonomy and dignity eroded by abuse".

Assess the neighborhood's ability to support residents' regaining independence, economic opportunities, and social connections.
When building a new shelter or assessing an existing building as a potential shelter, consider the following: will residents be able to easily access public transportation? Groceries? Health care? Educational and recreational facilities? Is the area pedestrian and/or bicycle friendly? Will the neighborhood feel safe, particularly to women walking with children? Will residents be able to access resources nearby? If not, can the site provide enough space to accommodate bringing resources in?

CASE STUDY
Rebuild: Family Resource Center of Lincoln County

The map displays a grid of streets with several key locations marked: "City Park" (green square), "Day Care" (black dot), "Grocery Store" (black dot), "Medical Office Building" (black dot), "Pharmacy" (black dot), "Bus Stop" (blue dot), "Transitional Housing" (three black triangles), and "Emergency DV Shelter" (red house icon).

“Feeling a part of a community is a wonderful way to heal – especially for kids. Being integrated into a neighborhood helps ‘normalize’ childhood for kids.”
Lynn Kuchenbuch,
Family Resource Center, Lincoln County

Design Strategies for Domestic Violence Shelters

Arhitektuuribüroo Mahlum + Washington State Coalition Against Domestic Violence

buildingdignity.wscadv.org/communal-space/empower/

Building Dignity Design Strategies for Domestic Violence Shelter

SEARCH

SITE DESIGN COMMUNAL SPACE KITCHEN PRIVATE SPACE STAFF SPACE BACKGROUND RESOURCES CONTACT

Communal Space

Empower

Making one's own decisions; reclaiming the autonomy and dignity eroded by abuse

Visual access throughout the building enhances autonomy. Choosing when to interact and with whom is an essential component of self determination. Residents appreciate the ability to see who is in a communal space before entering it. Interior windows or cutouts and open sight lines can accomplish this. At the same time clear visual access supports people who may be deaf, hearing impaired or use sign language to communicate.

"There is a sense of peace in my home, a twinkle in my children's eyes, and though I know that things in life won't always be easy, I know that I will overcome."

Resident,
Marcello Manor, Bronx, New York

Design Strategies for Domestic Violence Shelters

Arhitektuuribüroo Mahlum + Washington State Coalition Against Domestic Violence

buildingdignity.wscadv.org/private-space/reconnect/

Building Dignity Design Strategies for Domestic Violence Shelter

SEARCH

SITE DESIGN COMMUNAL SPACE KITCHEN PRIVATE SPACE STAFF SPACE BACKGROUND RESOURCES CONTACT

Private Space

[Re]connect

Community support and [re]connection with others to break the isolation of abuse

Individual apartments let residents choose when to have other people in their space.
Residents living in programs with individual units talked about how much they valued being able to invite one another over for tea, conversation, or a meal. They appreciated the control they had over their own and their children's social contacts.

CASE STUDY
Rebuild: Salvation Army Catherine Booth House

"In our old (communal) shelter, if you asked anyone any day what they wanted, they would have said, 'I just want privacy.'

Now people have that privacy in their individual apartment units, and this has led to greater utilization of other program services that do bring people together, like support group, kids group, etc.

Early on, we tried a number of strategies to get people into communal spaces and socializing there, but after awhile, we started noticing that people were not hanging out in the communal room, but they were having each other over to coffee and dinner."

Karen White Tautfest,

Shelter For Victims Of Domestic Violence, Tel Aviv-Yafo, Israel

Amos Goldreich Architecture + Jacobs Yaniv Architects, 2018

Foto: ArchDaily

Ruumid liigituvad:

- lapsed: mänguruum, õpperuum
- töötajad: admin. ruumid, abiruumid
- ühis- ja söögiala
- koolitus- ja teraapiaruumid
- peretoad: 2-4 voodit + vannituba

Kuidas?

Olemasolevad varjupaigad:

- avatud ööpäevaringselt, kuid varjatult
- kriisiabi ja majutus
- 1-4 kasutajat
- riigihanked, Sotsiaalkindlustusamet
- 3-toalised korterid

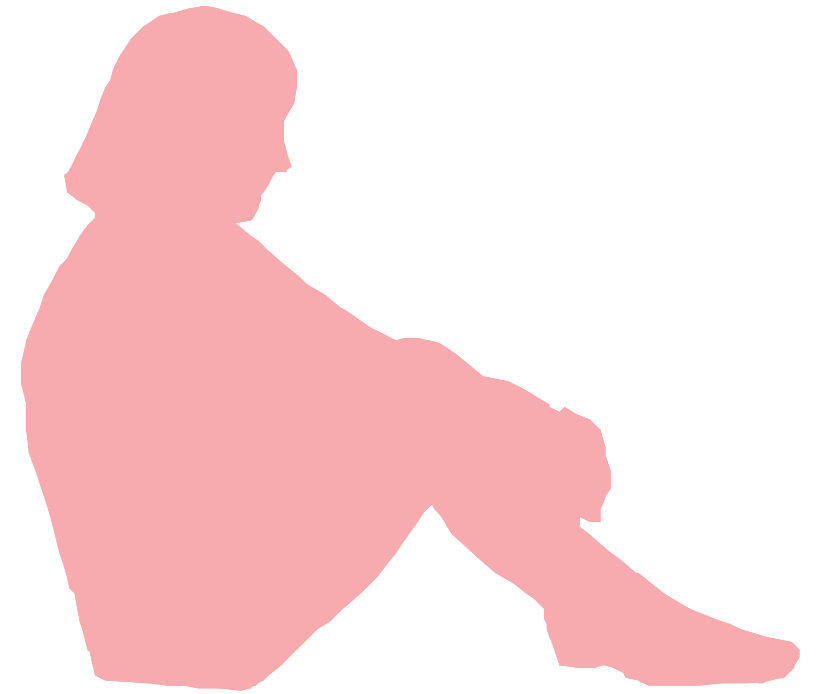
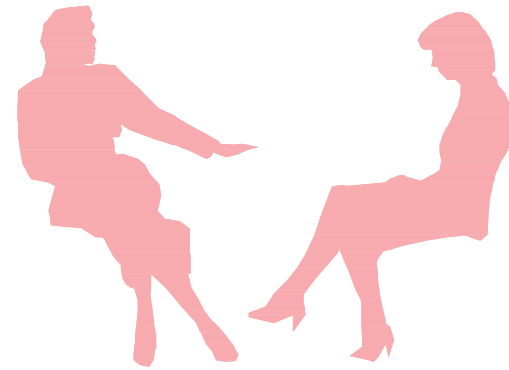
Olemasolevad nõustamiskeskused:

- avatud päeval, kuid varjatult
- kriisiabi ja nõustamine
- 1-2 kasutajat
- riigihanked, Sotsiaalkindlustusamet
- 1-toaline kabinet

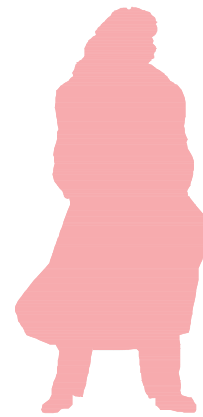
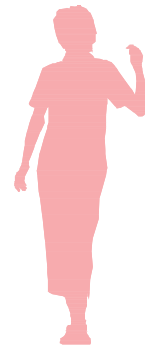
Avatud teabekeskus:

- avatud päeval, nt kella 10-22
- eneseabi ja kogemusnõustamine
 - 1-15 kasutajat
- üritused, töötoad, annetused
 - 3-toalised korterid

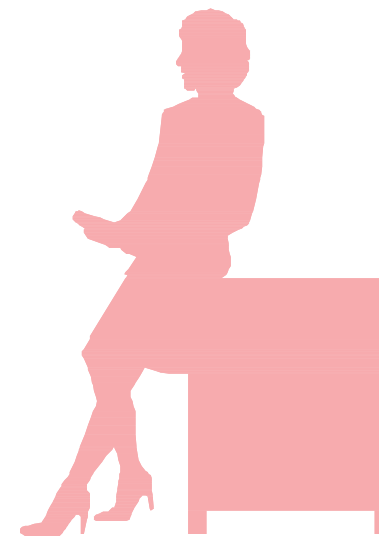
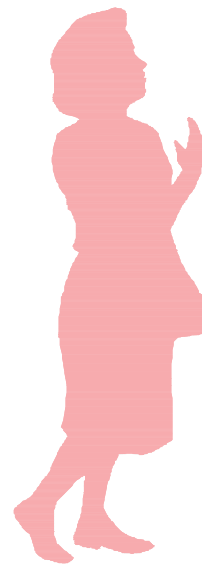
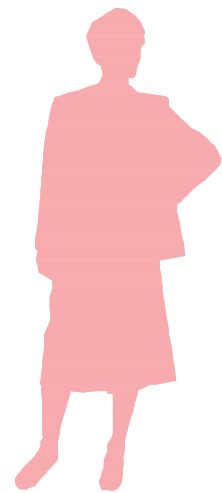
Koos/üksi

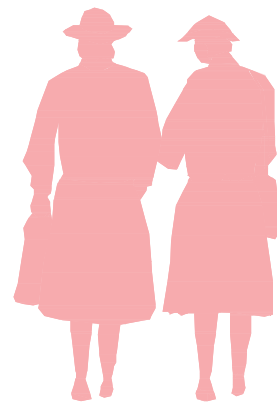
Eneseabi

Teraapia

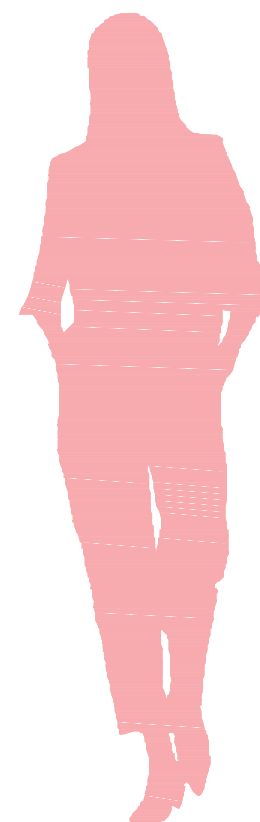

Kogemusnõustamine

25-46

tüüpilise ohvri vanus

Kellele?

Intervjuud viie lähisuhtevägivalda kogenud inimesega

Füüsilise, seksuaalse või vaimse vägivalla kogemus

Vanus: 25-30

Orientatsioon: gei, bi, pan

Elukoht: Tallinn

Keerulised suhted perega

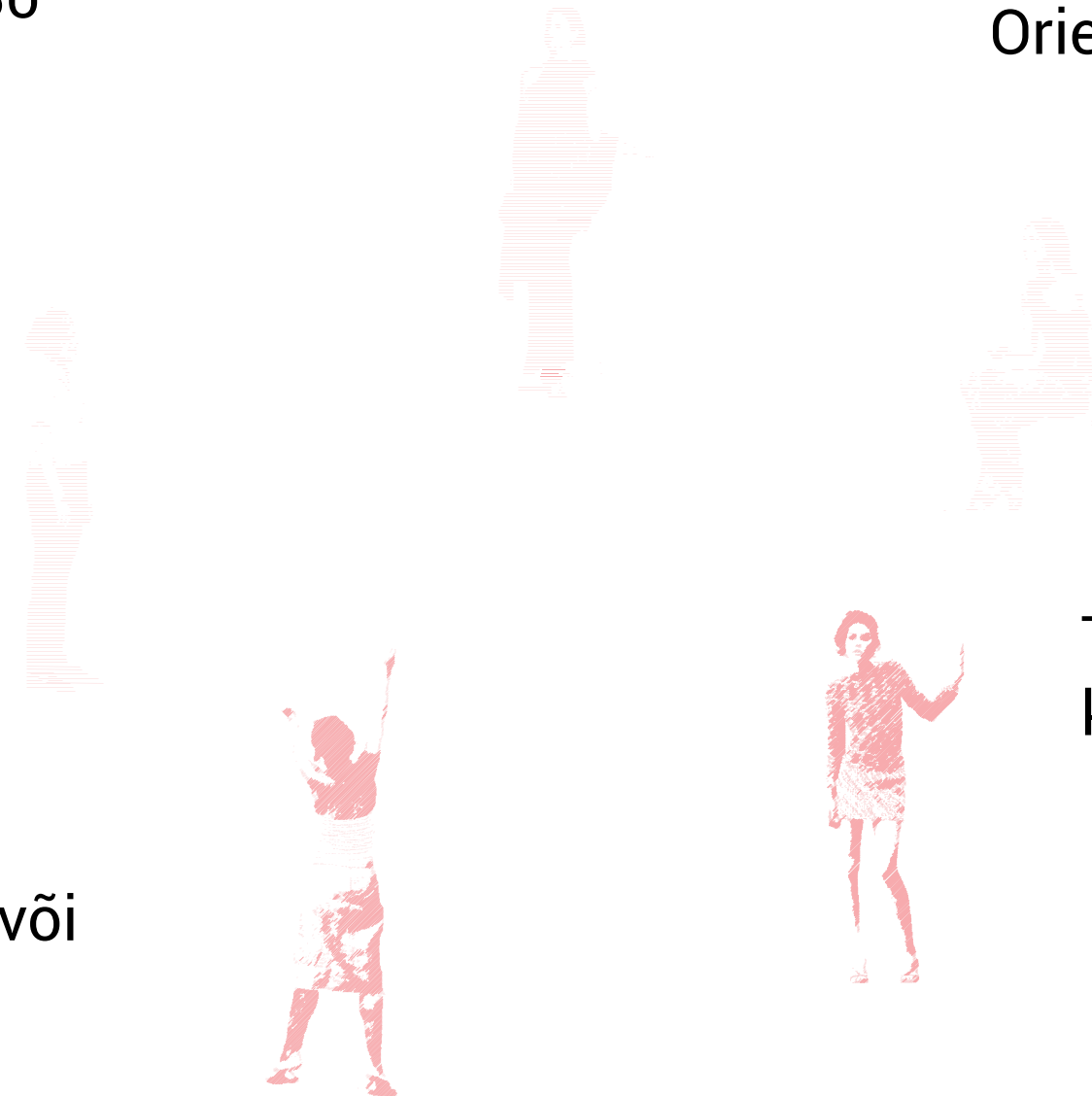
Amet: palgatöötaja/
vabakutseline

Teab teisi sarnaste
kogemustega inimesi

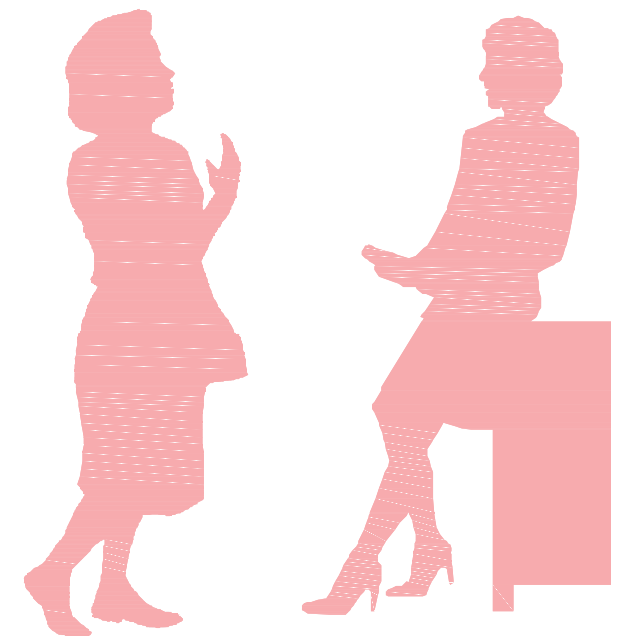
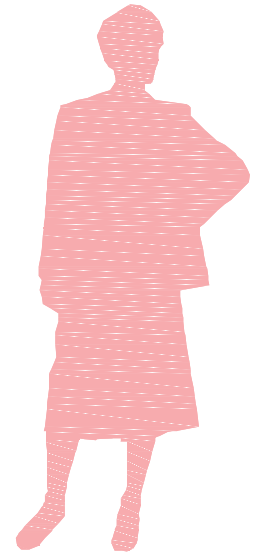
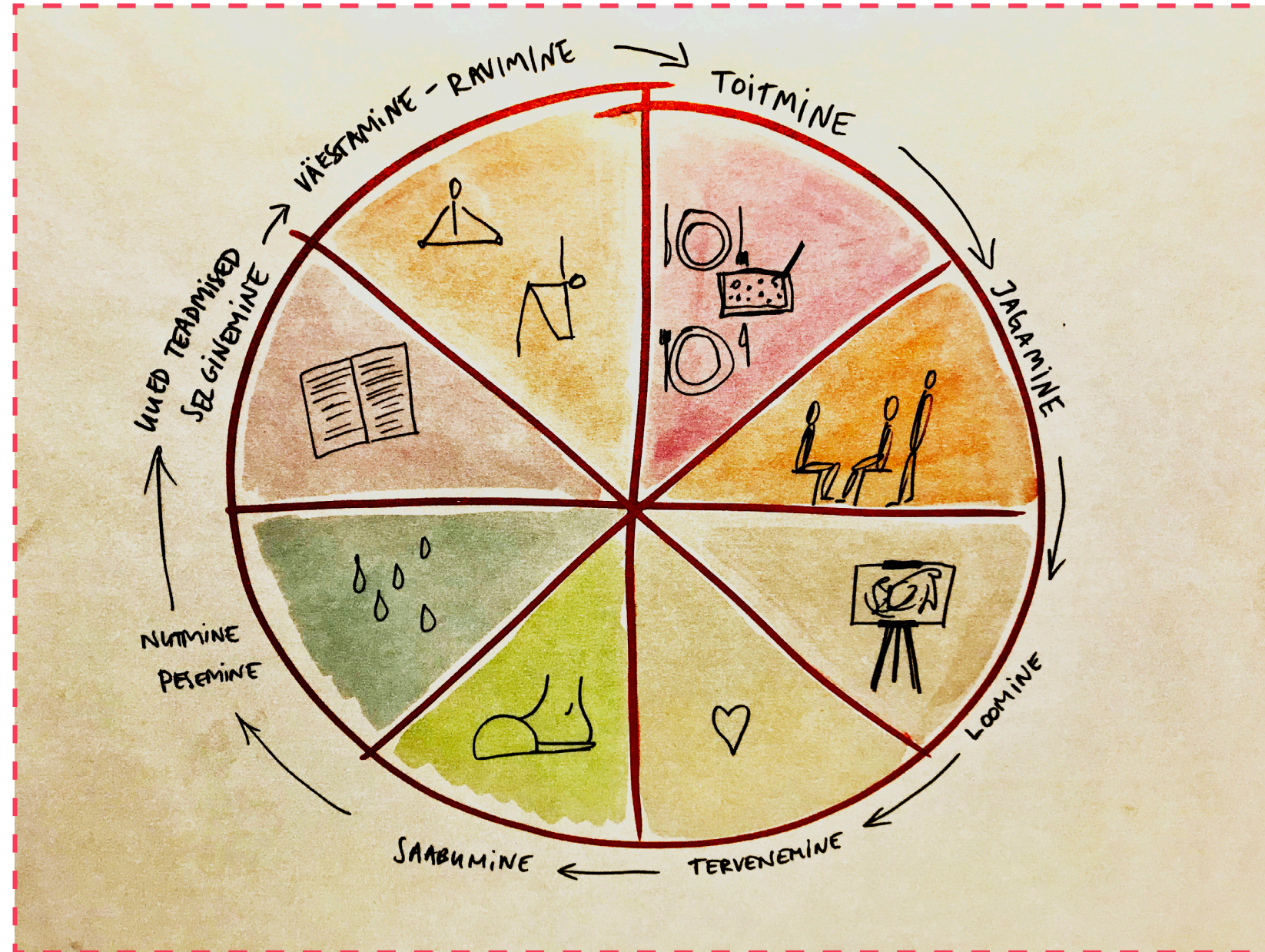
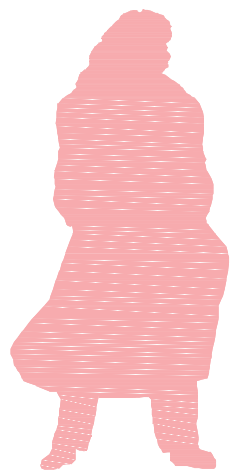
On proovinud joogat või
meditatsiooni

Kuulab teisi ja annab
nõu, empaatiline

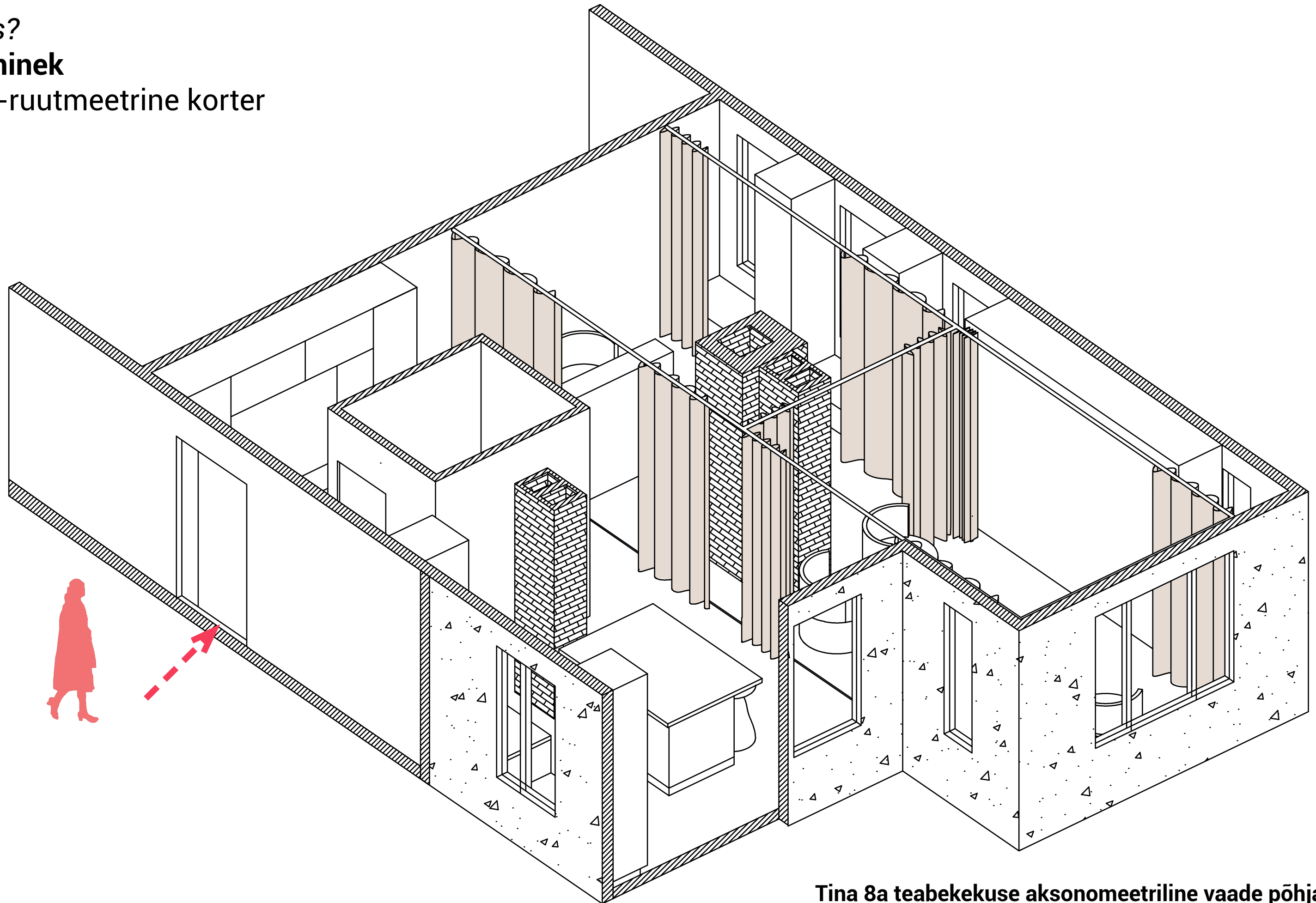
On käinud psühholoogi
või psühhiaatri juures,
tulemusteta

Kuidas?
Tegevuspõhine korter
Valikud, rutiin, rituaalid

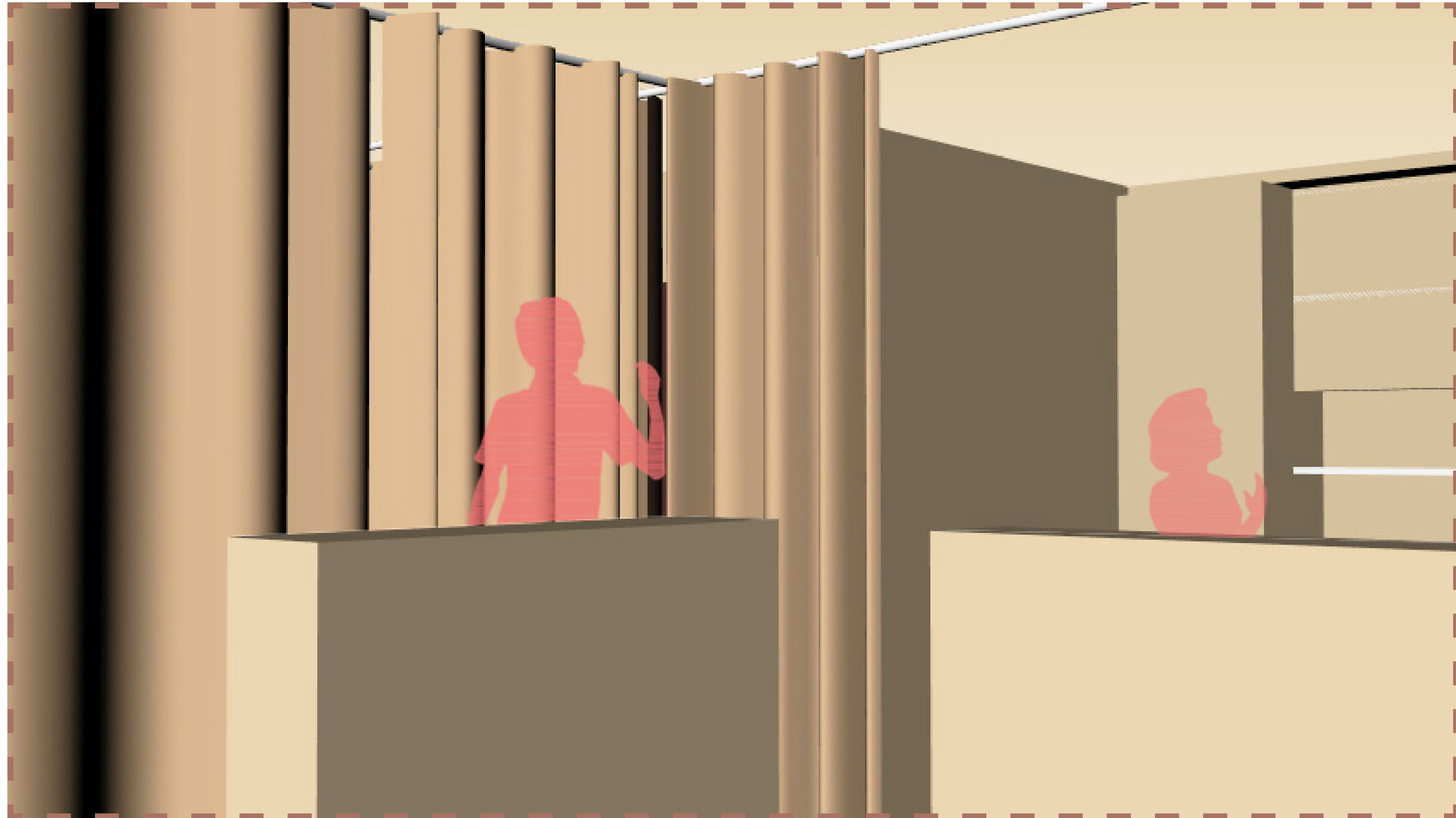

Kuidas?
Küllaminek
60-75-ruutmeetrine korter

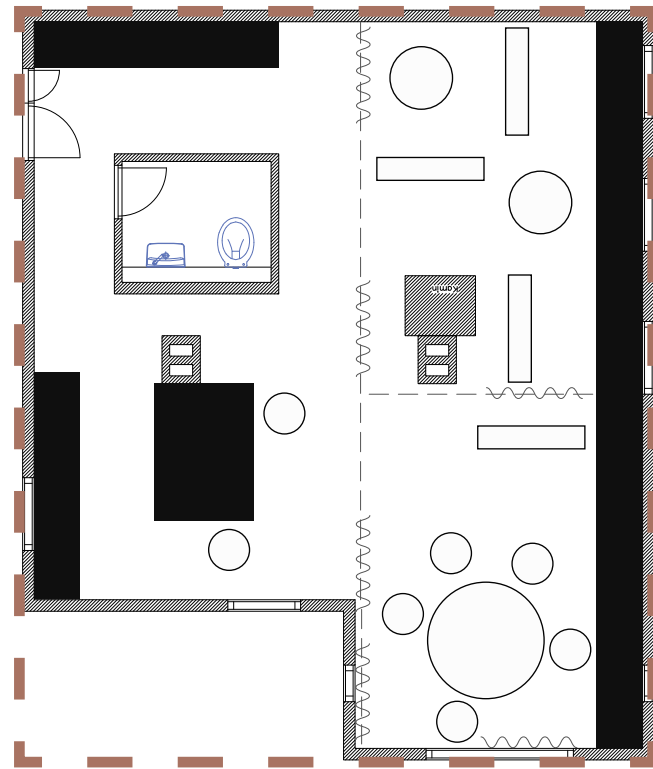
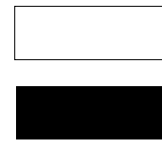
Tina 8a teabekekuse aksonomeetriline vaade põhjakaarest

Disainistrateegia nr. 1
Kontroll

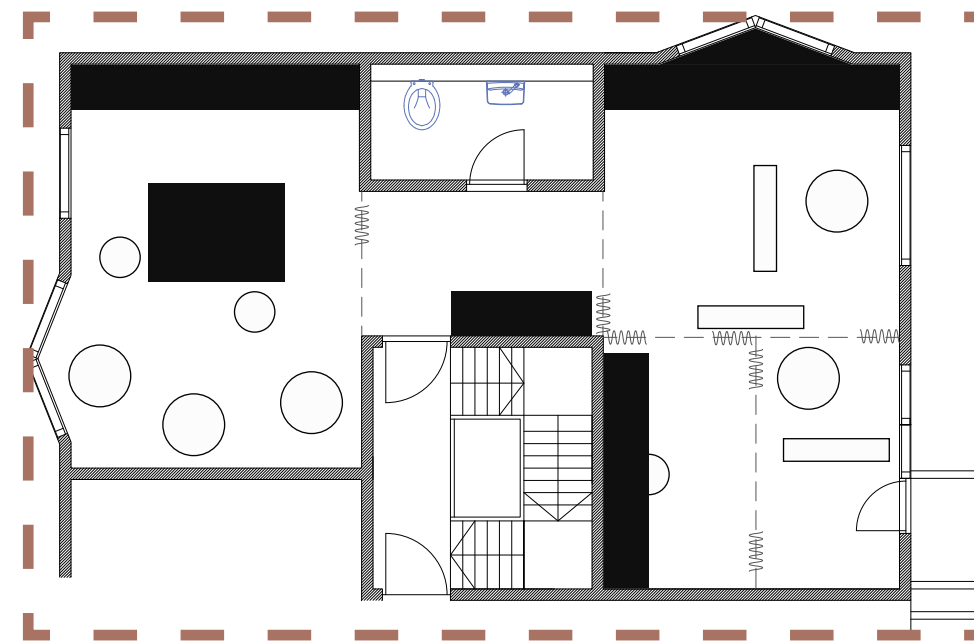

Disainistrateegia nr. 2
Vastutus

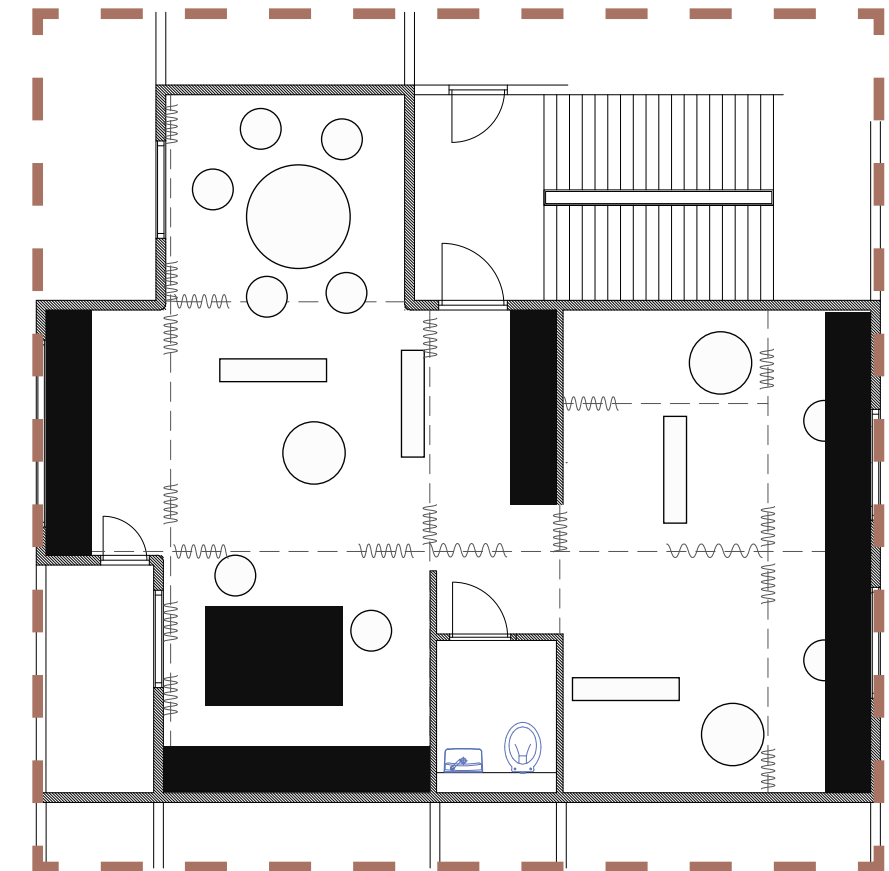
Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

Näidiskorter nr. 1:
Tina 8a

Näidiskorter nr. 2:
Juhkentali 6

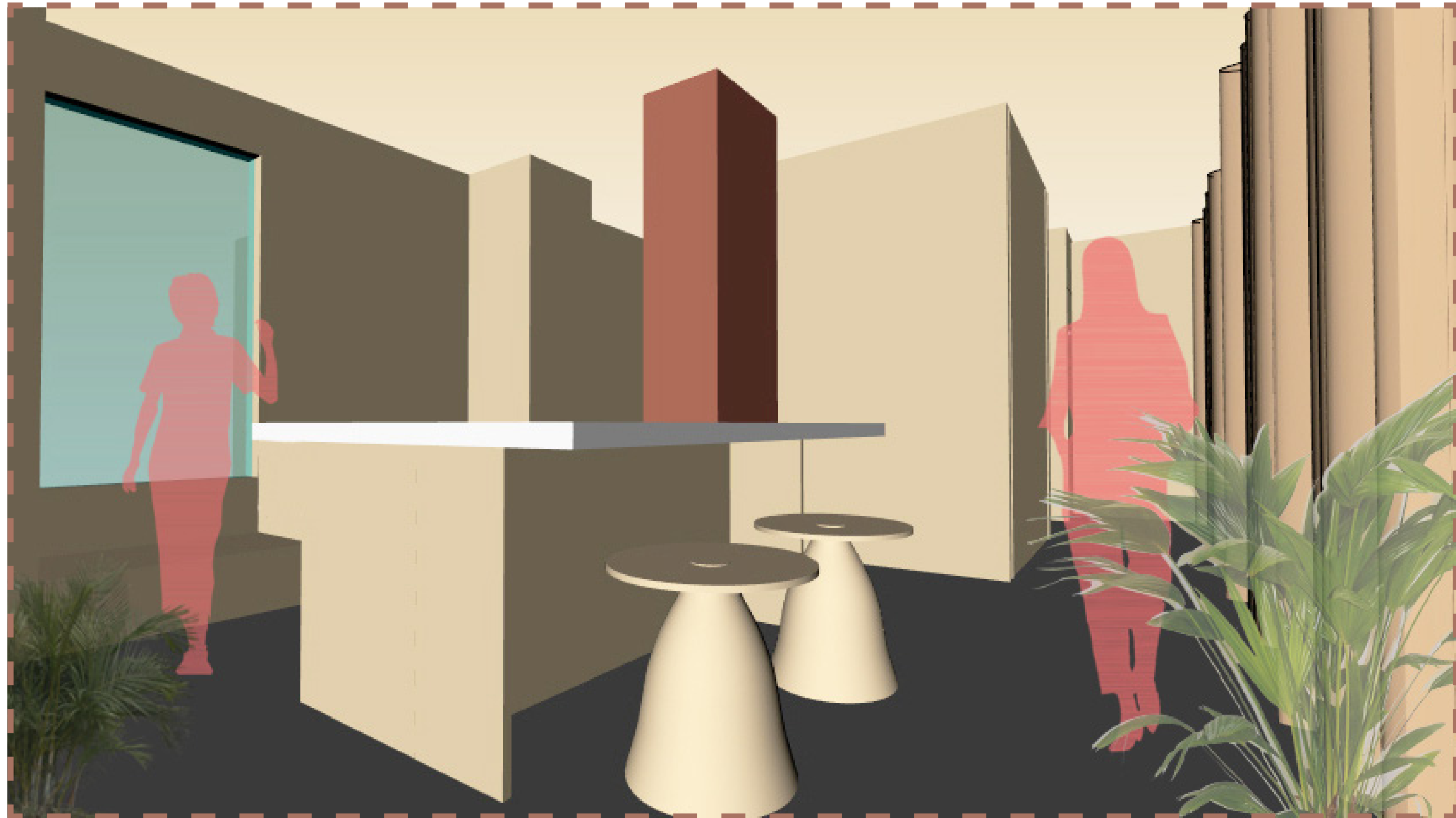

Näidiskorter nr. 3:
Nõmme tee 48

Disainistrateegia nr. 3
Privaatsus

Disainistrateegia nr. 4
Empaatia

Disainistrateegia nr. 5
Turvatusune

Asukoht

Tallinn

Kaart M 1:50 000, Maa-ameti geoportaal

Elanike arv linnaosade kaupa (01.06.2020):

1. Lasnamäel	118 046
2. Mustamäel	66 410
3. Kesklinnas	63 233
4. Põhja-Tallinnas	60 066
5. Haaberstis	46 986
6. Nõmmel	38 300
7. Kristiines	33 053
8. Pirital	18 876

Nõmme tee 48, Kristiine

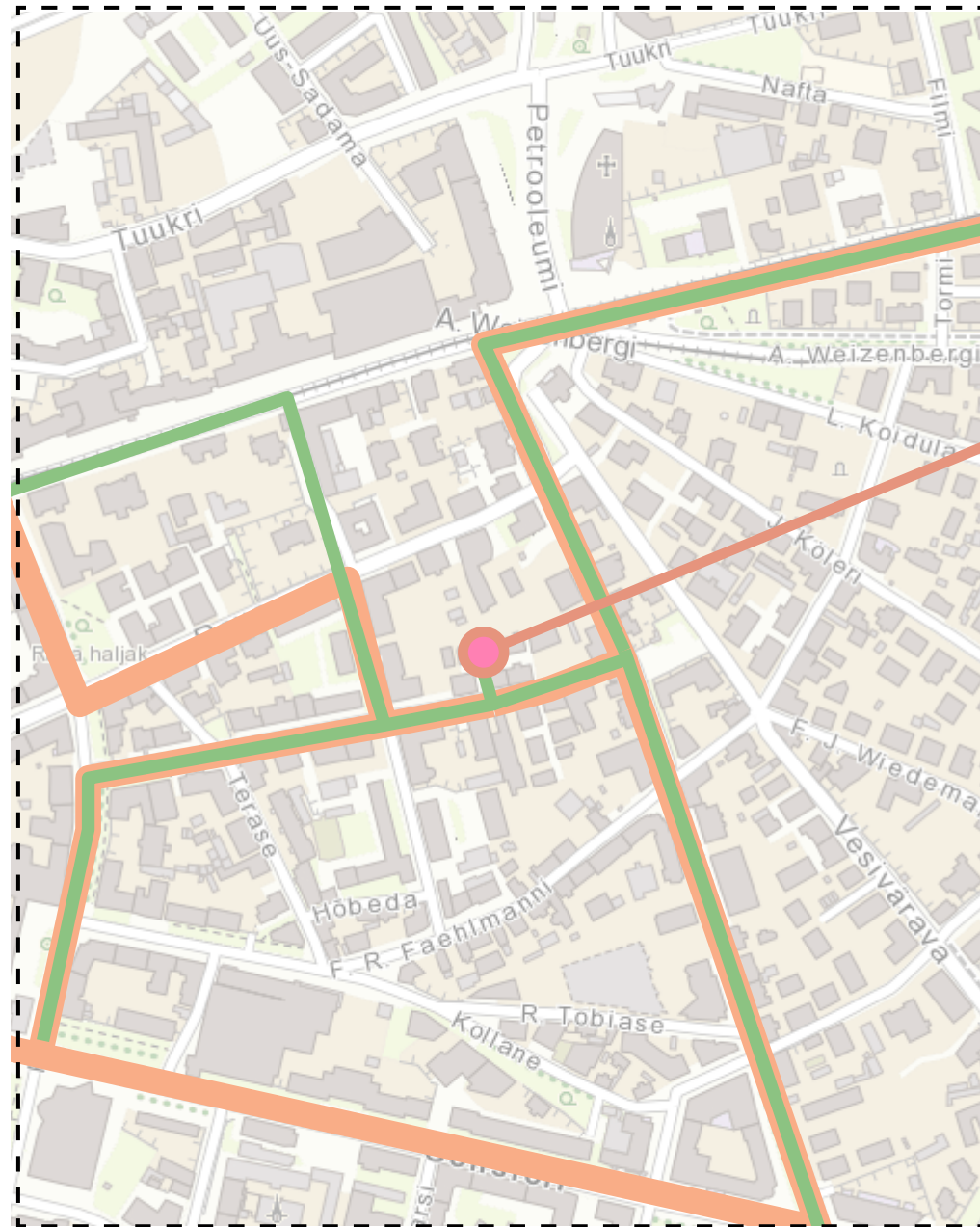

Juhkentali 6, Kesklinn

Tina 8a, Kadriorg

Näidiskorter nr. 1

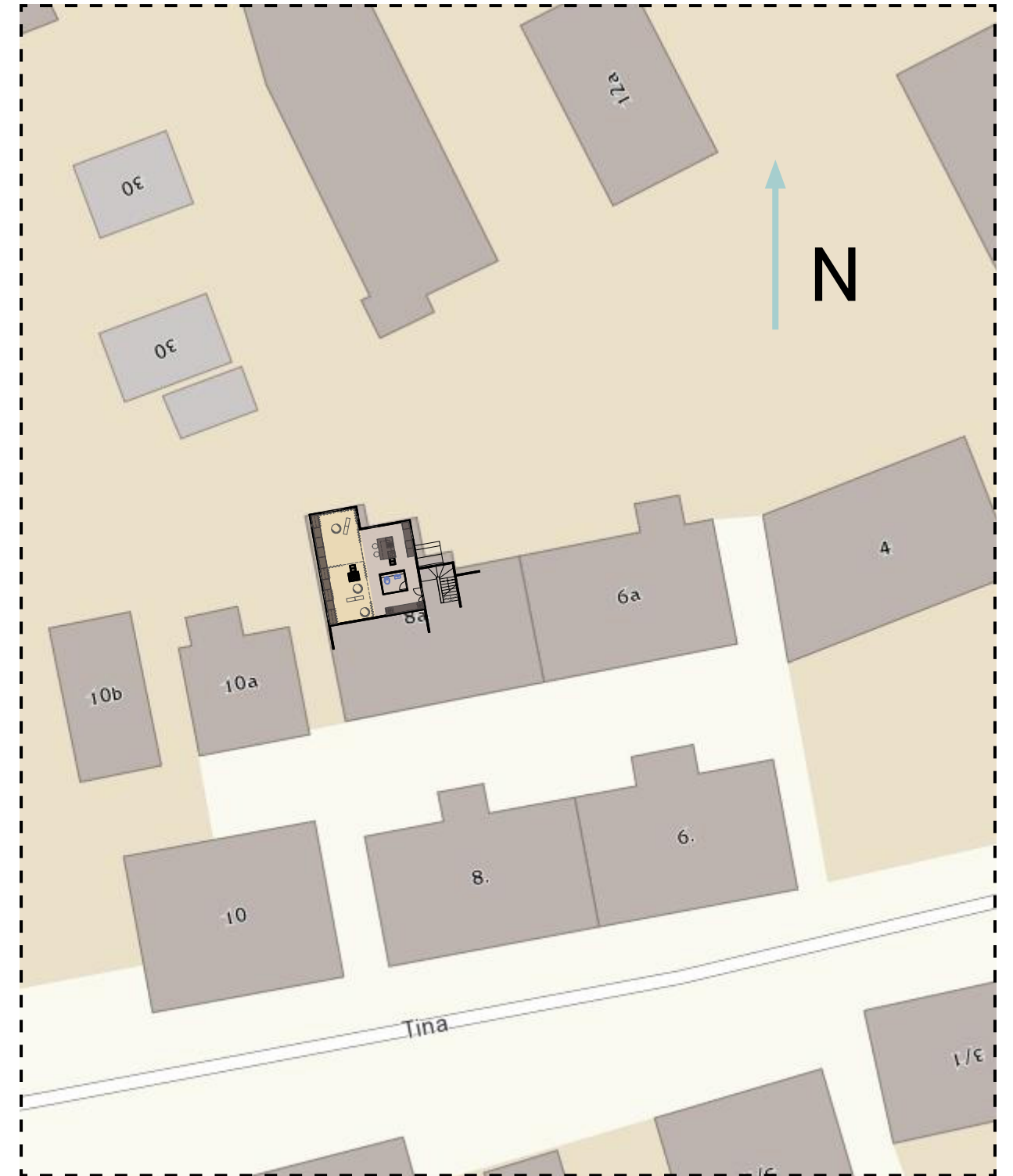

Asendiplaan M 1:5000, Maa-ameti geoportaal

Tina tn 8a, Kadriorg, Tallinn

Tube	3
Üldpind	66.3 m ²
Korrus/Korruseid	1/2
Ehitusaasta	1912

TLÜ bussipeatus	350 m
Gonsiori bussipeatus	550 m
Kadrioru park	1 km
Torupilli Selver	750 m

Asendiplaan M 1:500, Maa-ameti geoportaal

Näidiskorter nr. 1
Tina 8a, Kadriorg

Vaade tänavalt

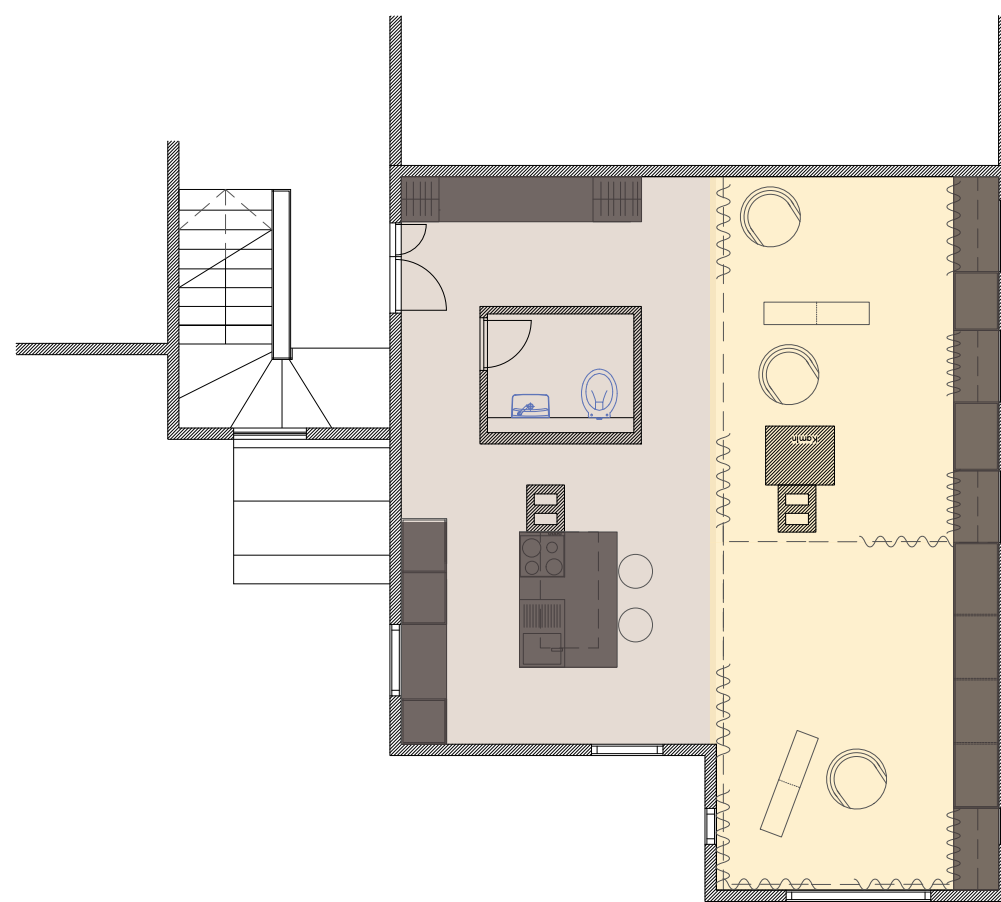
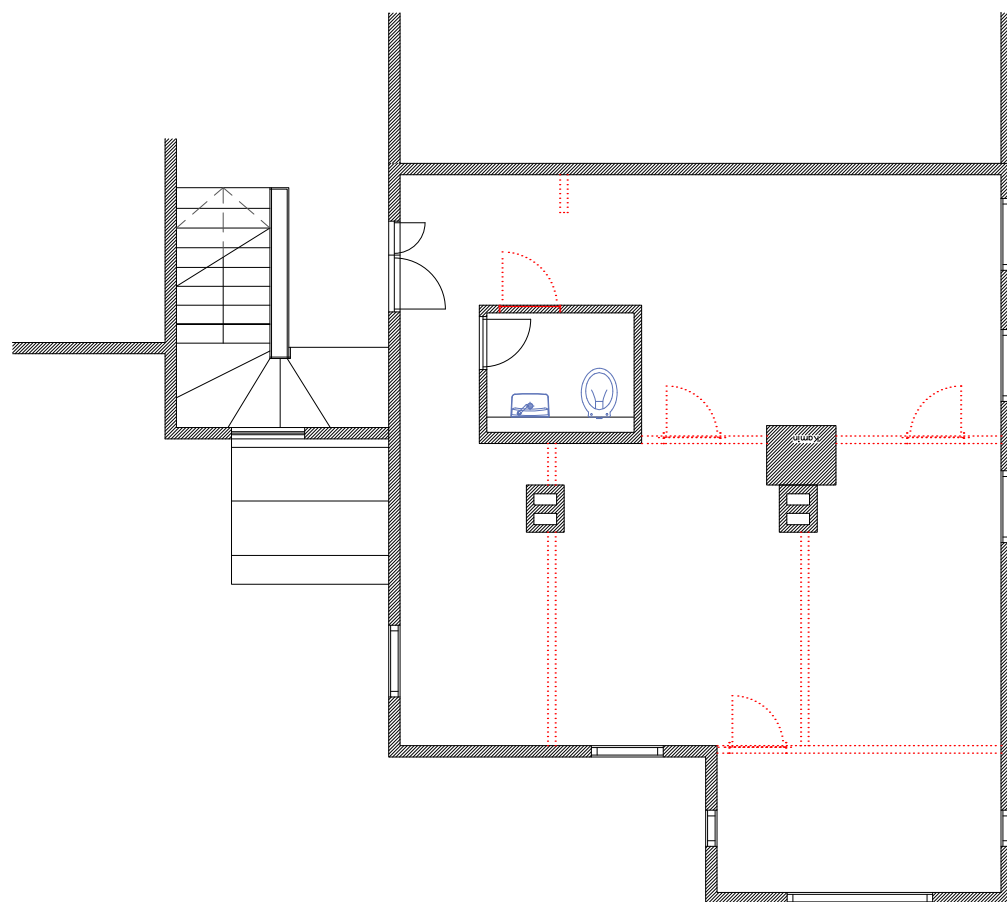

Vaade eeshoovist

Vaade tagahoovist

Näidiskorter nr. 1
Tina 8a, Kadriorg
66.3 m²

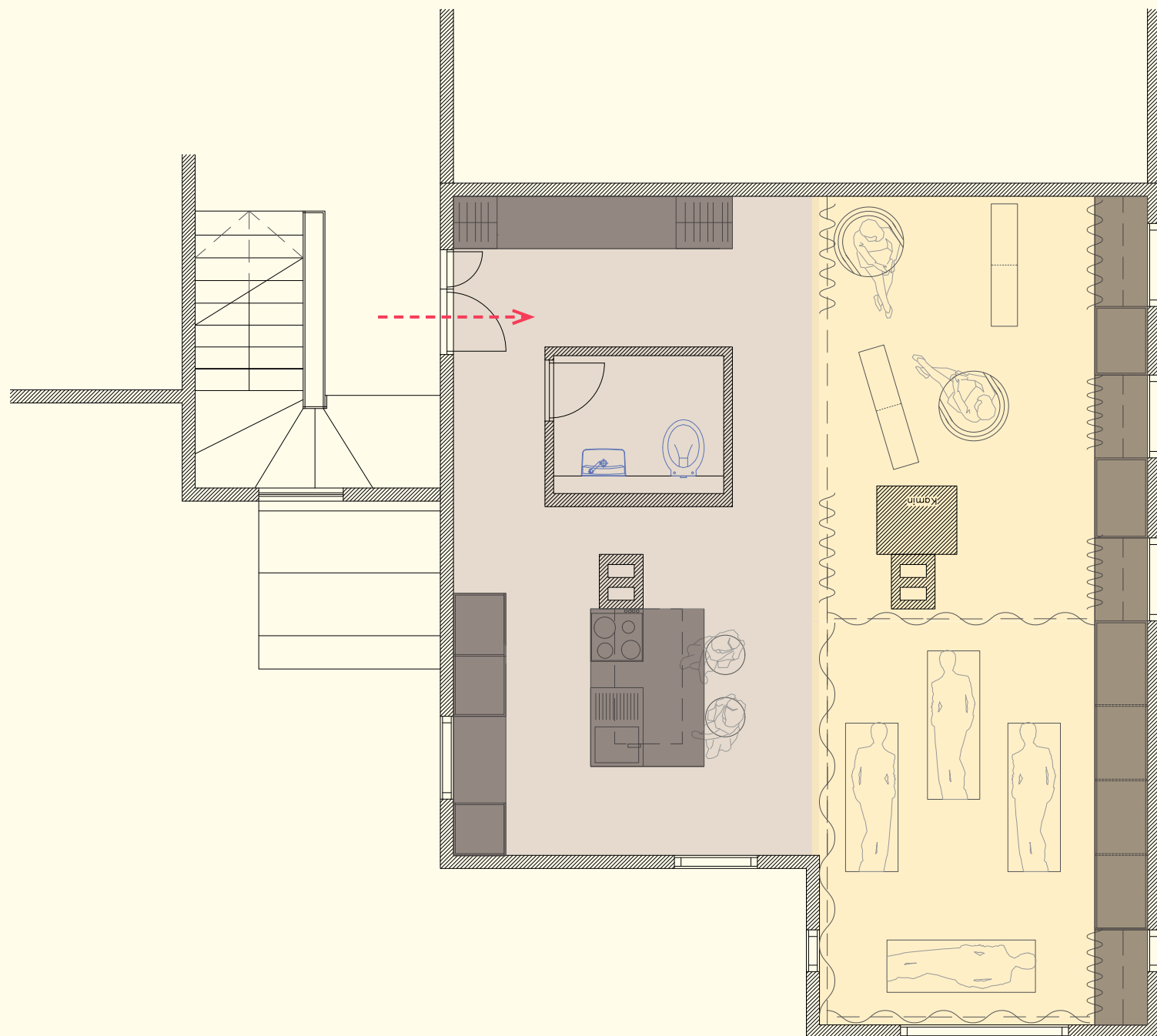
Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

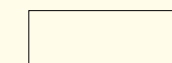
Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Olemasolevate seinte lammutusplaan ja uus põrandaplaan

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

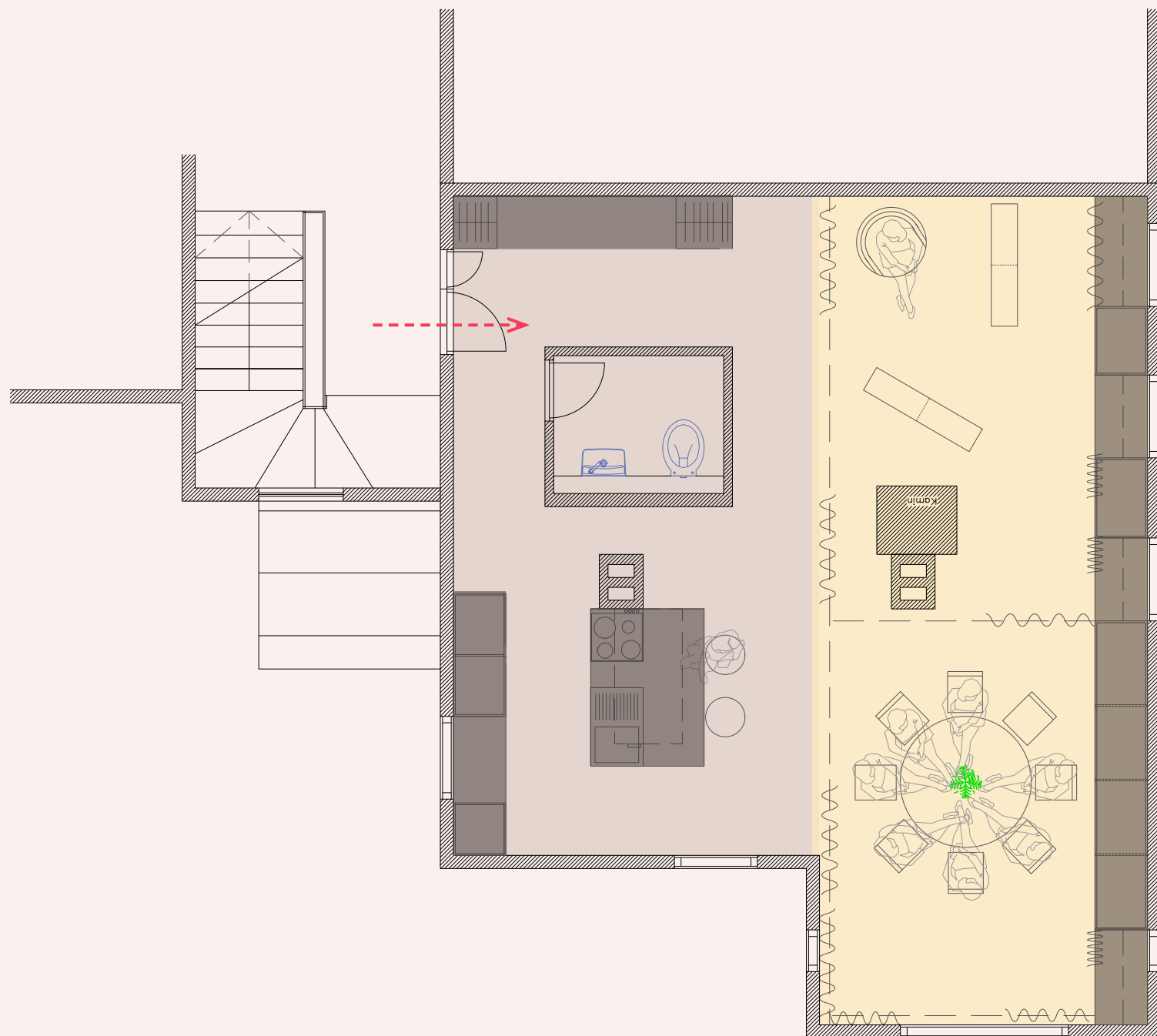

Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Kell 12-16.
Joogatund ja kogemusnõustamised.

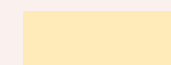
Külalisi: 1-8

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

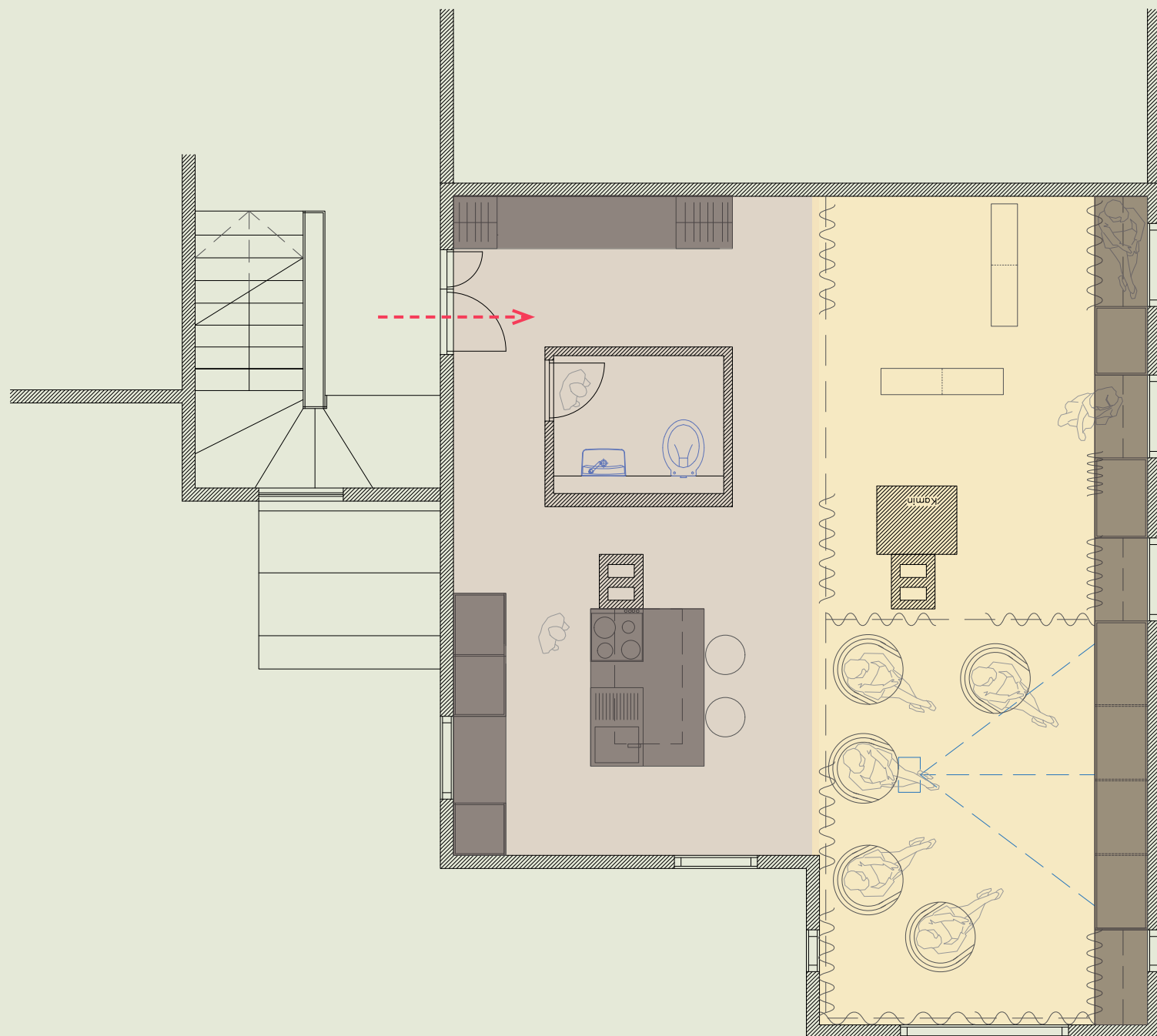

Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Kell 16-19.
Koosolek ja õhtusöök.

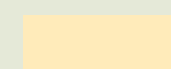
Külalisi: 11

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

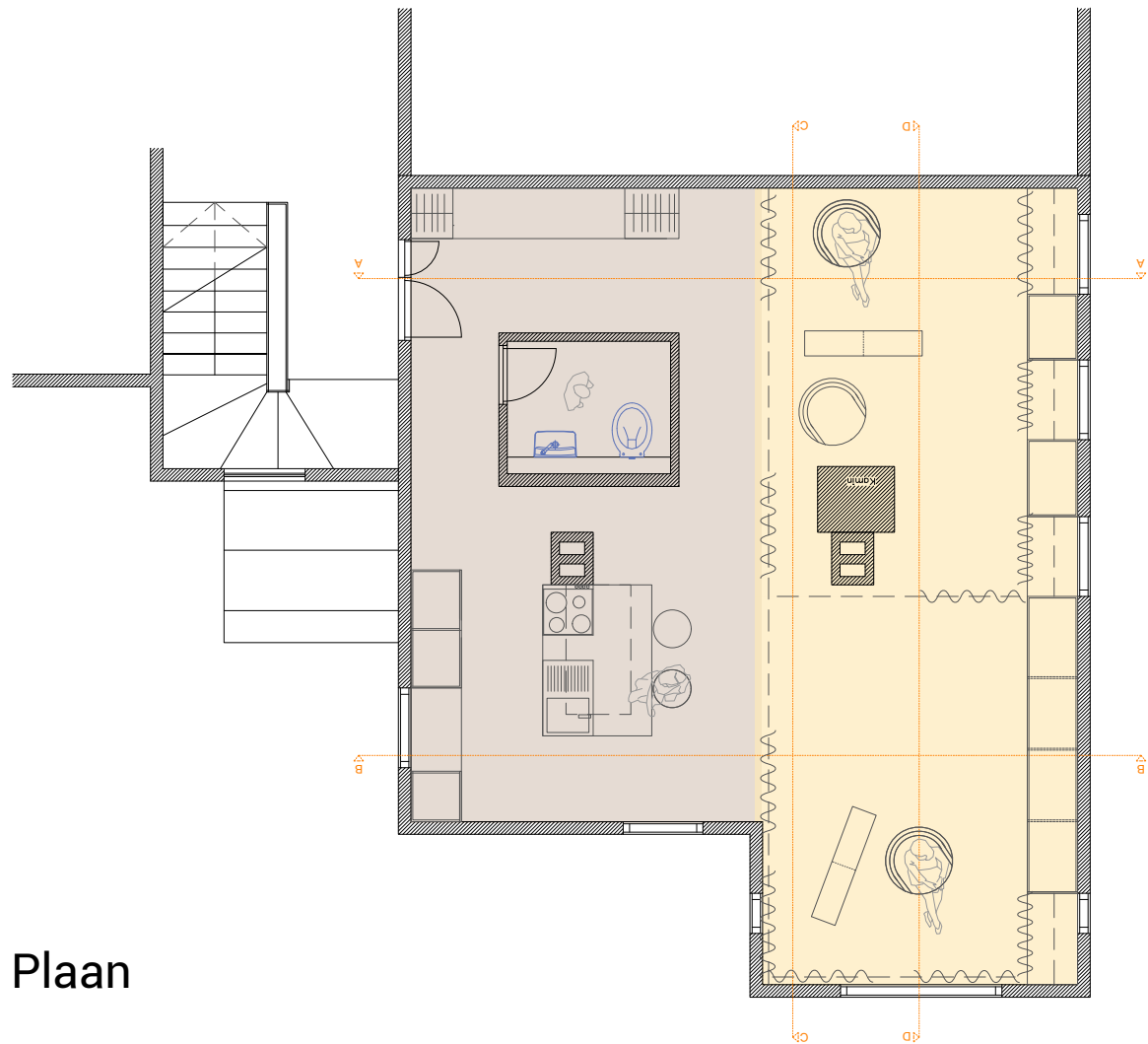
Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Kell 19-22.
Filmiõhtu.

Külalisi: 9

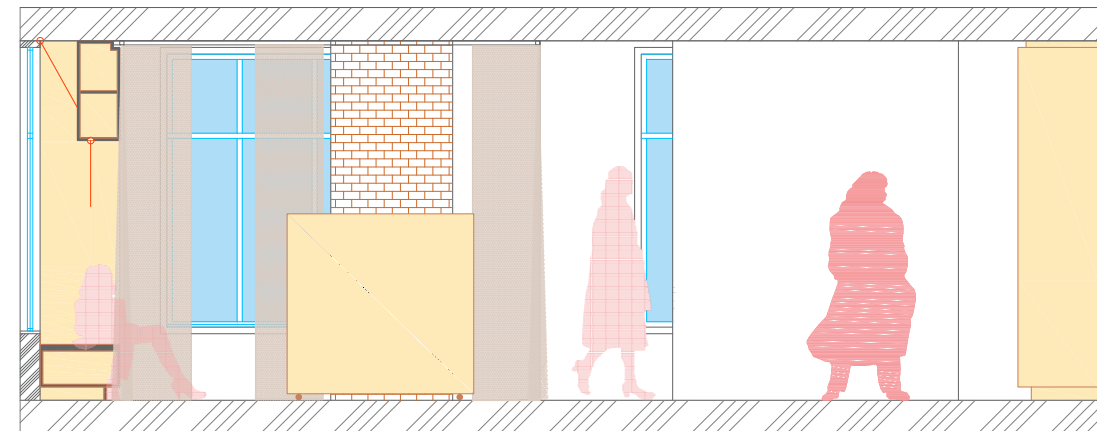
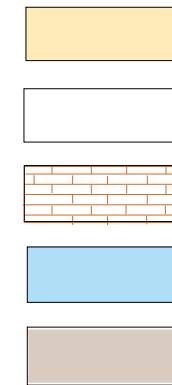
Näidiskorter nr. 1
Tina 8a, Kadriorg
66.3 m²

Plaan

Materjalid:

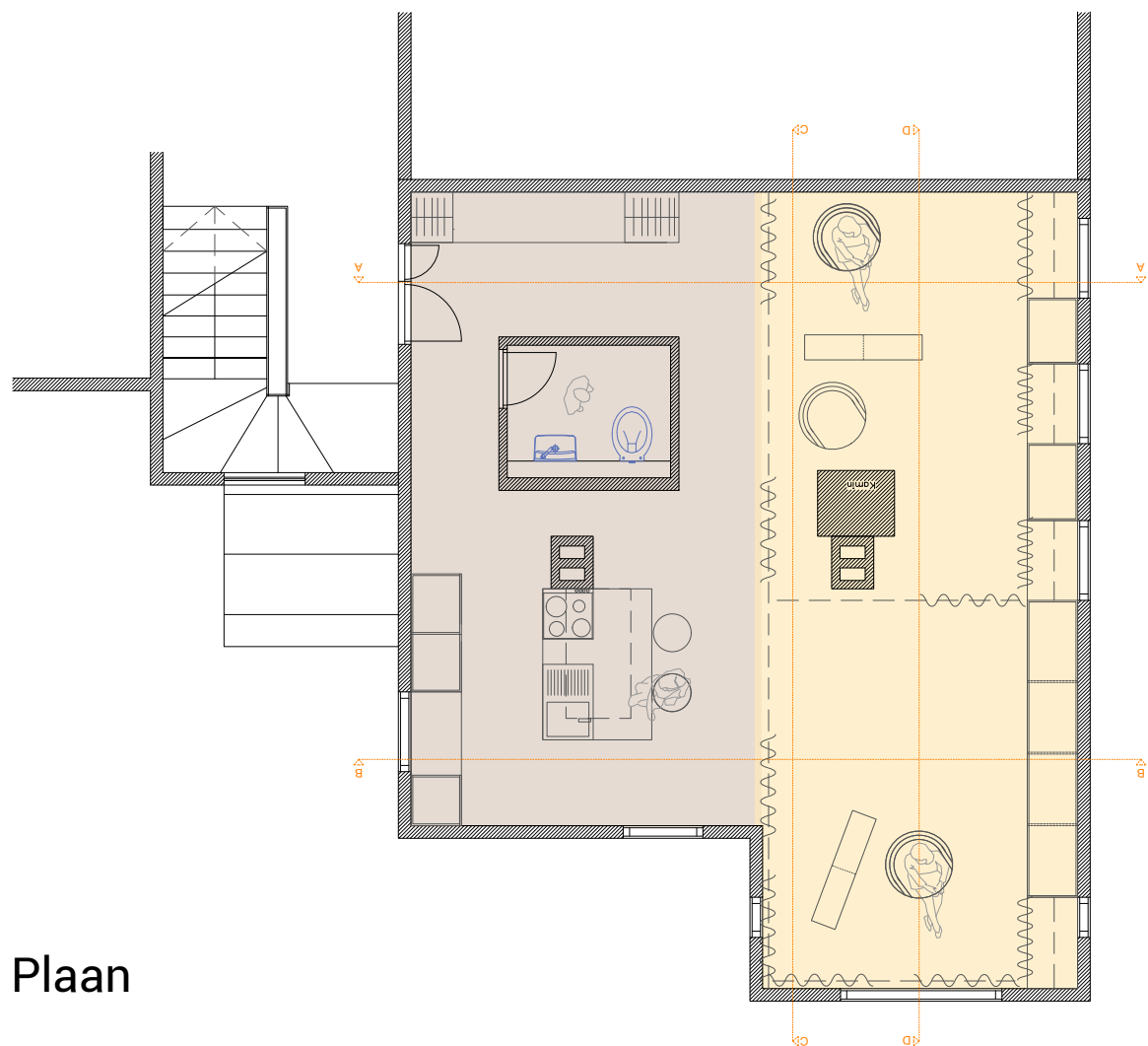
- + puit
- + savikrohv
- + ol. olev tellis
- + klaas
- + tekstiil

Lõige A

- + saabumine
- + tee joomine

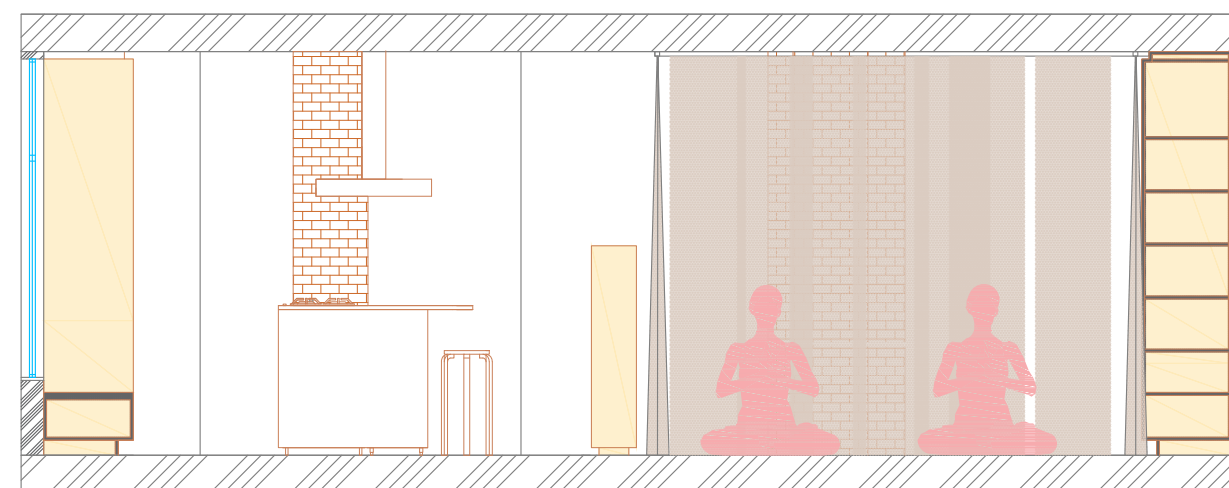
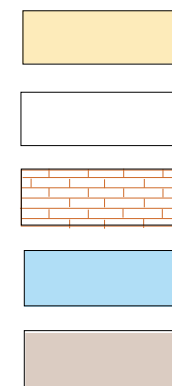
Näidiskorter nr. 1
Tina 8a, Kadriorg
66.3 m²

Plaan

Materjalid:

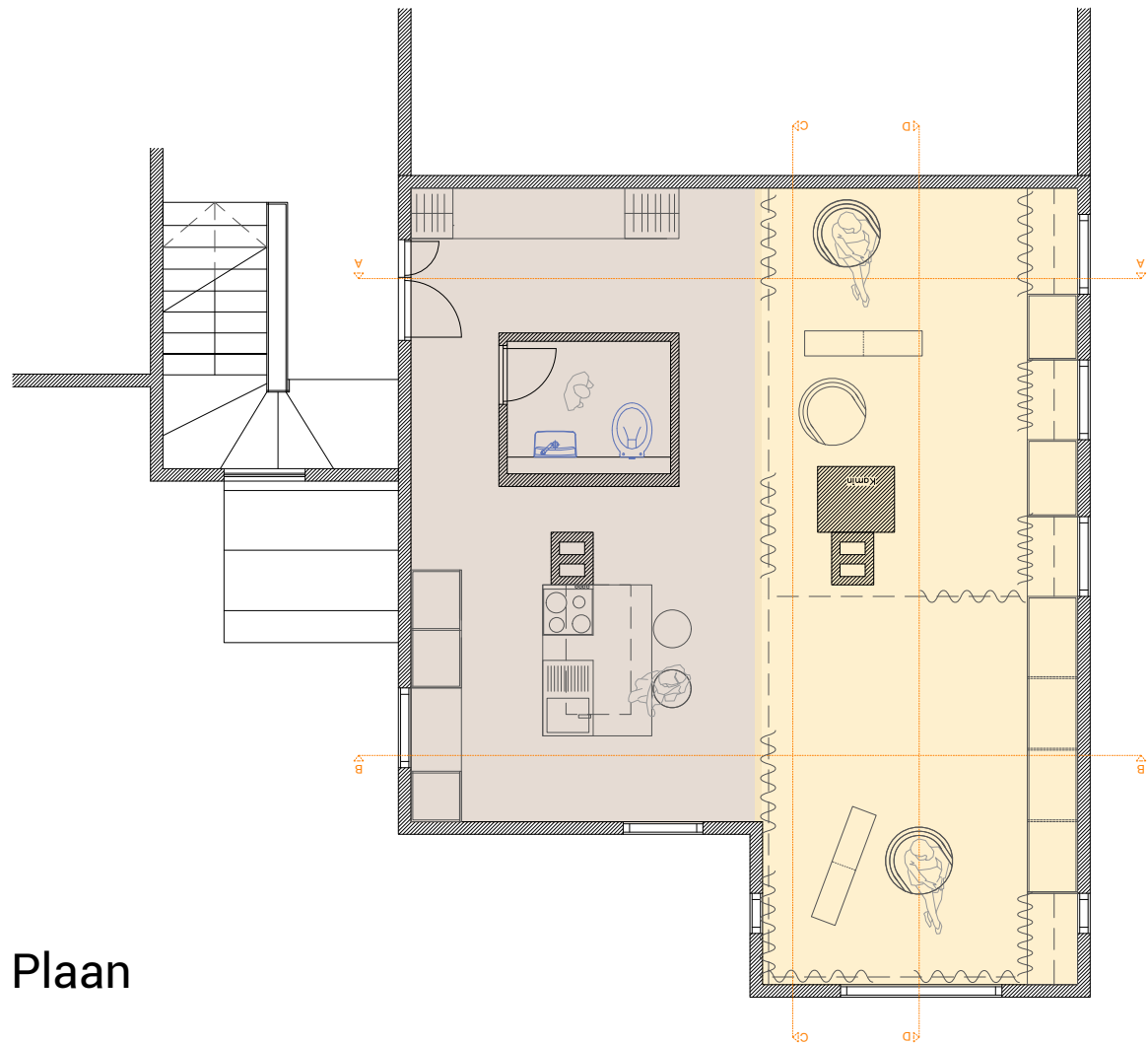
- + puit
- + savikrohv
- + ol. olev tellis
- + klaas
- + tekstiil

Lõige B

- + meditatsioon
- + jooga

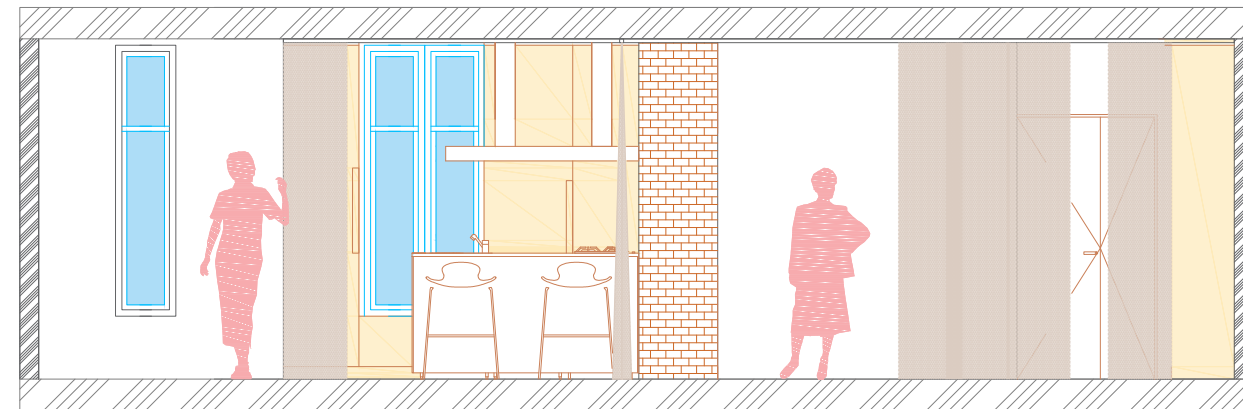
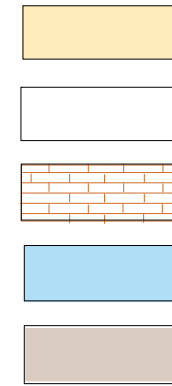
Näidiskorter nr. 1
Tina 8a, Kadriorg
66.3 m²

Plaan

Materjalid:

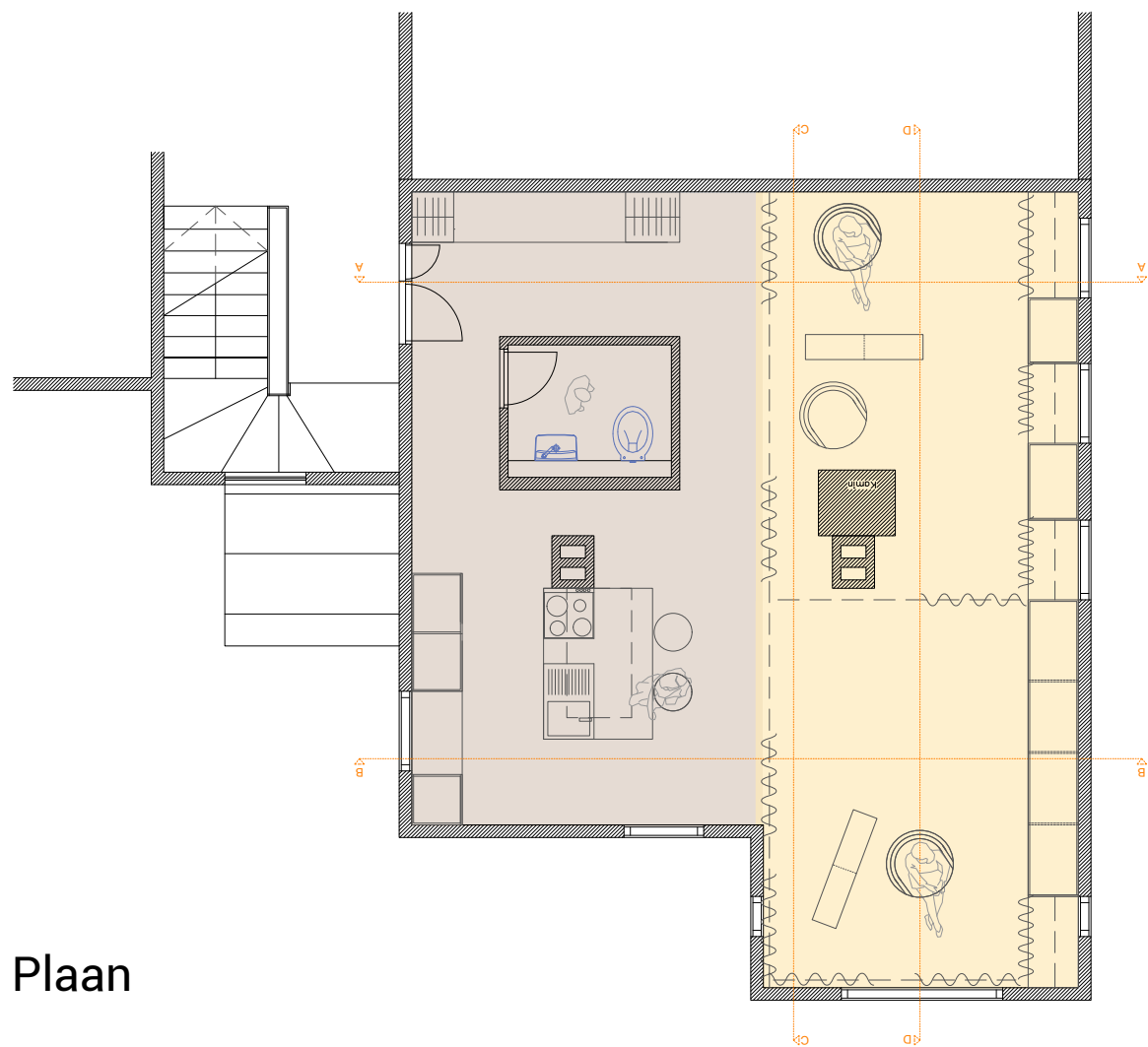
- + puit
- + savikrohv
- + ol. olev tellis
- + klaas
- + tekstiil

Lõige C

- + küpsetamine
- + kogemusnõustamine

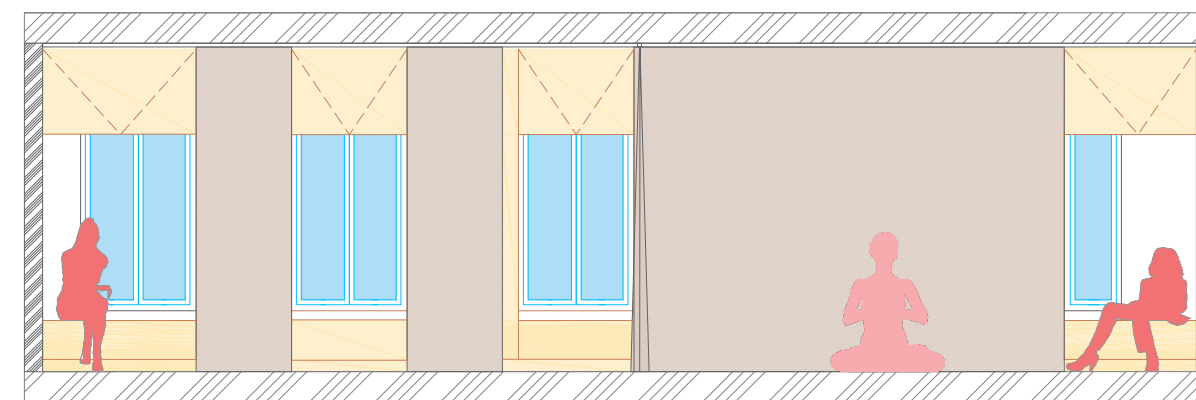
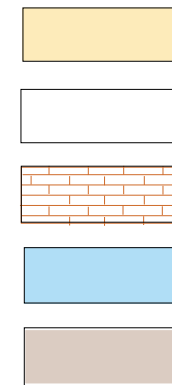
Näidiskorter nr. 1
Tina 8a, Kadriorg
66.3 m²

Plaan

Materjalid:

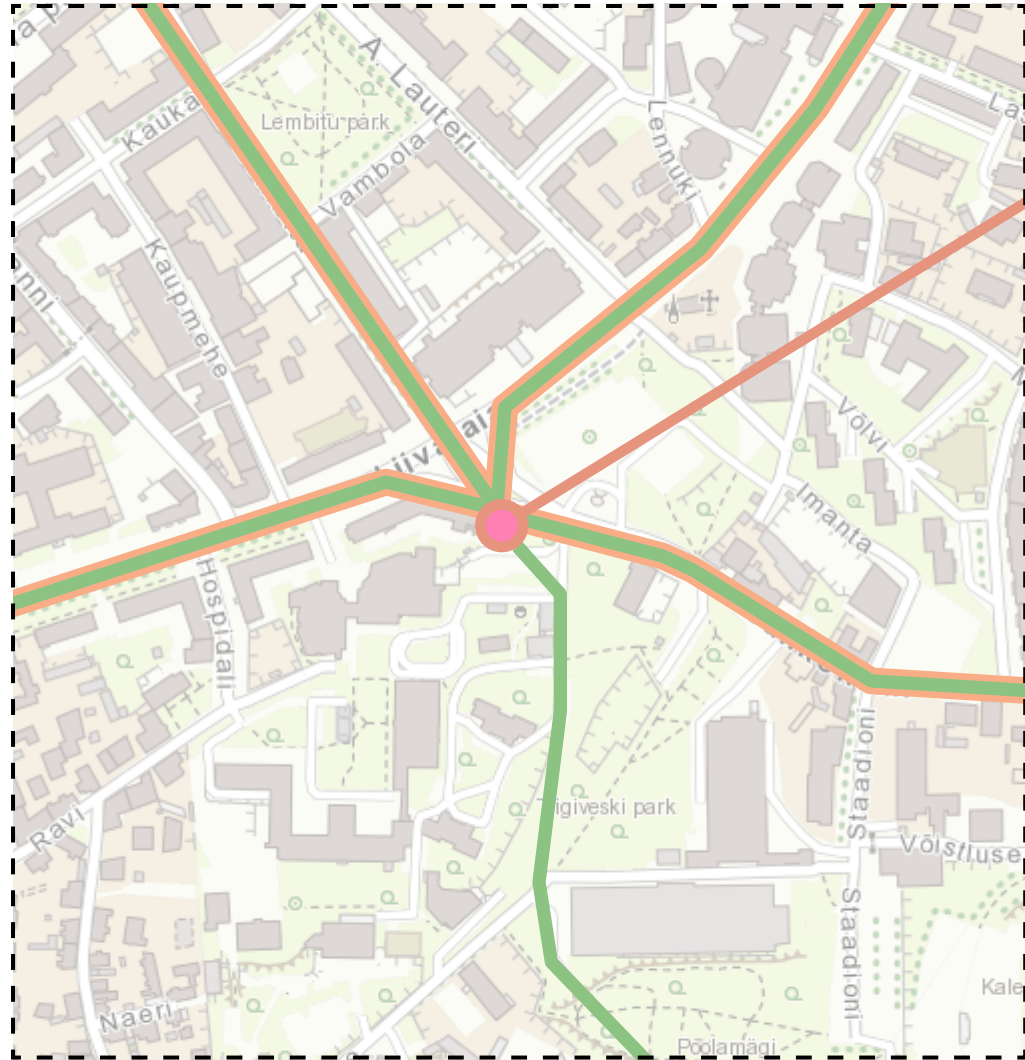
- + puit
- + savikrohv
- + ol. olev tellis
- + klaas
- + tekstiil

Lõige D

- + lugemine
- + olemine

Näidiskorter nr. 2

Juhkentali 6, Kesklinn, Tallinn

Tube 3
Üldpind 61.8 m²
Korrus/Korruseid 3/6
Ehitusaasta 1972

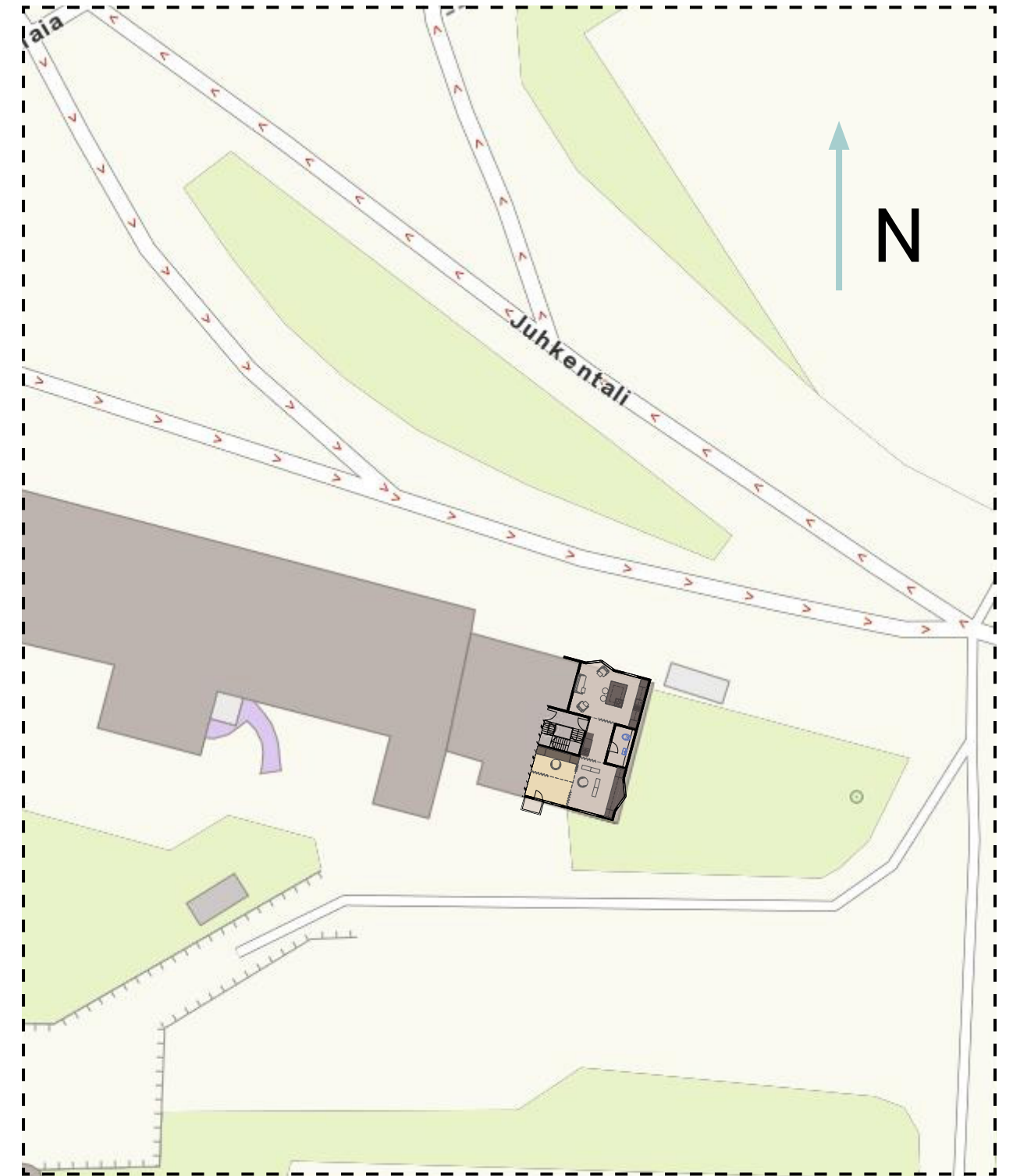
Hotell Olümpia 50 m

Keskhaigla 350 m

Tiigiveski park 300 m

Solarise keskus 550 m

Asendiplaan M 1:5000, Maa-ameti geoportaal

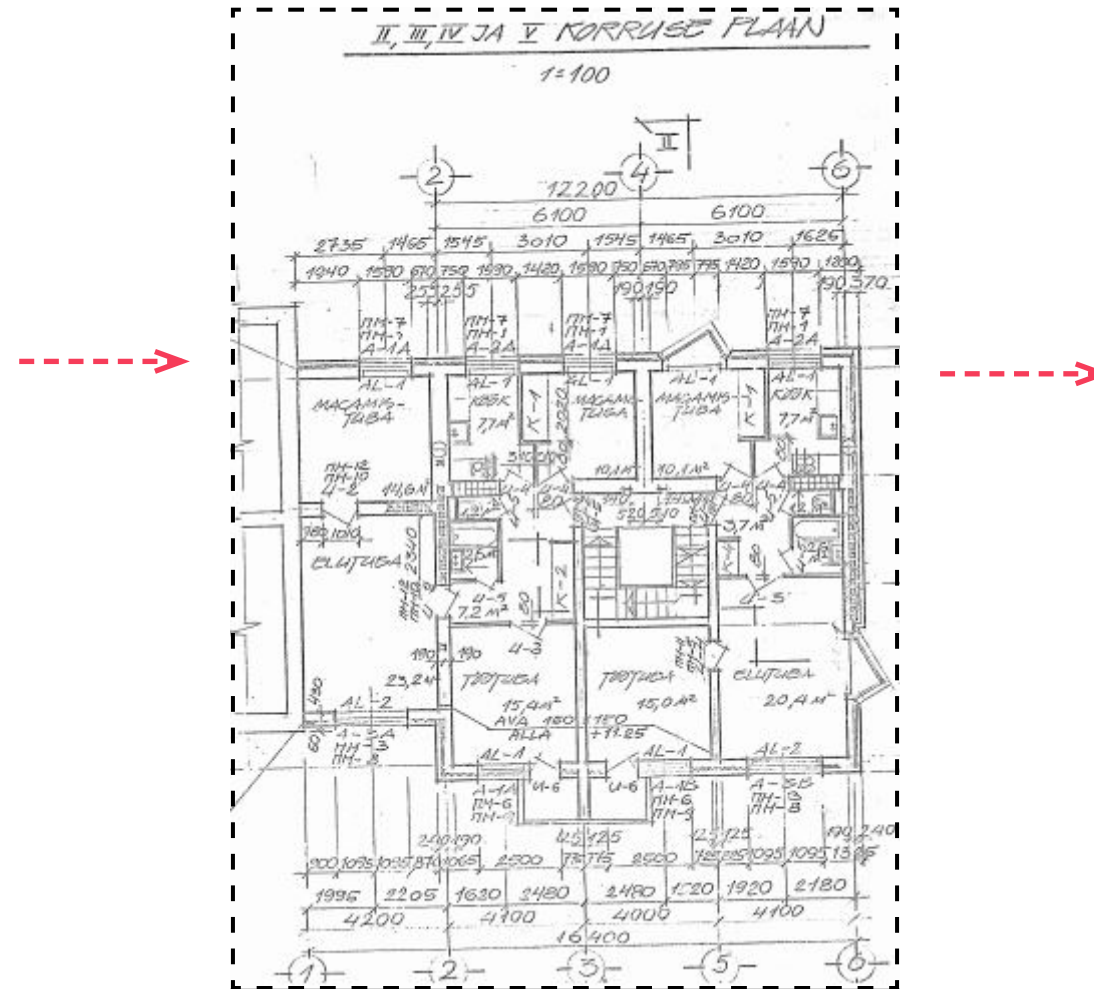
Asendiplaan M 1:500, Maa-ameti geoportaal

Näidiskorter nr. 2

Juhkentali 6, Kesklinn, Tallinn

Eksterjäär
Foto: kv.ee

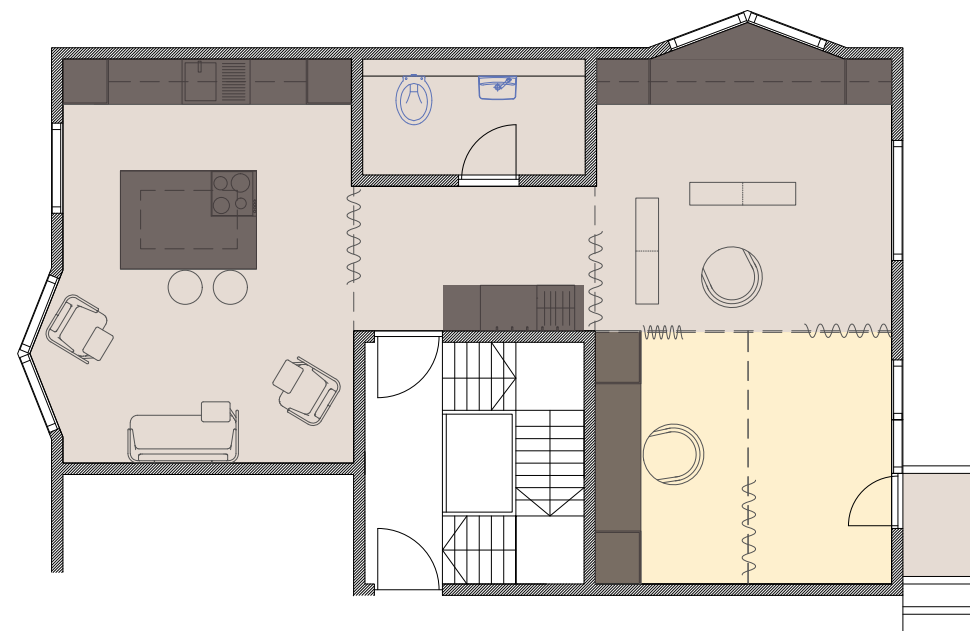
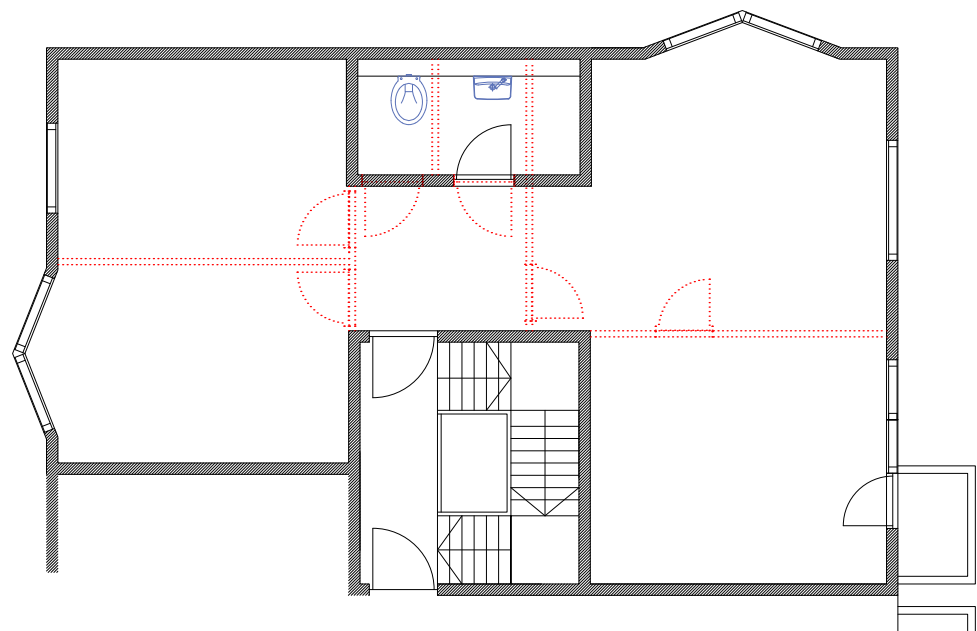

Tüüpkorruse plaan:
Tallinna Linnaarhiiv

Olemasolev interjäär
Foto: kv.ee

Näidiskorter nr. 2
Juhkentali 6, Kesklinn, Tallinn
61.8 m²

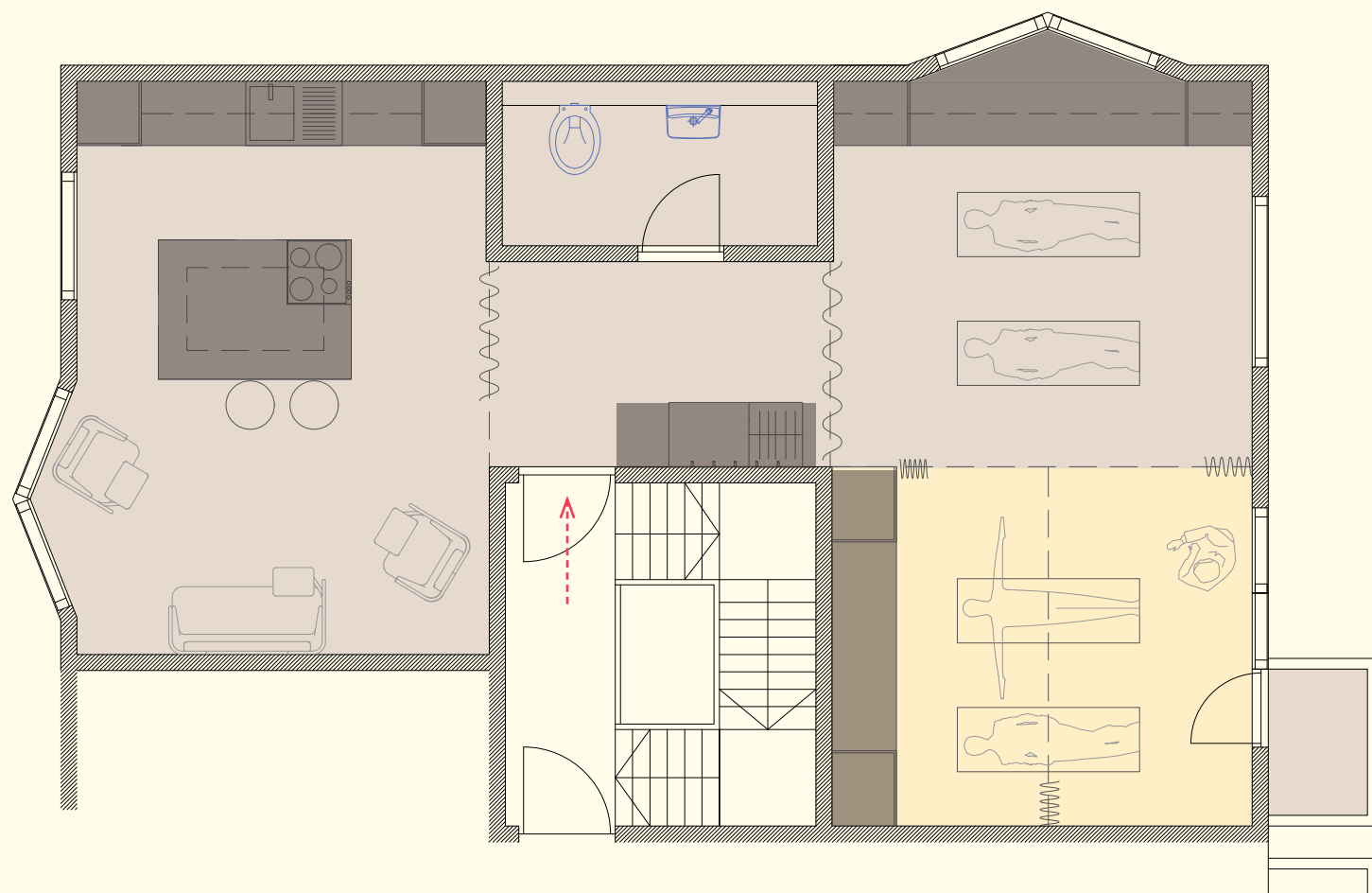
Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

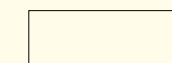
Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Olemasolevate seinte lammutusplaan ja uus põrandaplaan

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

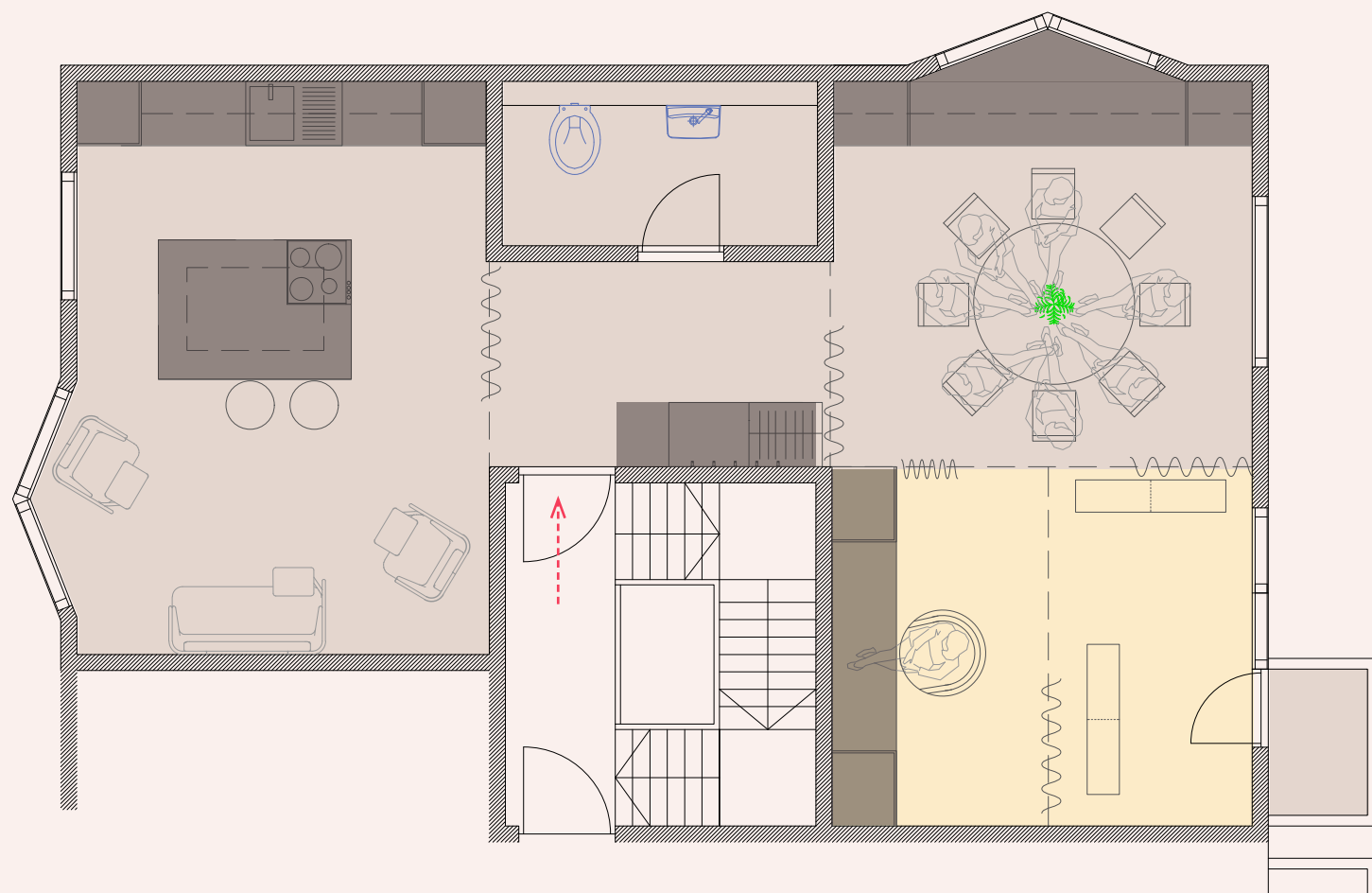

Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Kell 12-16.
Joogatund ja kogemusnõustamised.

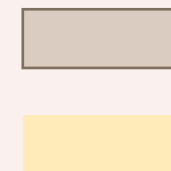
Külalisi: 1-7

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

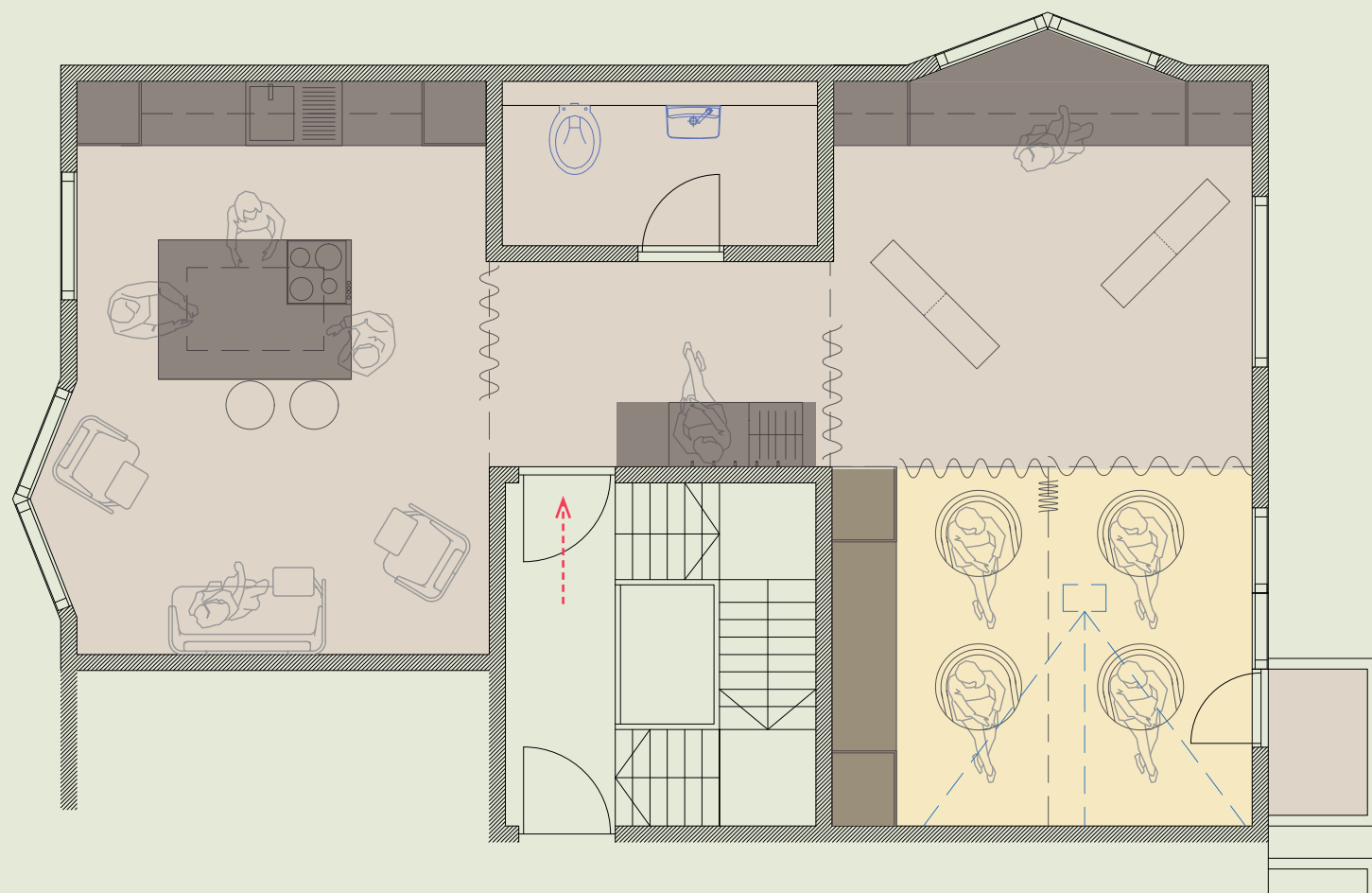

Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Kell 16-19.
Koosolek ja õhtusöök.

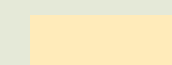
Külalisi: 8

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

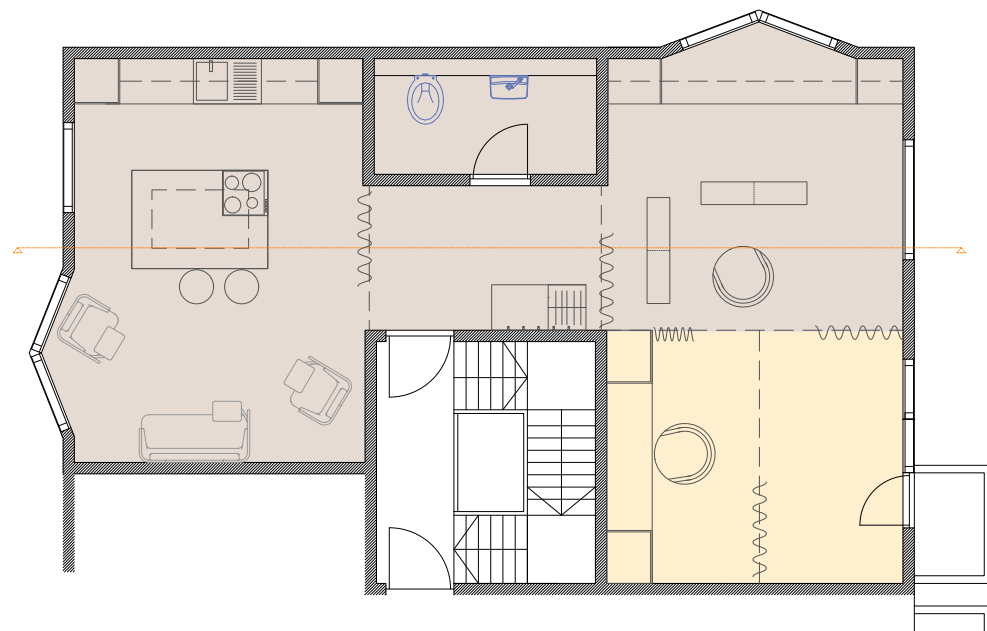
Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Kell 19-22.
Filmiõhtu.

Külalisi: 10

Näidiskorter nr. 2
Juhkentali 6, Kesklinn, Tallinn
61.8 m²

Plaan

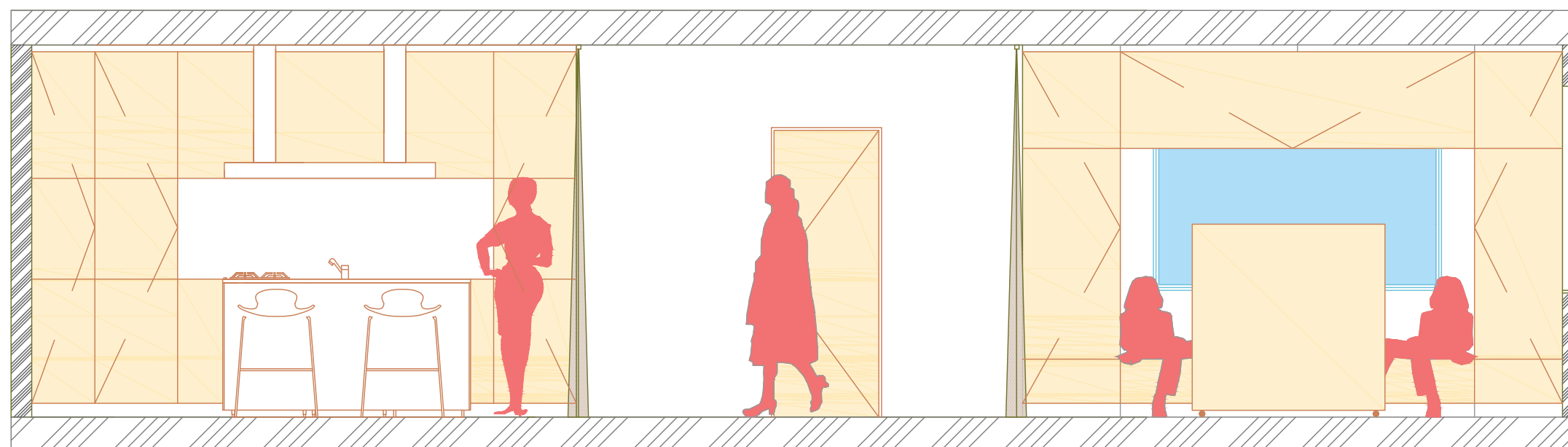
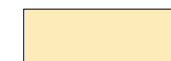
Materjalid:

+ puit

+ savikrohv

+ klaas

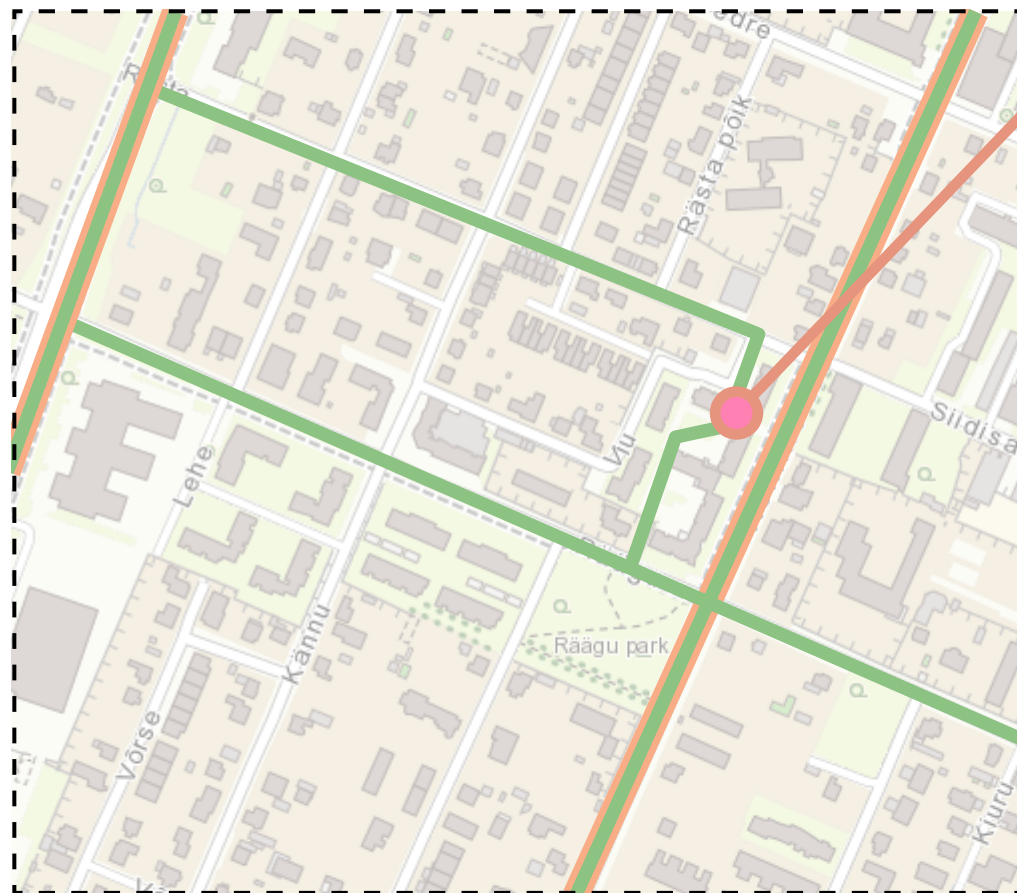
+ tekstiil

Lõige

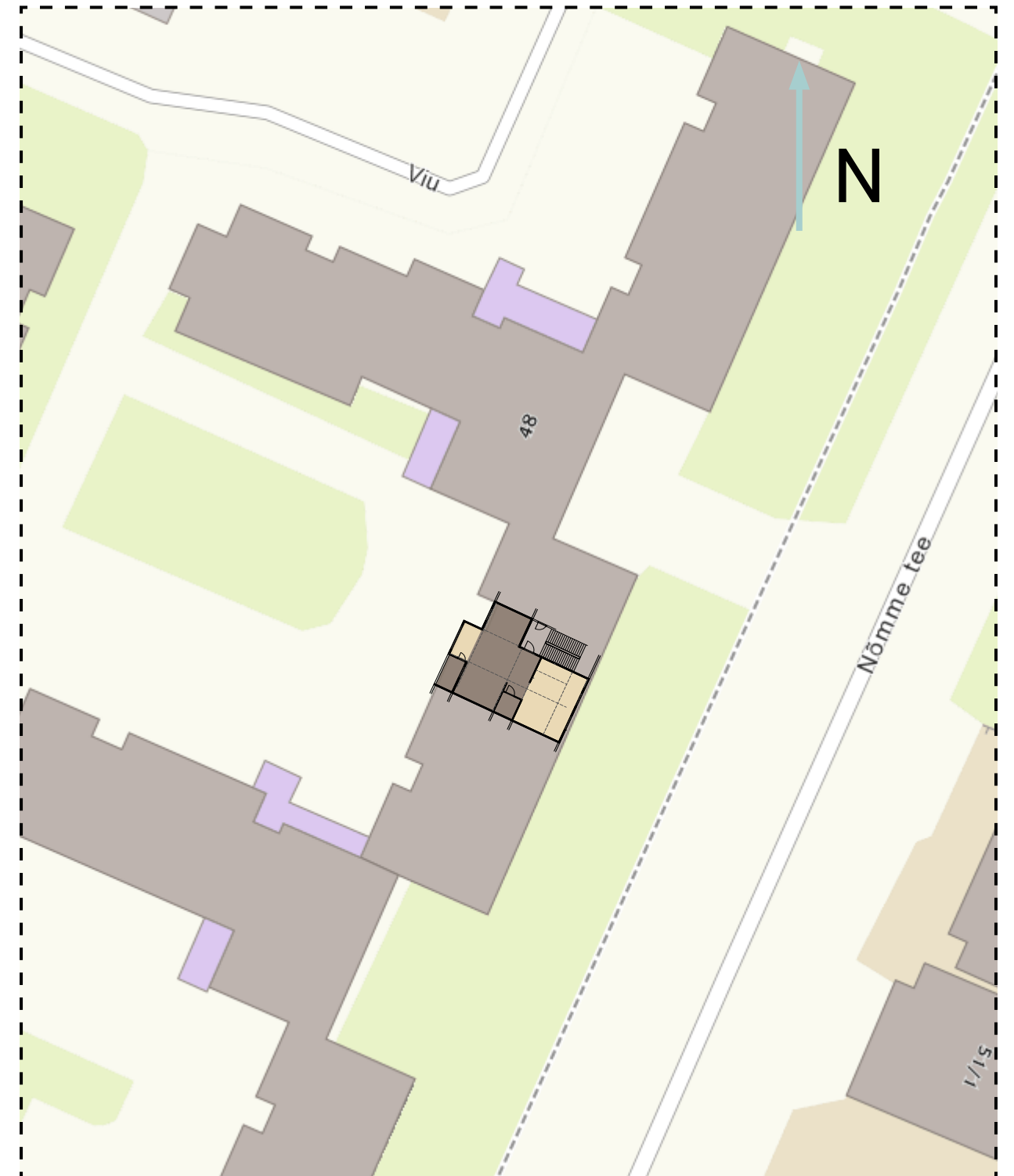
+ arutelud

Näidiskorter nr. 3

Asendiplaan M 1:5000, Maa-ameti geoportaal

Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn	
Tube	4
Üldpind	73.9 m ²
Korrus/Korruseid	3/3
Ehitusaasta	1987
Räägu bussipeatus	140 m
Tondi rongipeatus	1,2 km
Marienthali kliinik	1 km

Asendiplaan M 1:500, Maa-ameti geoportaal

Näidiskorter nr. 3
Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn

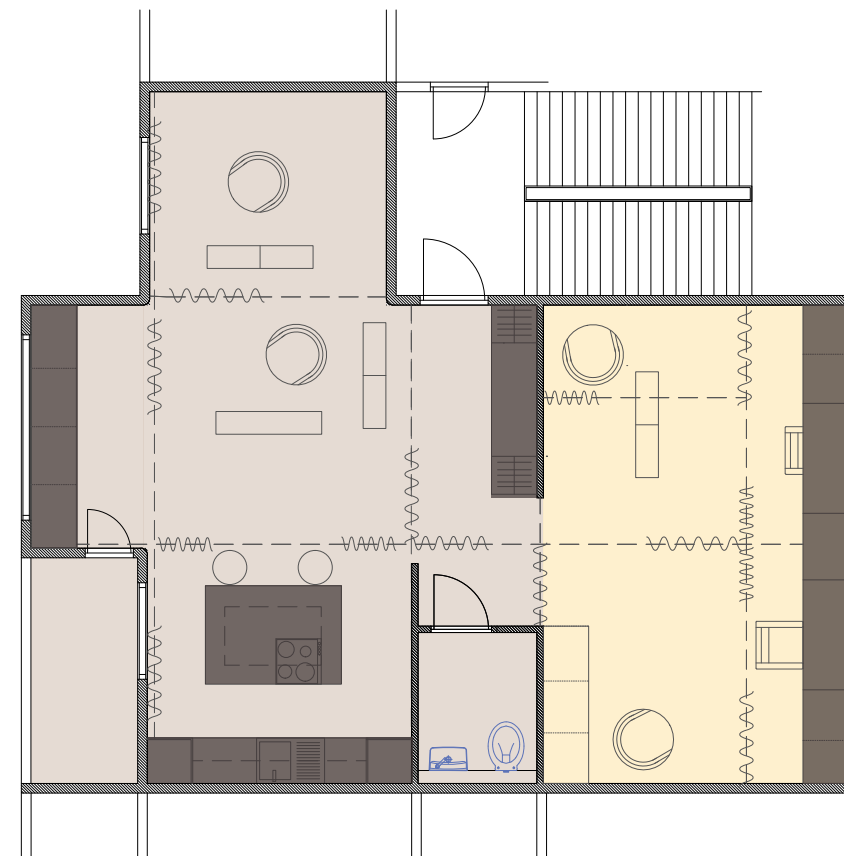
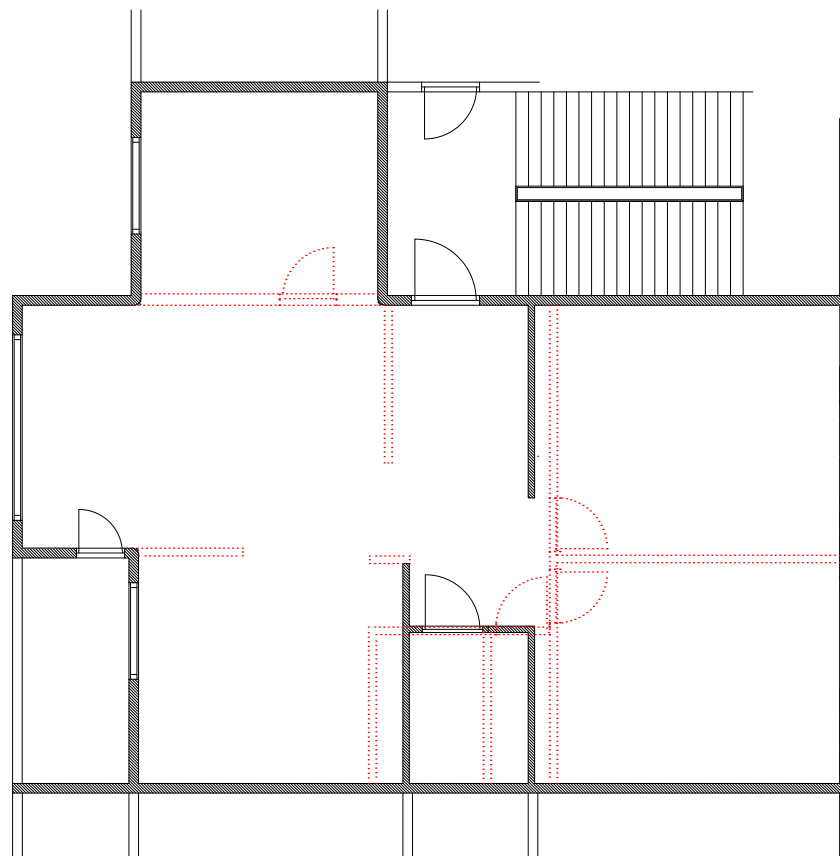

Sissepääs hoonesse

Näidiskorter nr. 3

Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn

73.9 m²

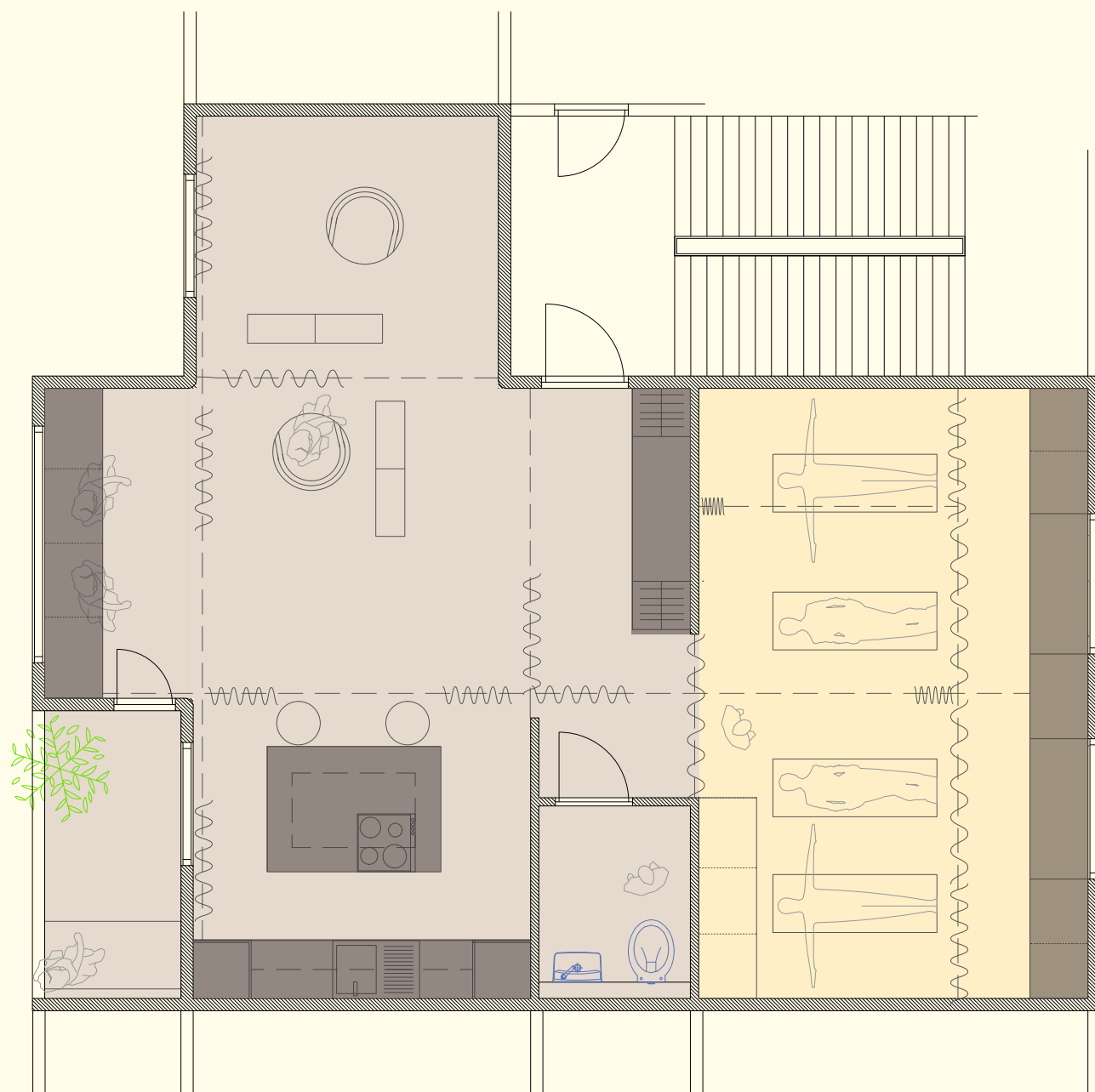
Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

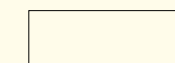
Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

Olemasolevate seinte lammutusplaan ja uus põrandaplaan

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

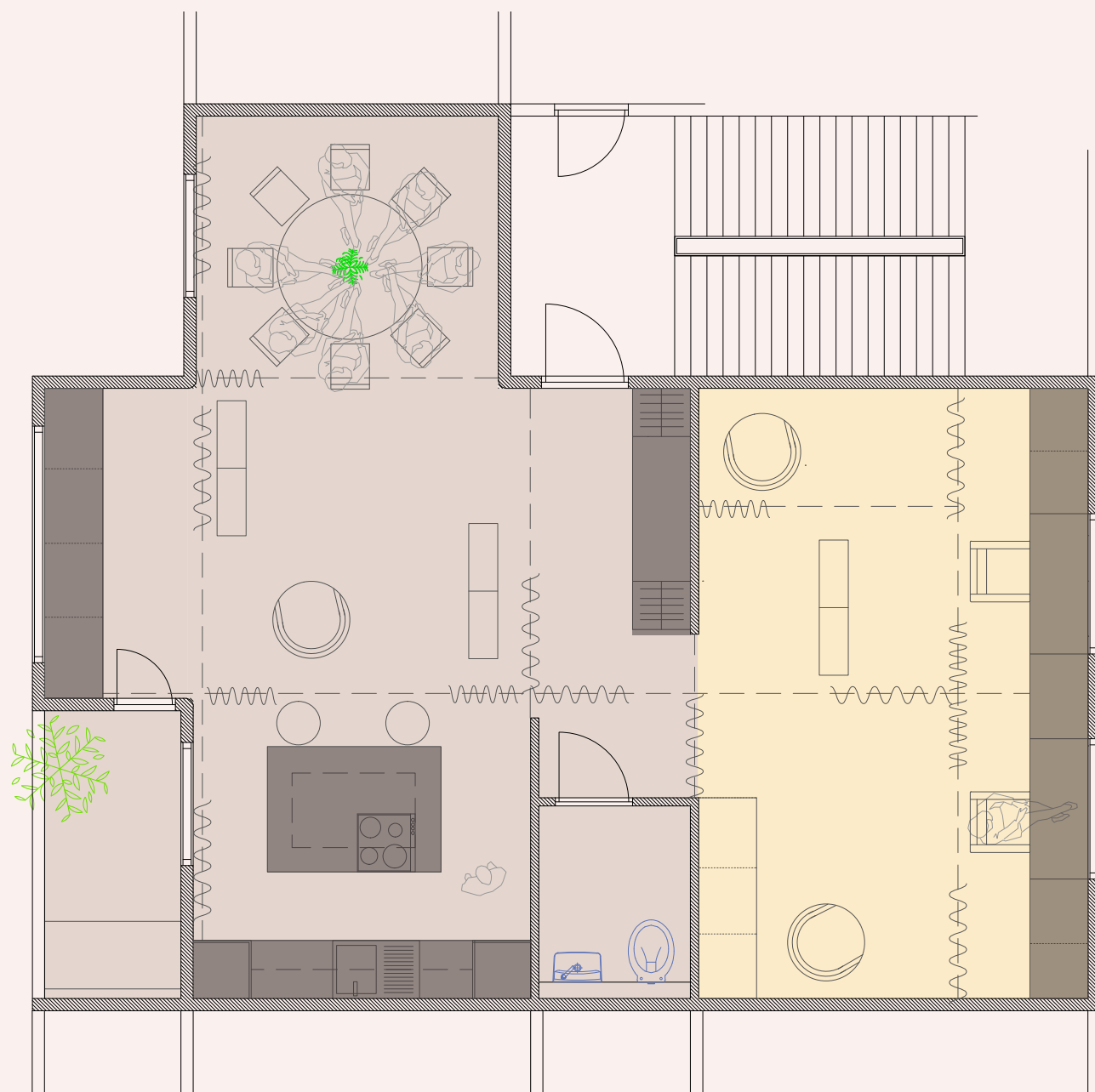

Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

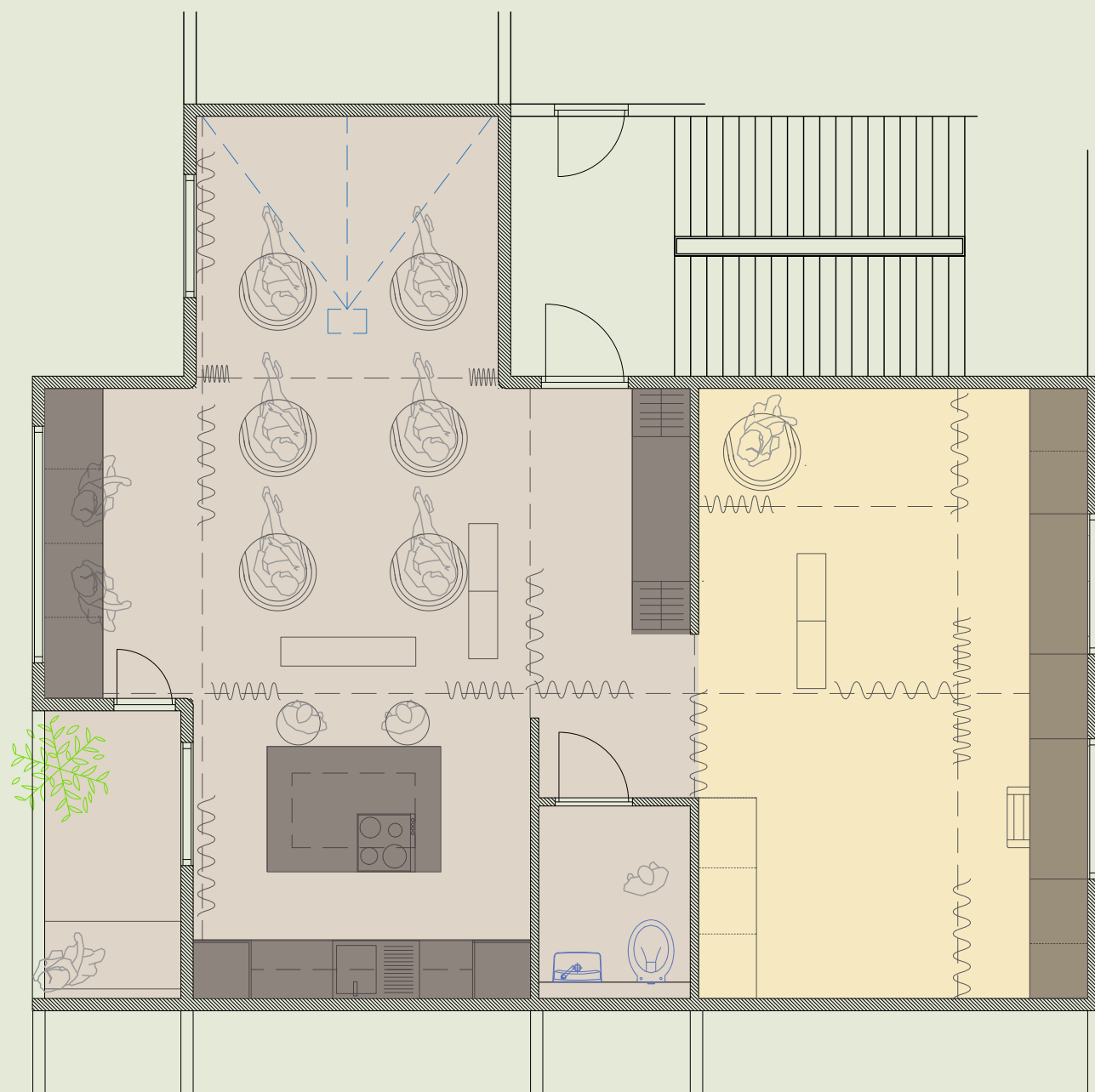
Kell 12-16.
Joogatund ja kogemusnõustamised.

Külalisi: 1-10

Kell 16-19.
Koosolek ja õhtusöök.

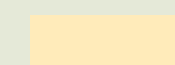
Külalisi: 9

Mobiilsus:
liigutatav mööbel
sisseehitatud mööbel

Põrandad:
sile/valatud
vaipkate

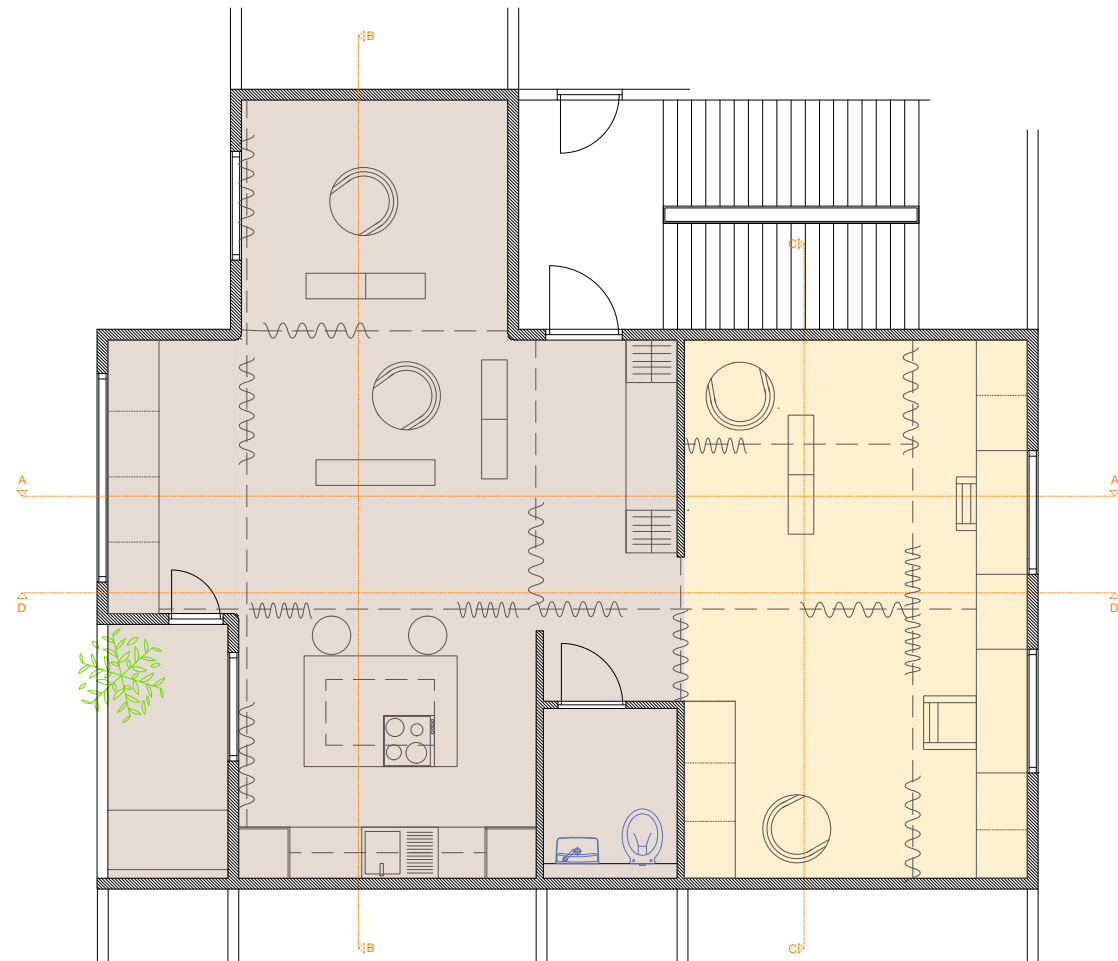
Kell 19-22.
Filmiõhtu.

Külalisi: 13

Näidiskorter nr. 3

Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn

73.9 m²

Plaan

Materjalid:

+ puit

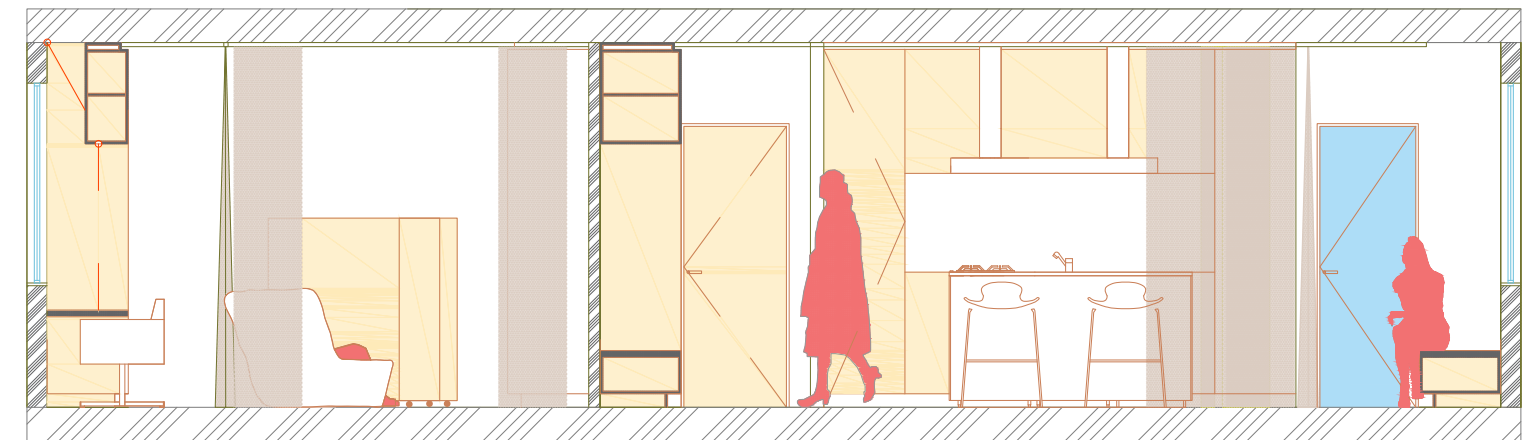
+ savikrohv

+ klaas

+ tekstiil

Lõige A

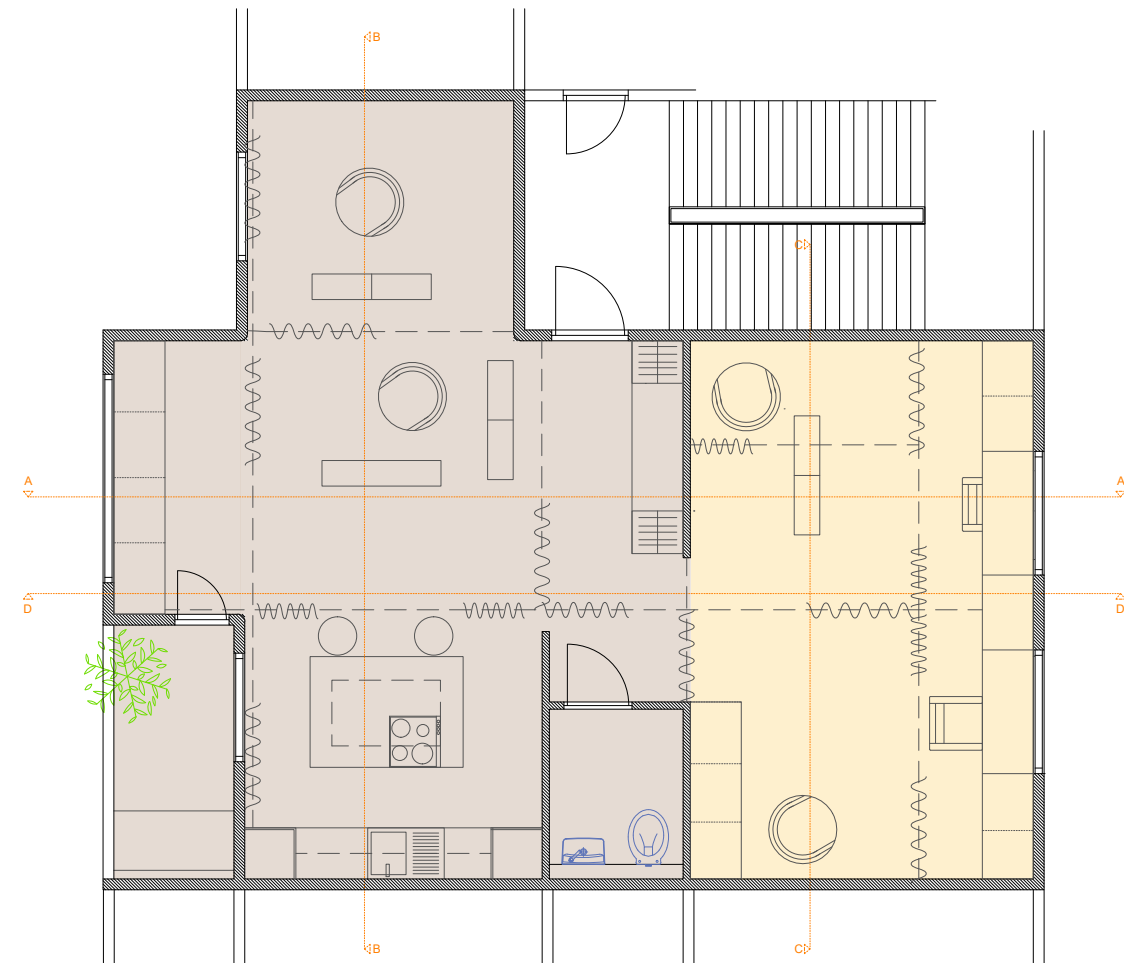
+ ootamine

+ koristamine

Näidiskorter nr. 3

Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn

73.9 m²

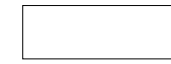
Plaan

Materjalid:

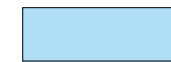
+ puit

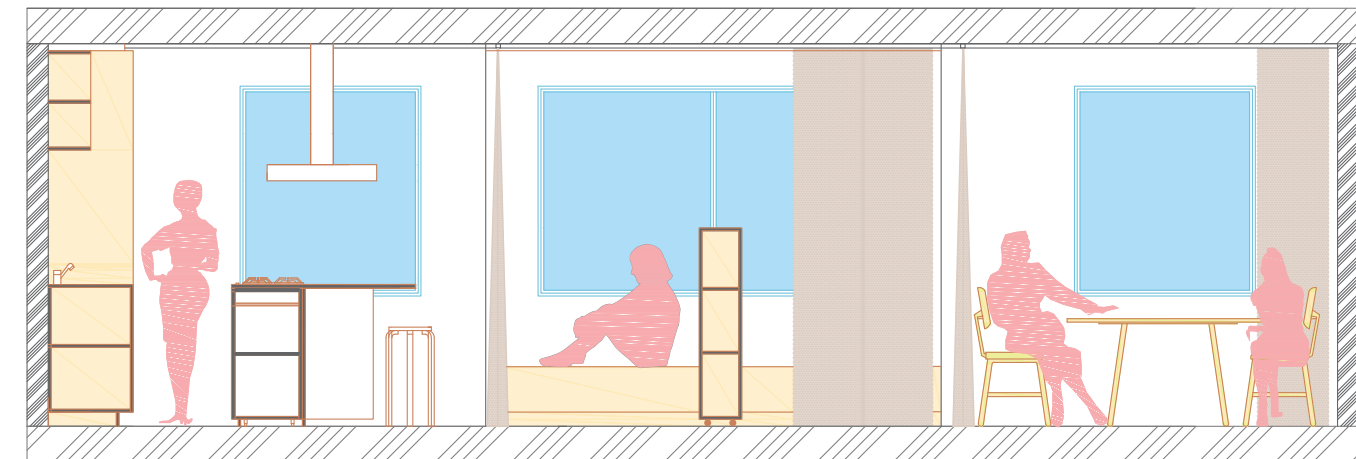
+ savikrohv

+ klaas

+ tekstiil

Lõige B

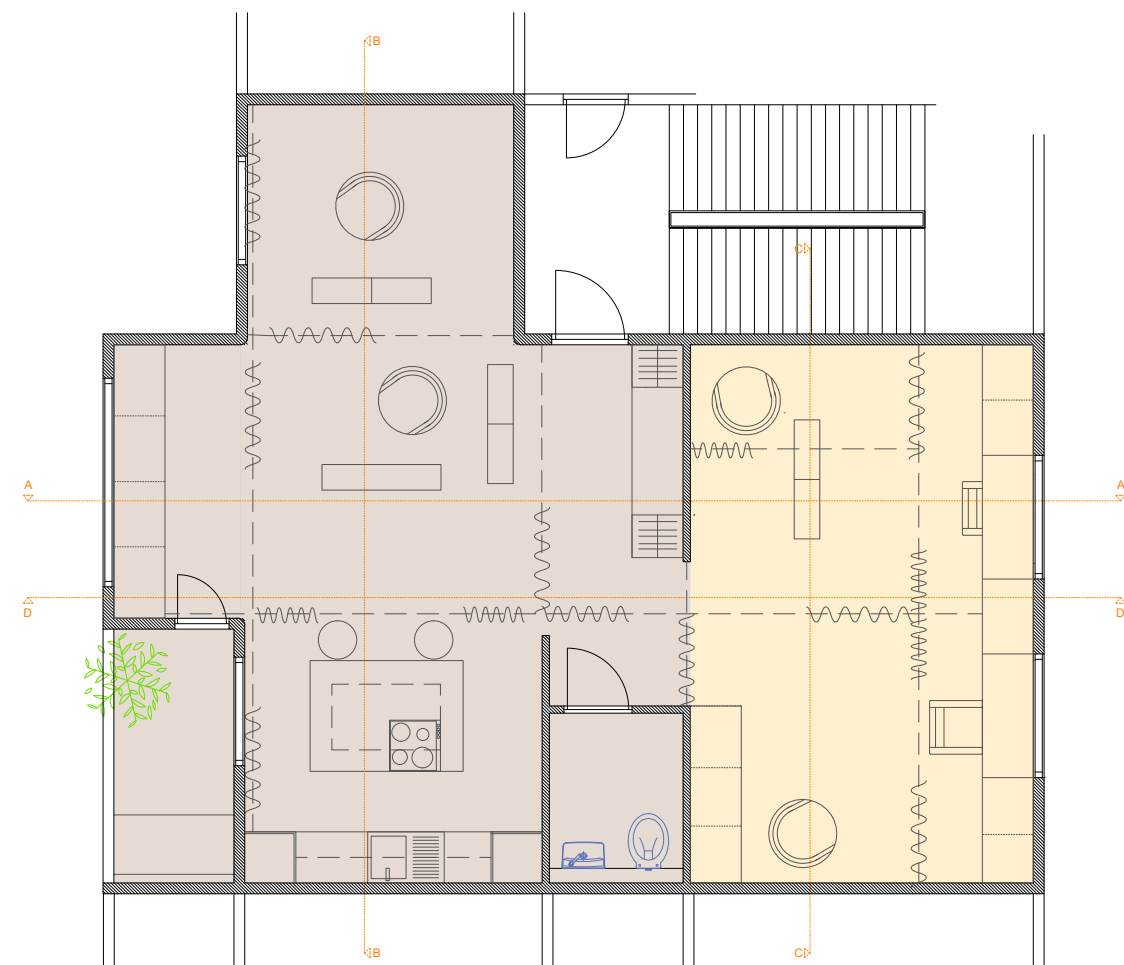
+ söömine

+ vestlemine

Näidiskorter nr. 3

Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn

73.9 m²

Plaan

Materjalid:

+ puit

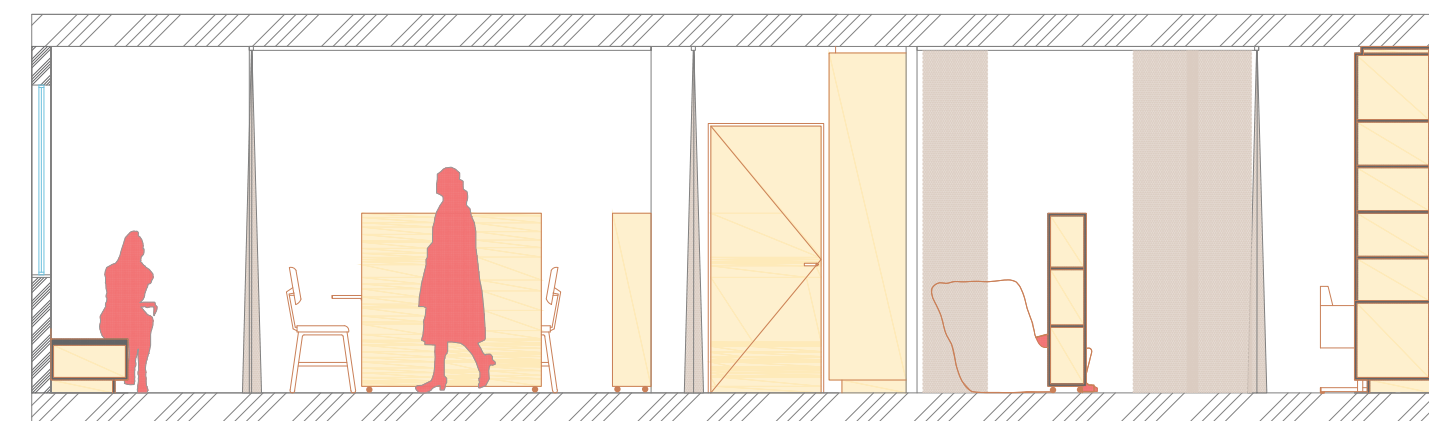
+ savikrohv

+ klaas

+ tekstiil

Lõige C

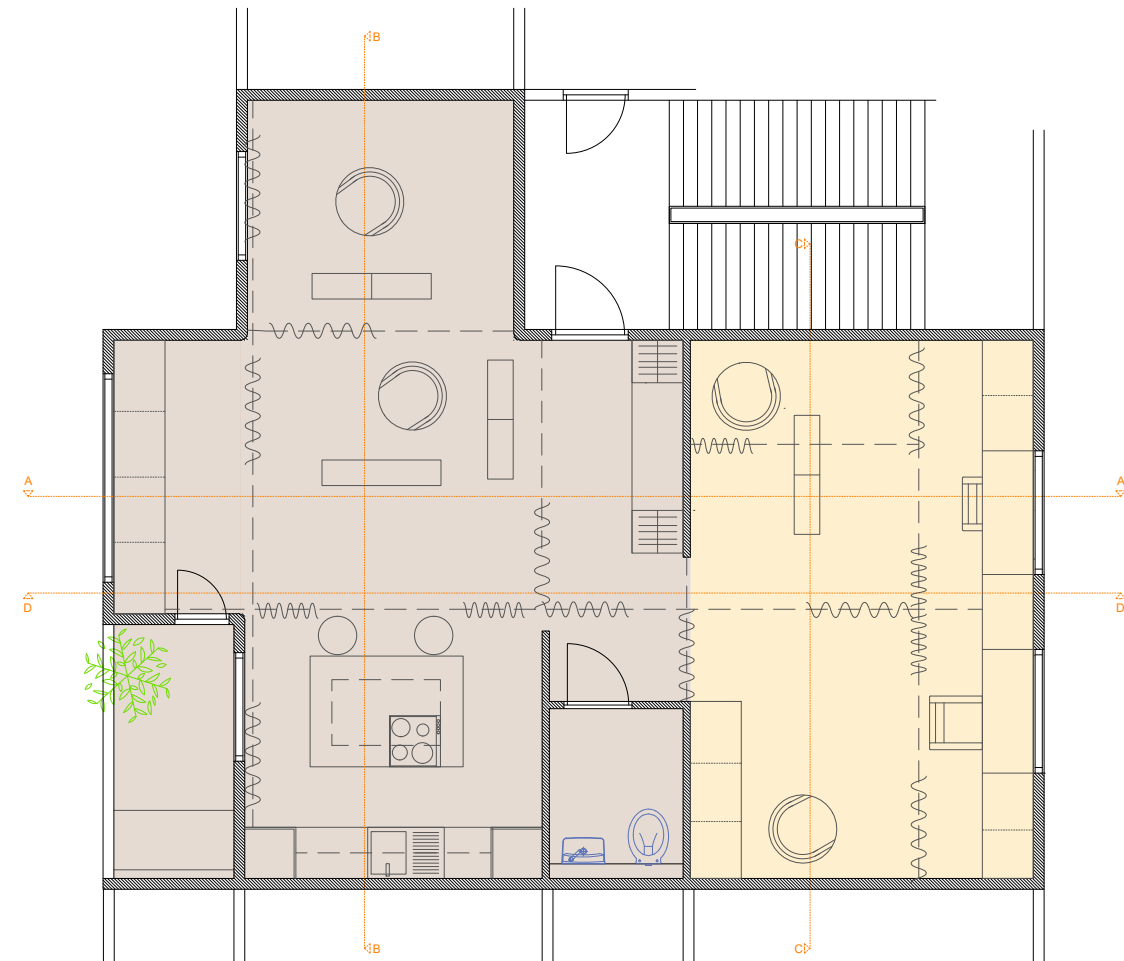
+ nutmine

+ naermine

Näidiskorter nr. 3

Nõmme tee 48, Kristiine, Tallinn

73.9 m²

Plaan

Materjalid:

+ puit

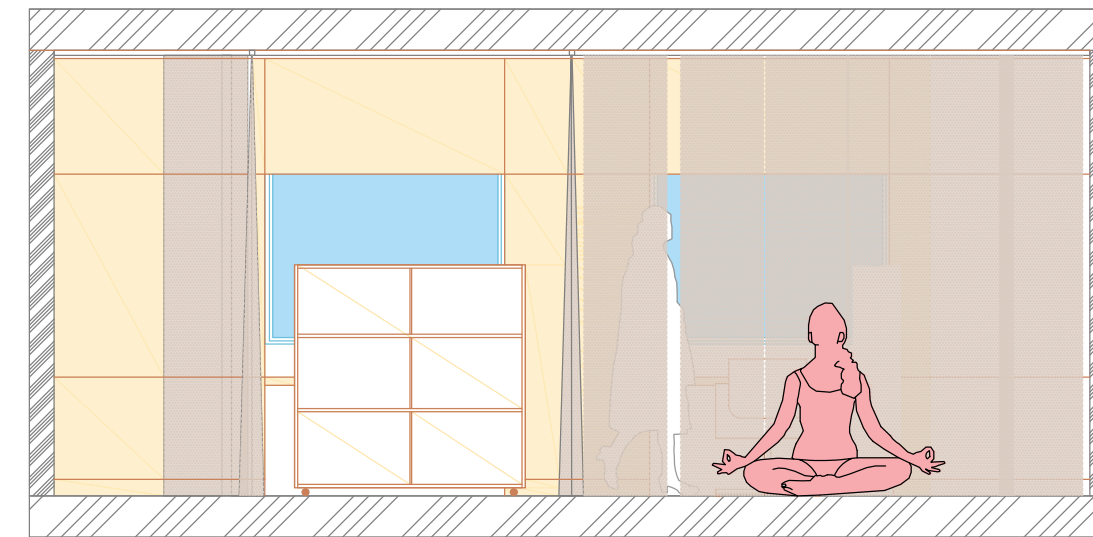
+ savikrohv

+ klaas

+ tekstiil

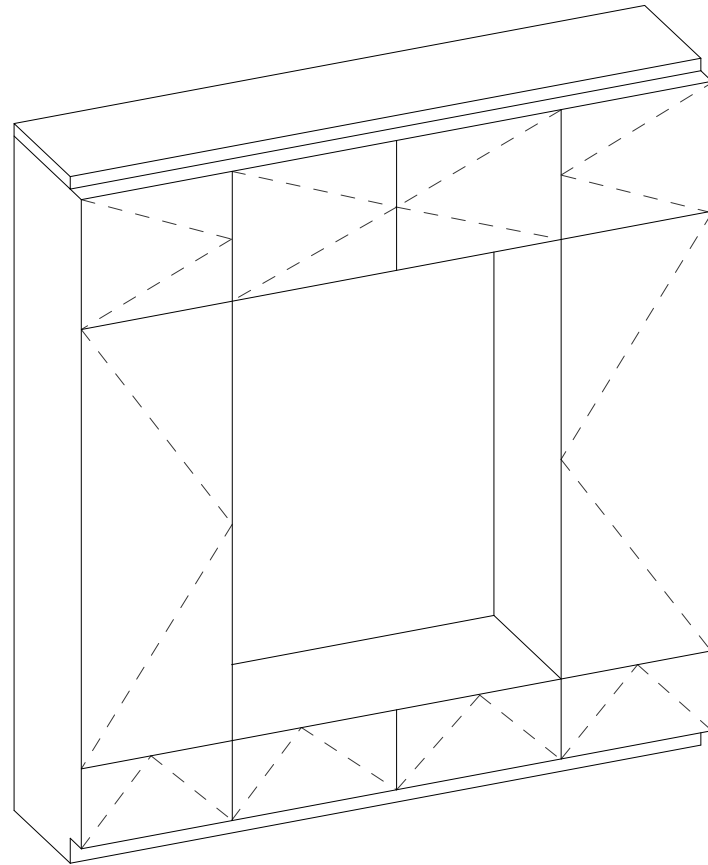

Lõige D

+ mediteerimine

+ kirjutamine

Ruumielemendid: Garderoob

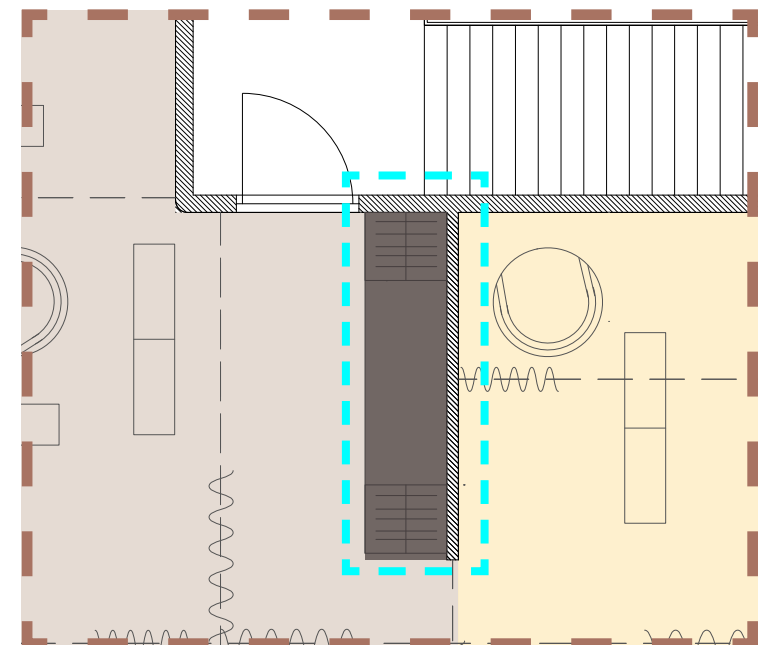
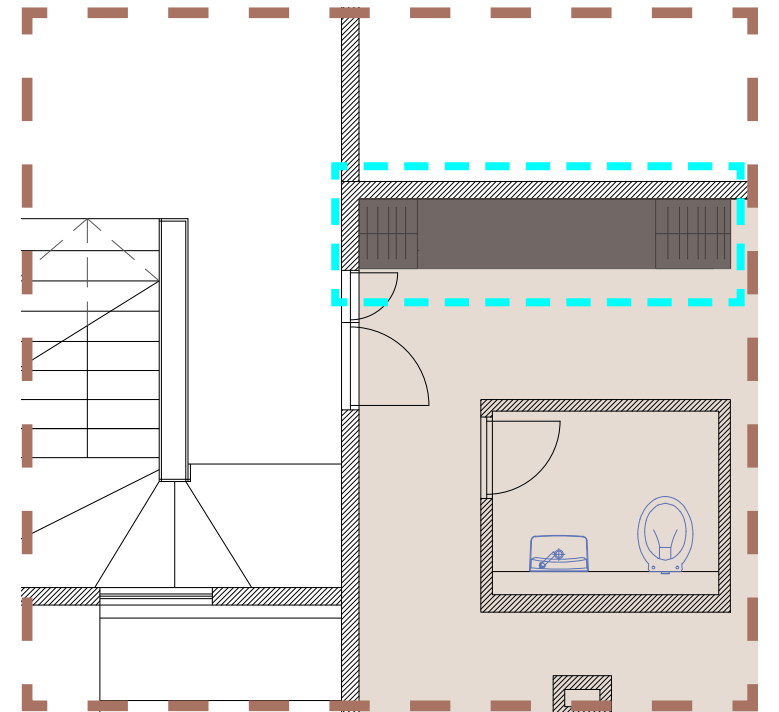
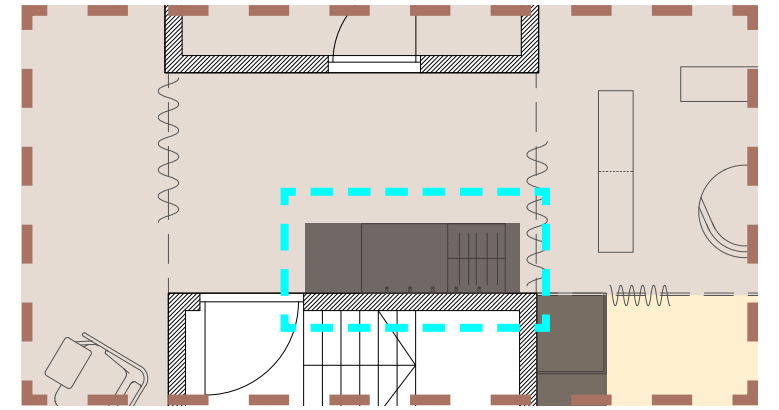

NIŠŠ

Iste 42 cm kõrgusel.

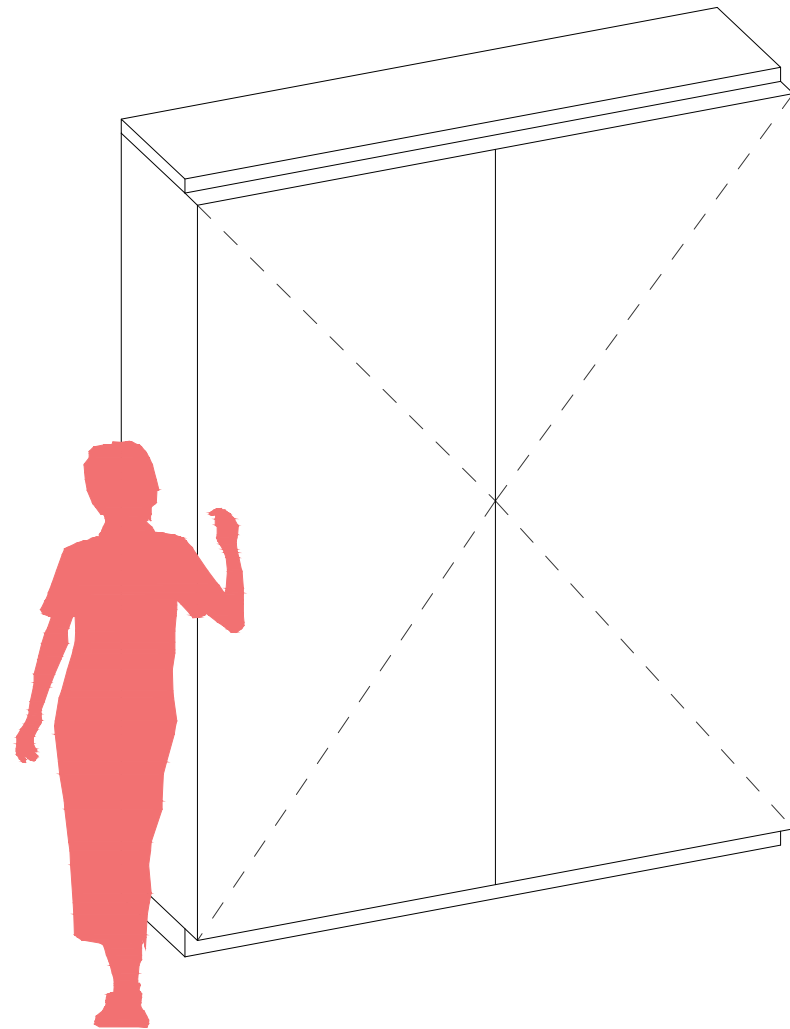
Maast laeni panipaigad/riiulid.

Mooduli sügavus 60 cm.

Paiknemine välisukse kõrval seina ääres

Ruumielemendid Sisseehitatud mööbel

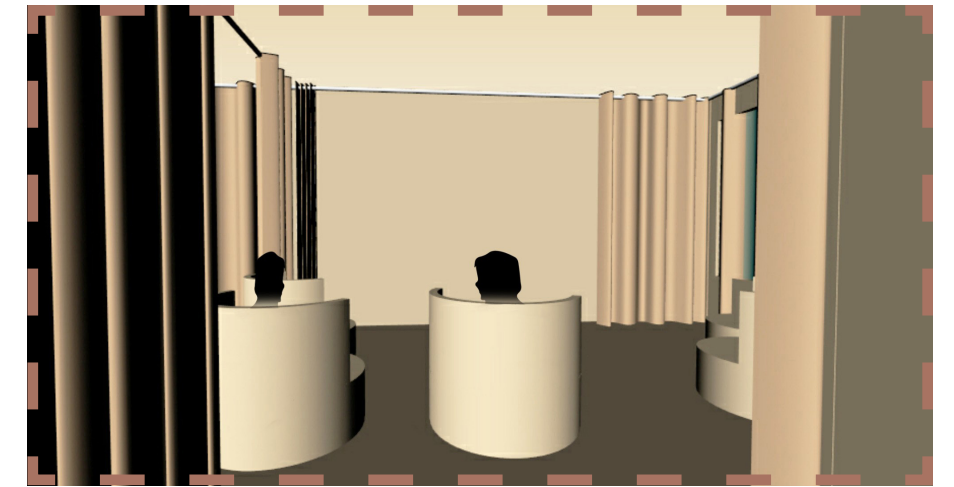

KAPP

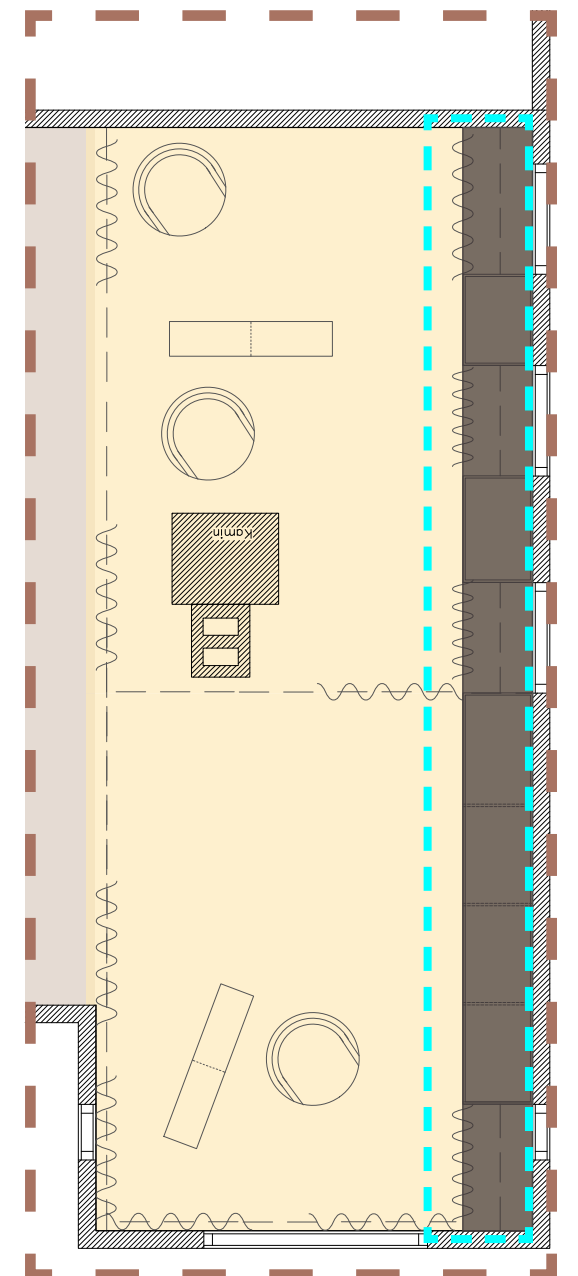
Maast laeni panipaigad/riiulid, vastavalt vajadusele.

Vaikselt suletavad siledad kapiuksed, et võimaldada projektoriga filmide vaatamist.

Mooduli sügavus 60 cm, laius ja kõrgus vastavalt objektile.

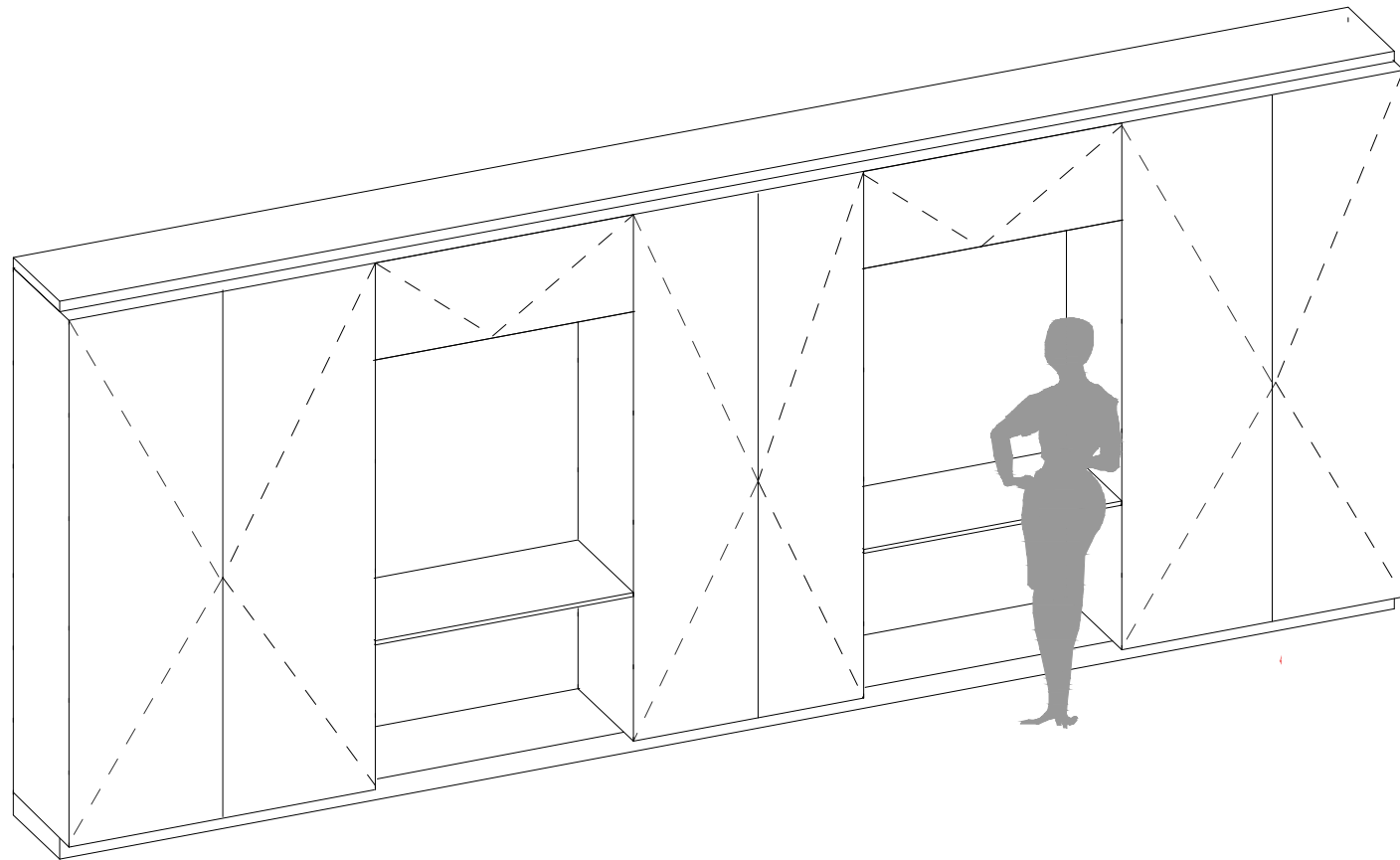
Vaade panipaigale

Paiknemine seina ääres

Ruumielemendid

Kirjutuslauad ja panipaigad

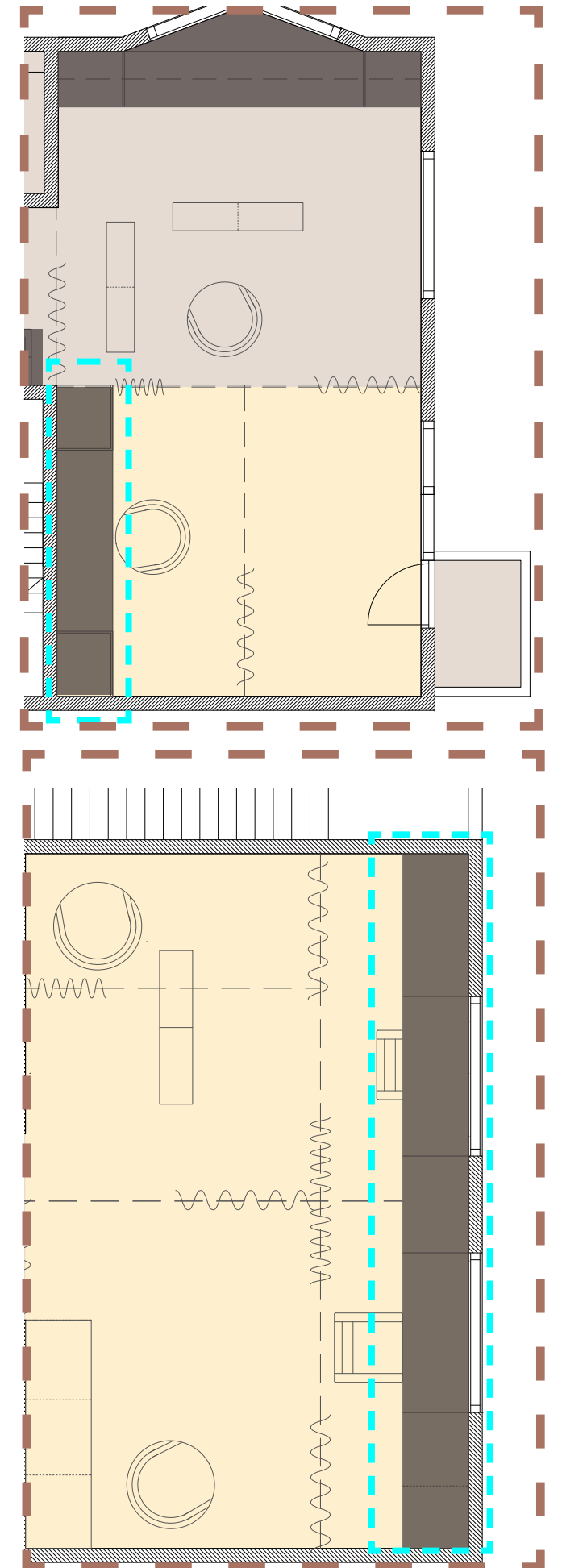
KIRJUTUSLAUD

70 cm kõrgusel akna all.

Maast laeni panipaigad/riiulid.

Moodulite sügavus 60 cm.

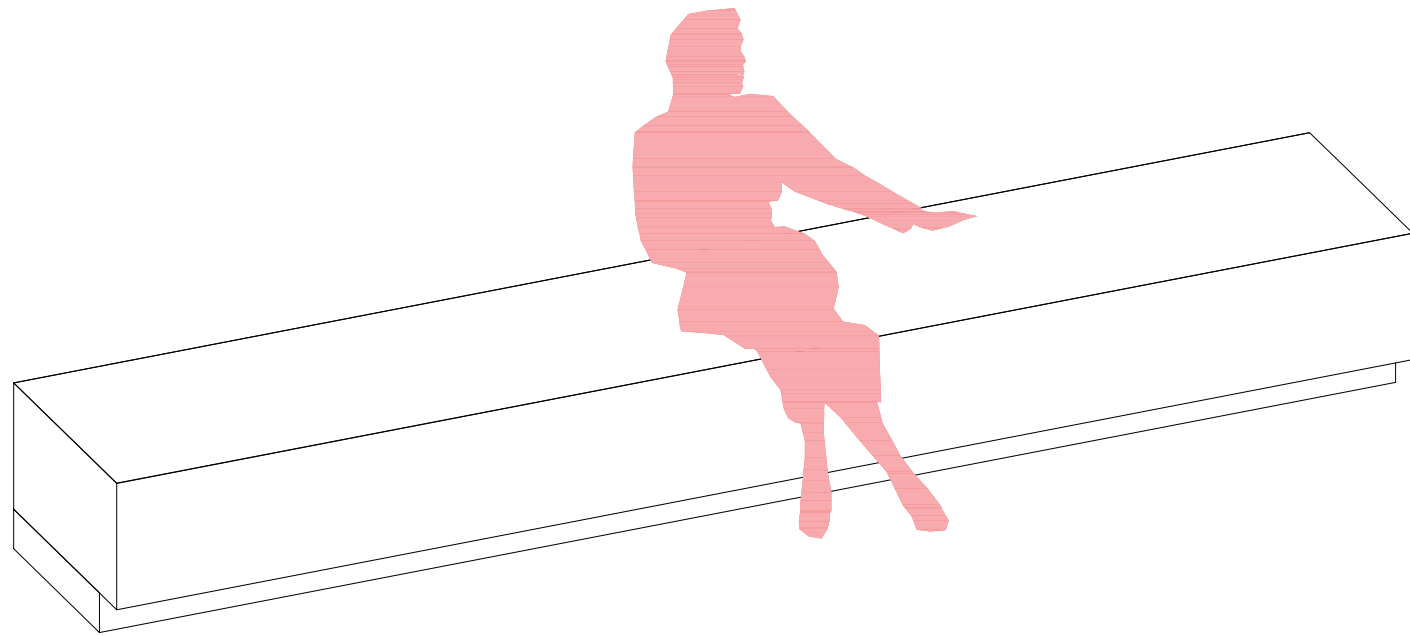
Pikkus ja laius vastavalt objektile.

Paiknemine seinä ääres

Ruumielemendid

Iste

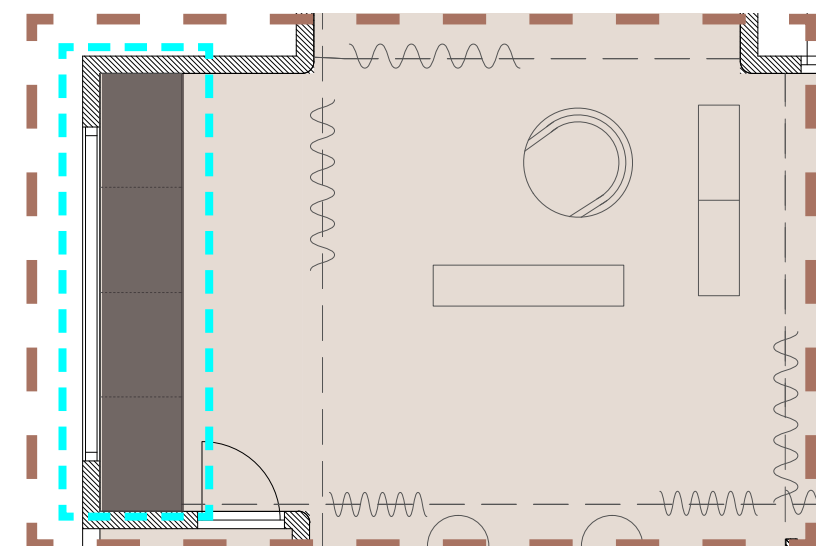
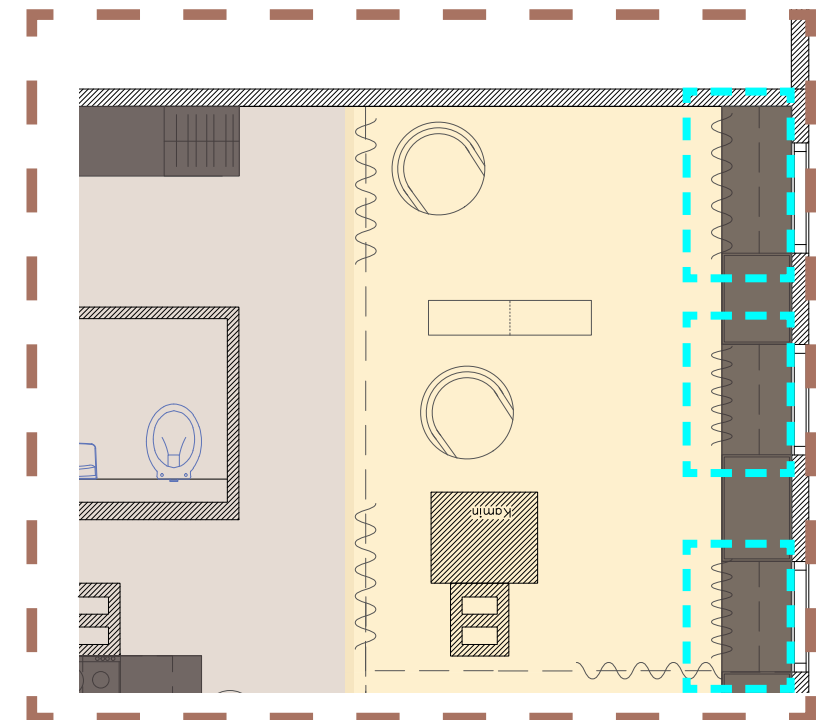
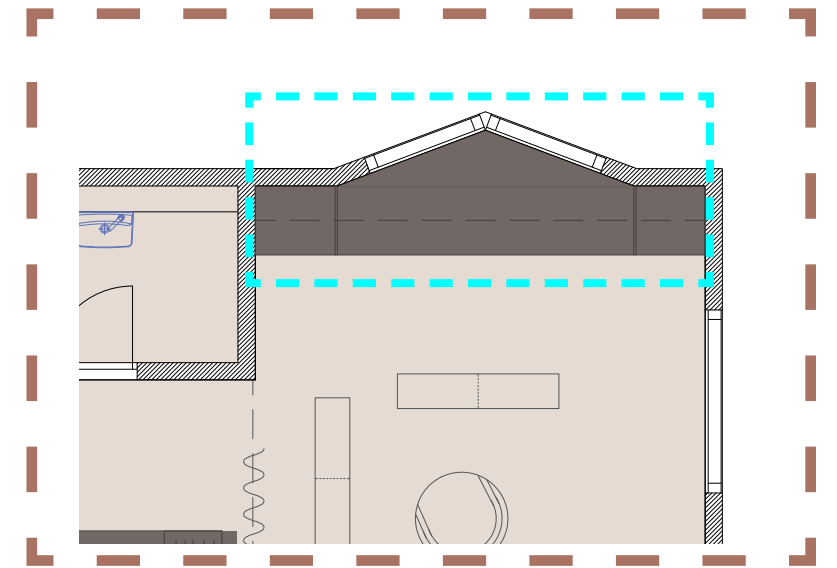
PINK

42 cm kõrgusel.

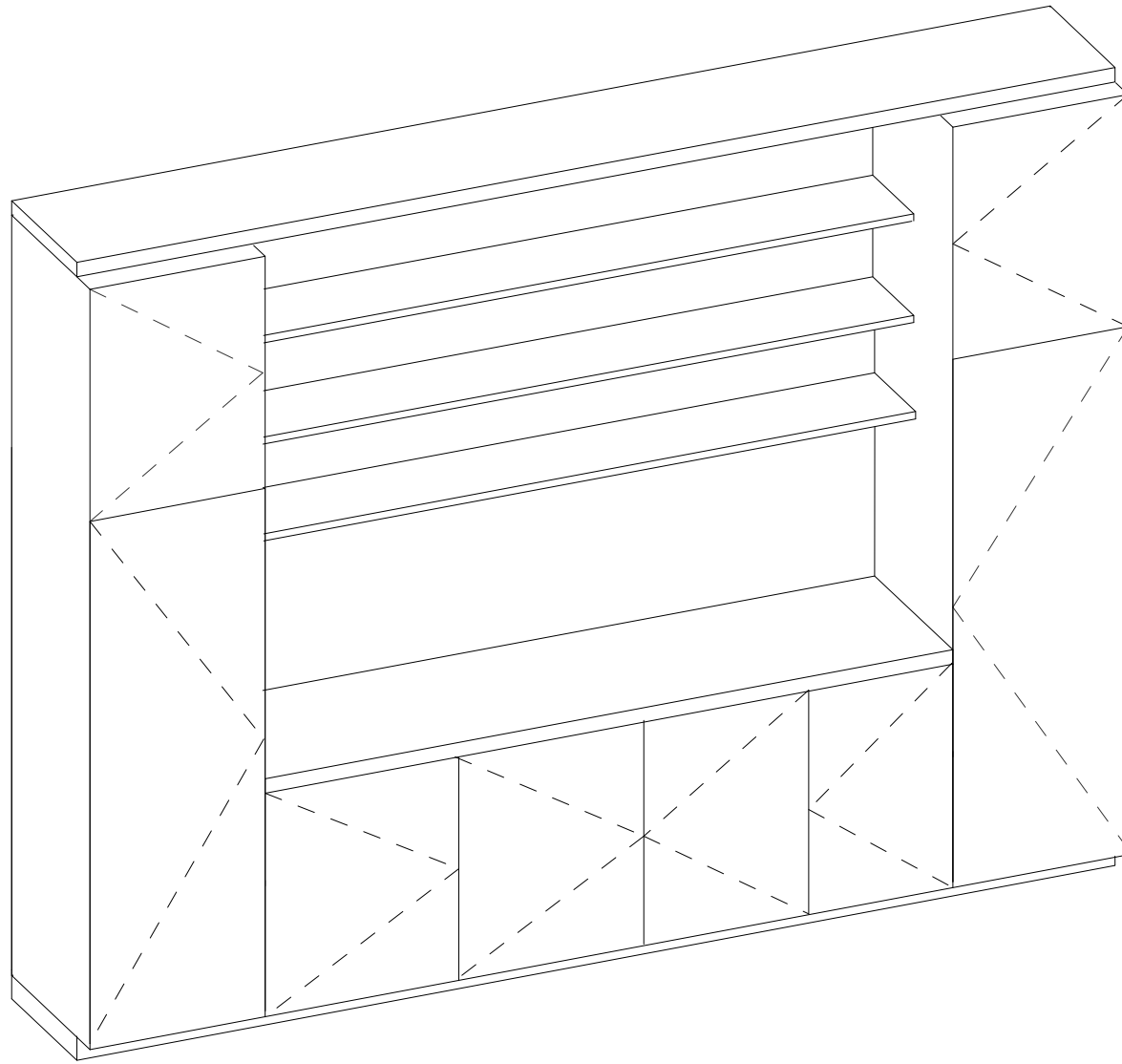
Sügavus 60 cm.

Pikkus
vastavalt objektile.

Paiknemine sein ääres

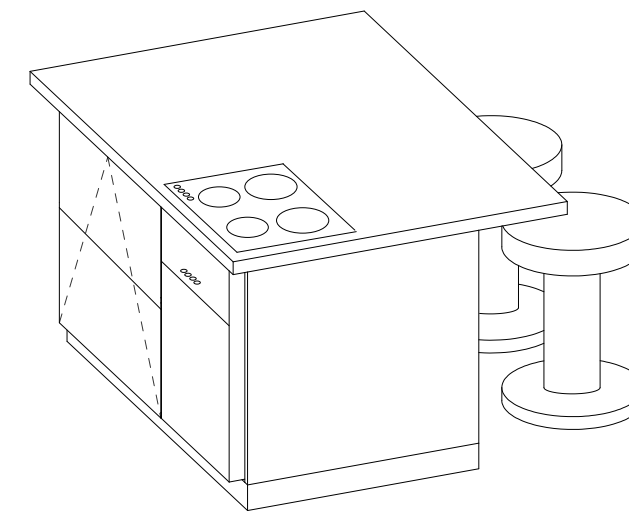
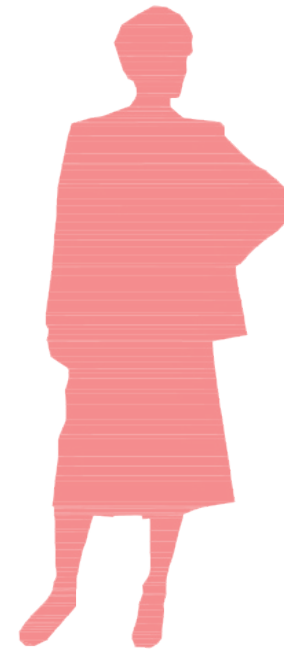
Ruumielemendid:
Köök

Töötasapind (ja vastavalt vajadusele valamud):
95 cm kõrgusel nišis.

Maast laeni panipaigad/riiulid.

Moodulite sügavus 60 cm.

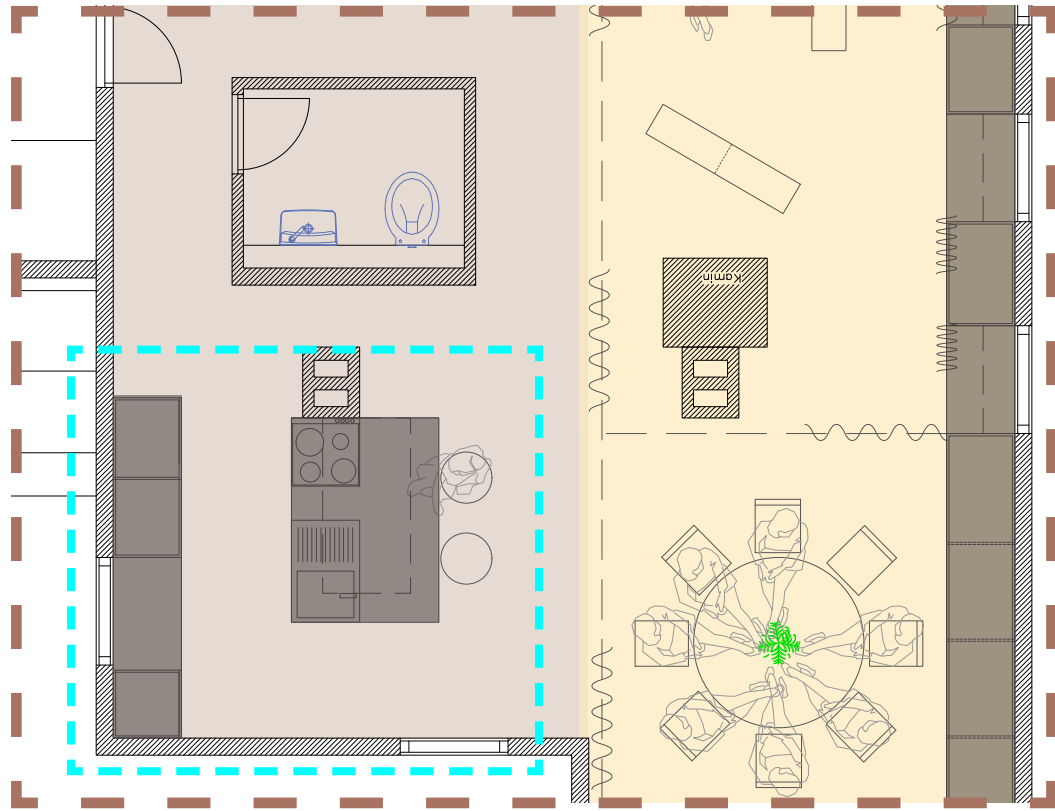

Köögisaar 110 cm kõrgune.

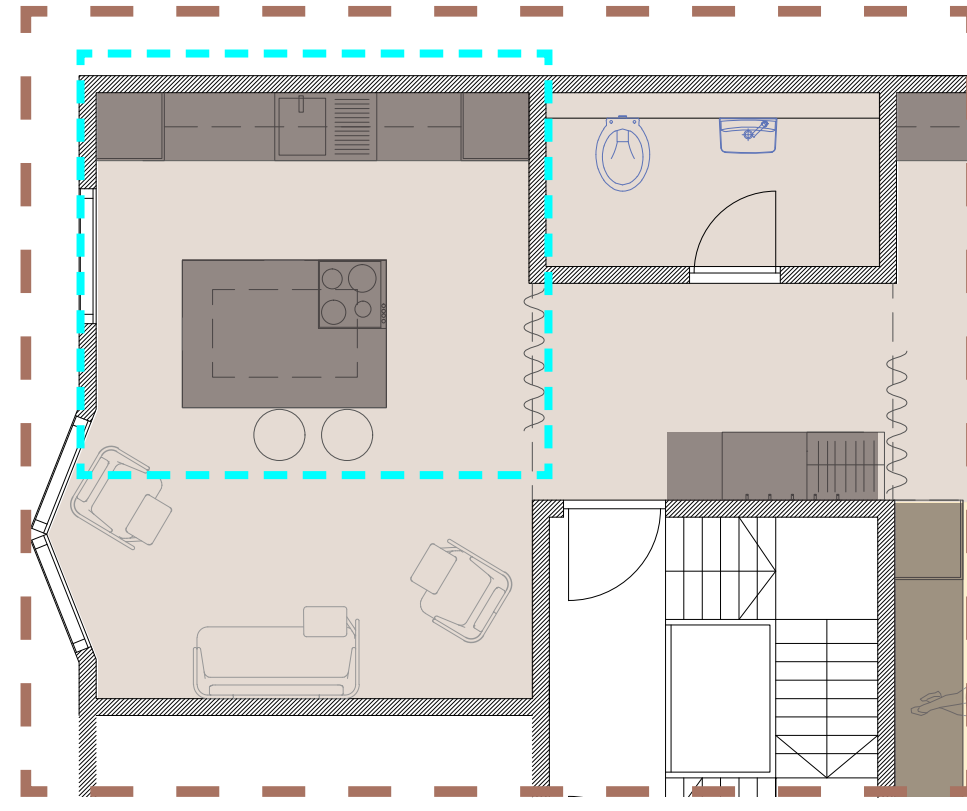
Köögi pool tasapinna peal pliit, all panipaigad ja ahi.

Toa pool istepukid.

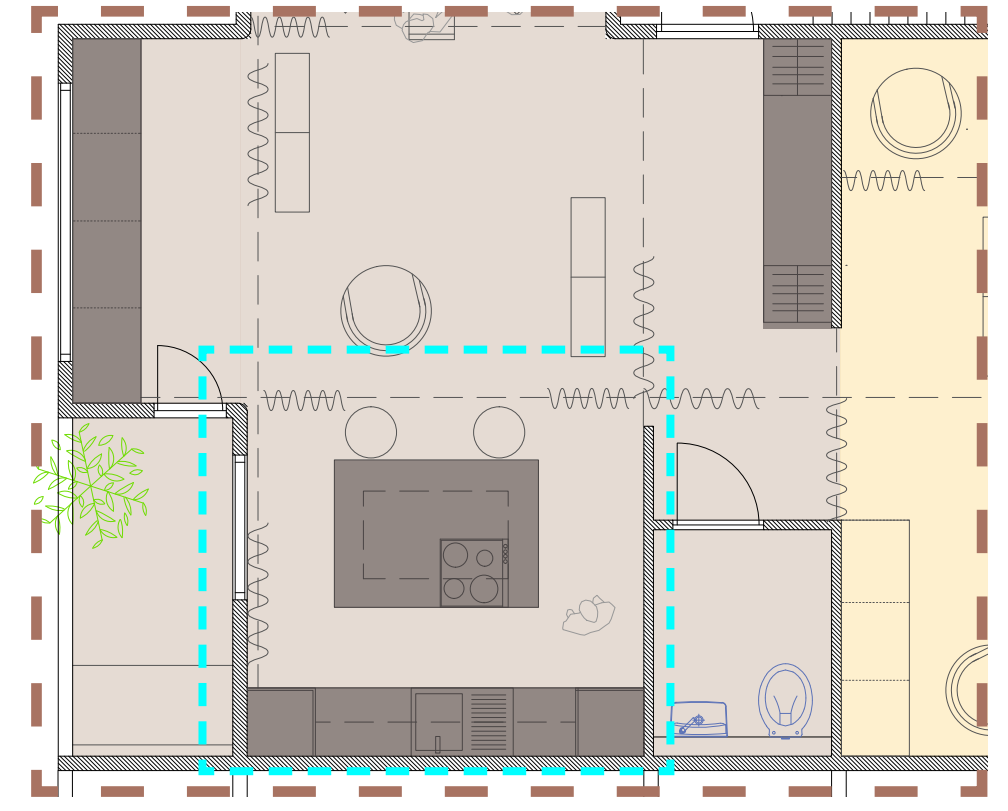
Mooduli laius 130 cm, pikkus 180 cm.

Kadriorg

Kesklinn

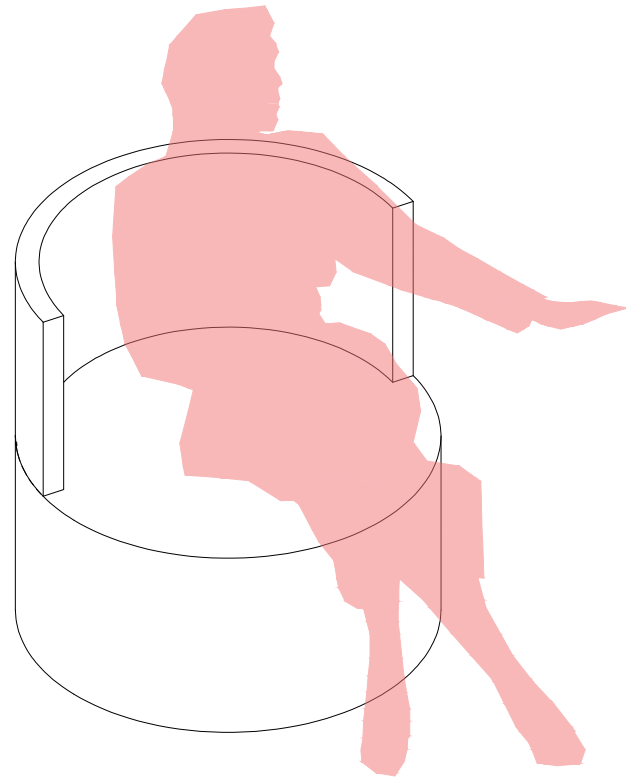

Kristiine

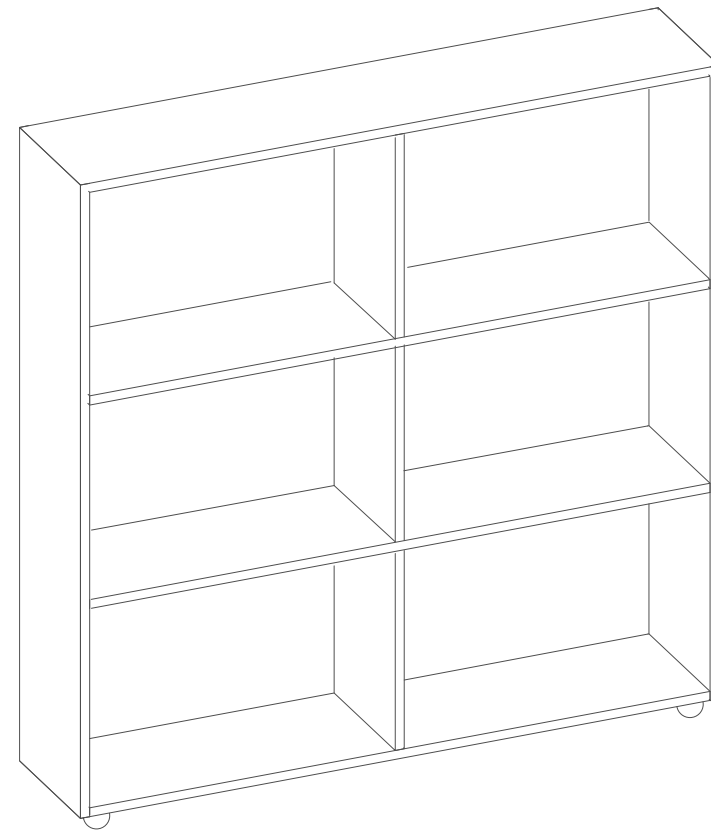
Panipaik seina ääres, köögisaar keskel

Ruumielemendid

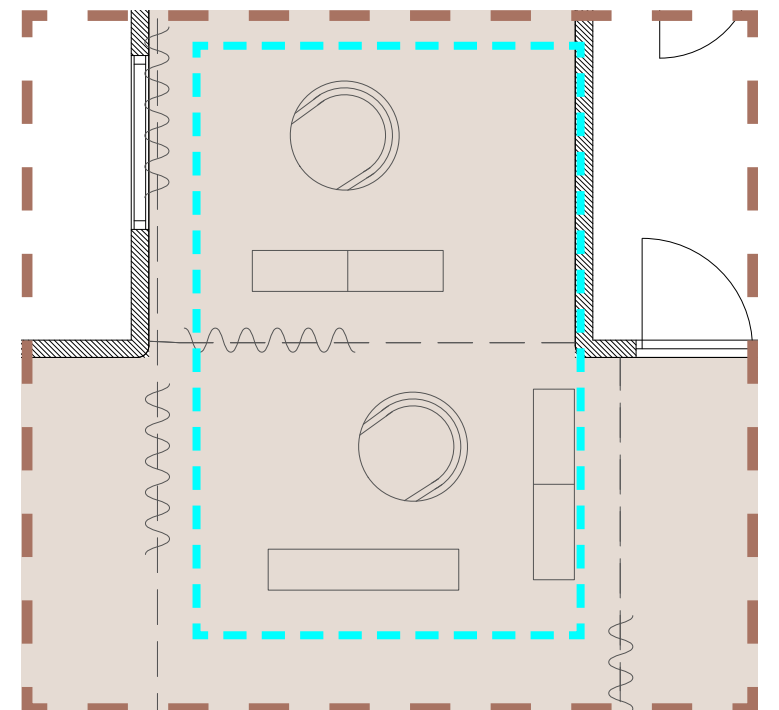
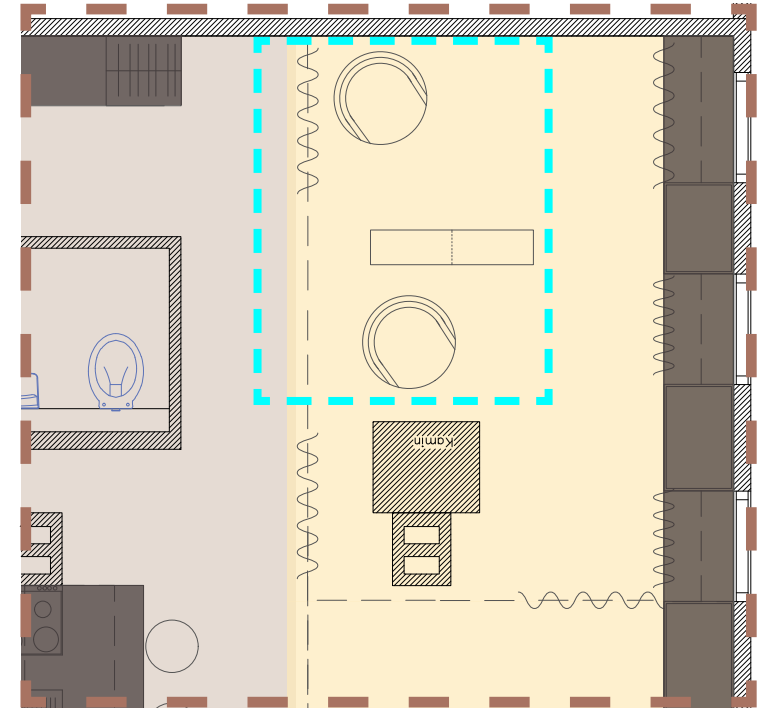
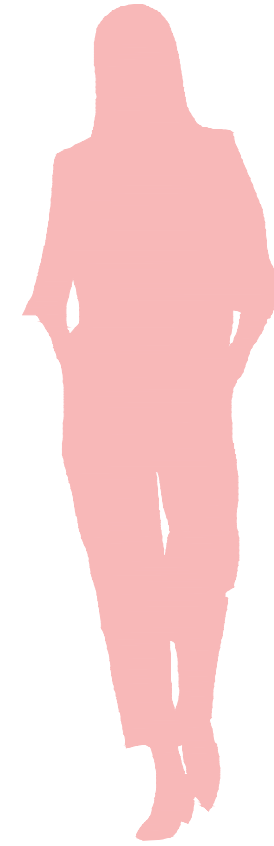
Liigutatav mööbel

Tugitool läbimõõduga 90 cm.

Ratastel riul 140x140 cm.
Sügavus 30 cm.

Paiknemine ruumi keskel

Ruumielemendid:
Looduslikud ja looduslähedased materjalid

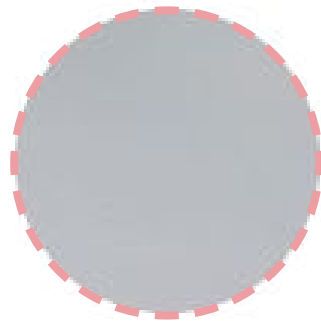
pehme mööbel

vaipkate

linane kangas

sile põrand

savikrohv

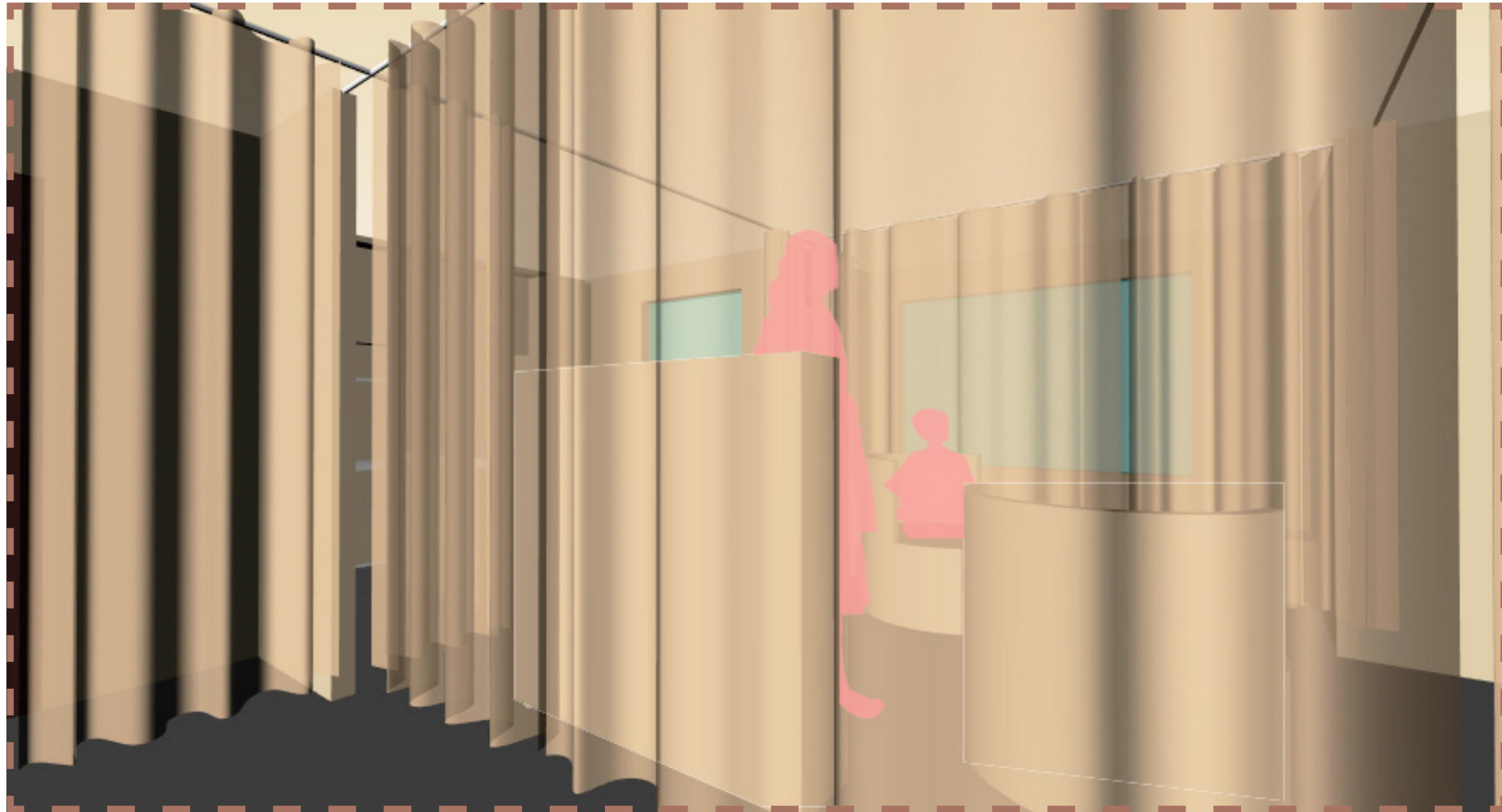

puit

Mis kuulub vaimse tervenemise alla?

- Märkamine,
- teadvustamine,
- rahule jätmine,
- valikuvabadus,
- vastutamine,
- vägivallatu suhtlemine,
- toetamine,
- hoolitsemine,
- tänutunne,
- haavatavuse aktsepteerimine,
- sotsiaalne jagamine.

Aitäh!